

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 25

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 16-వ తేది గురువారము } No 117
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర నిజశ్రావణమాస శుద్ధ ప్రథమ } సంచిక ౧౫౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారీచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0.10-1
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెటిపిథి, మద్రాసు
109, ఫోరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
 - (2) 1927 సంవత్సరములో వరణము పట్లగాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయిమ్మలకు లేకపోవుట కుభవము.
 - (3) ఖర్చులు ప్రీమియము అదాయముతో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది విశేషము మనకు దాఖలా.
- “భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కనుపరచుట అరుదు. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము” (ప్రీమియం క్లారిక.)
వేలకుబడి గల ఏజంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యూడికేచరులో ఆర్డినరీ జరిజినల్

సివిల్ జూరిస్ డిక్షన్

C. S. నెం. 231/1928

9000 నెం. తెల్ల మల్లులు

వాదులు:—టి. పి. లైల్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్
ఎడిట్

ప్రతివాదులు:—యమ్. రాజమహర్ శెట్టి అండ్ కంపెనీ.
పైన తెలుపబడిన వాదులకంపెనీవారు తమలావు
దిగుమతి యొనర్చుచున్న నెం. 9000, 9999 లేక 6000 కు
మీదగాని, లేక పదకు అంతెంతలో చివర 2 అంకెలను మార్చి 9000
లేక 6000కు సంఖ్య పోలికనువచ్చుకట్టుచు కట్టకు నీ
టిక్కెట్ల మధ్యను గాని దానికి సరికాదు. 2 అంకెల
గాని పదకు ప్రతివాదులు, వారి ఏజంట్లు, ఏ
బిలివారు వాడి, అట్టి మల్లులను అమ్మకము
యితరుల కమ్మకముగాని, అమ్మకముగాని ఏజంట్ల
చేయవలయునట్లు ఆ తర్వాత ముద్రక
కు. పదకు ప్రతివాదులుగాని, వారి ఏజంట్లు లేక
దుల కంపెనీవారు అమ్మకము 9000, 9999 నెం. 9000
పోల్కల ఏజంట్ల నెంబరుగాని నానయోగిం
గాని, లేక పోలికల యిమిడేషనులను గాని అమ్మకముగా
అమ్మకమునకు సిద్ధపరచుటగాని, కీలుతేలములు
1928 మే నెల 9వ తేదీన ప్రతివాదుల ప్రభుత్వపై కేసు
పొందియున్నార.

[ప్రతివాదులు పదకు 6666 నెంబరులో మొదటి
సంఖ్యలలో కొన్ని నూలుల్లి తీసేసి 0006 చెంబరు కి
వట్టును, పదకు నెంబరును తలకెందుగ ప్రెస్ చేయించి 9000 నె
సరిపోల్చునట్లు మార్చి వైచిరి.]

“తంజివిలాసమునంద”! స్థాపితము 1890!! తెలిఫోను నెం పోరూం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.

ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
నీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వరాగములచే
అమర్చబడిన నగలు యేసెజులో కావలసినను
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
తర్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంశెట్టి అండ్ సన్సు,

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

దేన్న పురి బజారు ధరలు

ఆగస్టు 16-వ తేది గురువారము

అంబేడింగ్	12 12 0	13 0 0
అంబేడింగ్	13 8 0	14 0 0
అంబేడింగ్	15 8 0	17 8 8
అంబేడింగ్	11 0 0	12 0 0
అంబేడింగ్	18 0 0	22 0 0
అంబేడింగ్	15 0 0	16 0 0
అంబేడింగ్	12 14 0	13 8 0
అంబేడింగ్	14 0 0	15 8 0
అంబేడింగ్	14 0 0	17 0 0
అంబేడింగ్	11 0 0	11 8 0
అంబేడింగ్	145 0 0	150 0 0
అంబేడింగ్	14 0 0	21 0 0
అంబేడింగ్	50 0 0	52 0 0
అంబేడింగ్	48 0 0	46 0 0
అంబేడింగ్	117-0	118
అంబేడింగ్	106 0 0	109 0 0
అంబేడింగ్	112 0 0	115 0 0
అంబేడింగ్	75 0 0	80 0 0
అంబేడింగ్	77 0 0	84 0 0
అంబేడింగ్	91 0 0	105 0 0
అంబేడింగ్	40,45	
అంబేడింగ్	50,50	
అంబేడింగ్	28 0 0	49 0 0
అంబేడింగ్	26 15 0	27 2 0
అంబేడింగ్	28 0 0	60 0 0
అంబేడింగ్	81 0 0	83 0 0
అంబేడింగ్	29 0 0	31 0 0
అంబేడింగ్	25 0 0	31 0 0
అంబేడింగ్	8 2 0	
అంబేడింగ్	5 8 0	
అంబేడింగ్	6 0 0	
అంబేడింగ్	7 8 0	
అంబేడింగ్	11 12 0	
అంబేడింగ్	5 15 0	
అంబేడింగ్	10 10 0	
అంబేడింగ్	4 12 0	
అంబేడింగ్	862 0 0	
అంబేడింగ్	62 12 0	68 0 0
అంబేడింగ్	21 0 0	21 2 0
అంబేడింగ్	18 7 9	
అంబేడింగ్	225 0 0	230 0 0
అంబేడింగ్	265 0 0	270 0 0
అంబేడింగ్	1 10 6	
అంబేడింగ్	1 10 0	
అంబేడింగ్	1 9 0	
అంబేడింగ్	1 8 6	
అంబేడింగ్	1 8 0	
అంబేడింగ్	3 4 0	
అంబేడింగ్	1 0 6	
అంబేడింగ్	2 2 0	

మద్రాసు కార్పరేషను ఎన్నికలు

నామినేషనుల మెడ్యూలు

6, 8, 10, 13, 20, 21, డివిజనులకు ఆగస్టు 18 వ తేది శనివారమున జరుగజోవు నెన్నికలకు నామినేషనుకాబడిన అభ్యర్థులపట్టిక యొక్కరిందివిధమున పొందుపరుపబడి కమిషనురుగారిచే ప్రకటింపబడినది.

ఎన్. నెం.	పేరు	వృత్తి, మొదలగు వివరములు	నివాసస్థలము	నామినేషను కాబడిన డివిజను
1	ఎస్. ఎన్. రామస్వామయ్యర్	హిందువు, బ్రాహ్మణుడు పబ్లిక్ అకౌంటెంటు అండు ఆఫీసరు	25, తంబుకెట్టి పీఠి	6
1	కె. శ్రీరామలు నాయుడు	హిందువు, పబ్లిక్ వర్క్స్, ఓడదుబాషి	20, కందప్పకెట్టి పీఠి	8
1	గద్దె రంగయ్యనాయుడు	హిందువు, రామయ్య నాయుడుగారి కొమారుడు, జనరలు కంట్రాక్టరు	40/41 పెదారియారు కోవిల పీఠి, బార్జి టవును	10
1	ఆర్. మదనగోపాలనాయుడు	హిందువు, బలిజ, అడ్వోకేటు	40, 41, ఆదియప్ప నాయక పీఠి, బార్జి టవును	13
2	ఎన్. ఆర్. నరదరాజులు నాయుడు	హిందువు, (బలిజనాయుడు) అకౌంటెంటు	140, స్టావూన్స్ రోడ్డు, పెరంబూరు బారిక్	12
1	మంగళమ్మశర్	హిందువు, బ్రాహ్మణేశ్వర, నల్లాల, శ్రీకానిరాయనూరు, "తమిళ మంగళమ్" సంపాదకురాలు	44, ముదగప్పముదలి పీఠి, నెడేరి	20
2	నరసింహ శెట్టి రాజశెట్టి యాద, బి. ఏ. ఎల్. టి.	భారత క్రైస్తవుడు, హెడ్డు మాస్టరు, సెన్ థోమ్స్ హైస్కూలు, వైలాపూరు	5, క్యాలిముదలి పీఠి	20
3	కెట్టి వెంకటస్వామినాయుడు	కె. టి. భావ్యం నాయుడు గారి కొమారుడు, అడ్వోకేటు, హైకోర్టు	15, టైలర్స్ రోడ్డు, కీల్పూరు	20
1	ఎ. రామస్వామిమలయారు బి. ఏ. బి. ఎల్.	హిందువు, బ్రాహ్మణేశ్వరుడు అడ్వోకేటు	52, లాడర్స్ గే, రోడ్డు	21

క్రికెట్ మైదాన శ్రీయుత నార్సేడుమిల్లి

ధనరాజగుప్తగారు

2 18-8-1928 సోమవారము రాత్రి 10 గంటలకు కాకి నాడ జగన్నాథపురములో వారిస్వస్థానమున వైరని వ్రా యవలనవచ్చినందుల కెంతయు చింతలుచున్నాడను కాకినాడ జగన్నాథపురములో గల వైశ్యభామయ్యలలో ధనరాజుగా రొకరై యుండిరి. మతయు ధన రాజు గారు వీరి యన్నగారు క్రికెట్ మైదాన వెంకట్రామయ్య గారును గ లనీ వ్యాపారమొనర్చి లక్షలకొలది ధనార్జన మాచరించిరి వీరు ధర్మావరణలోను, భగవదారాధనలోను నగ్గణ్యులని చెప్ప వచ్చును. వీరు దేవ, బ్రాహ్మణ, వీర్య, మార్క, సోదరులయం రత్నంకర్త భావయన మొలగుచు, బ్రాహ్మణోత్తములకే గాక తదితరులకుకూడ నకే గృహ, భూదానాది, మహాదానము లొనర్చి వారి జన్మసాఫల్య మొందించుకొనిరి మరియు ధనరాజు గారు, క్రికెట్ మైదాన వారి సోదరులు వెంకట్రామయ్యగారు, వీరిపురు రావలక్ష్యులవంటి సోదరభావముతో ఏదర్మ కార్యమైనను చిరస్థాయిగా నుండుటలు జేసియుండిరి. అందు నను ముఖ్యముగా జగన్నాథపురములో జేచేసియున్న బా లా త్రిపురనుందరి సమేతులైన శ్రీ సర్వేశ్వరస్వామి వారికి రుద్రాక్షమంటపము, శాగాభరణము, జటాబాటము, కిరీటము ధారాపాత్ర, నందాదీపపుసెమ్మెలు, అమృతానికి యిత్తడి మంటపము, కవచము, విఘ్నేశ్వరనికి కవచము, యింకను పలు విధములగు, సన్నిధికోలలు, సిద్ధైయగైరా సామగ్రి యెంతయో శృంగారముగా చేయించి యాసామగ్రితో తమపక్షి శామా తరములు లిఖించి ప్రిస్వామివారి కర్పణ యొనర్చి పునర్జన్మనివృత్తియొనర్చుకొనిరి. మరియు ఆంధ్రదేశమునెల్లడల ప్రఖ్యాతిగాంచి వేసోళ్ల నురింపబడినట్టి భయంకరాకారము గలిగినట్టియు, సేత్రానంద మొనర్చునట్టియు, నిరపమానమైన రాజనవాహనము, పాన్నవాహనమునంజినాహనము, ఎలుక వాహనము, పాలకి, గరుడవాహనము, సూర్యవాహనము, యేనుగ వాహనము, మొదలుగాగల వాహనము లెన్నియో చాలభాగము తమ శక్యంతద్రవ్యముచేతను, ఇతరుల ద్రవ్యముచేతనుగూడా జేయిం పించిజగన్నాథపురములో జేచేసియున్న శ్రీబాలాత్రిపురనుందరి సమేతులయిన శ్రీసర్వేశ్వరస్వామివారికిని, శ్రీసీతారామస్వామి వారికిని సర్వయొనర్చినట్లున్నట్టి. మరియు నీవాహనములన్నియు నురక్షితముగానుండుటగానూ, జగన్నాథపురములో జేచేసి

యన్న శ్రీసర్వేశ్వరస్వామివారి యాలయవరణముందే ధన రాజుగారు తమస్వంత్రద్రవ్యమును వెచ్చించి స్థిరముగా నొక గొప్ప నాటకప్రదర్శనభవనమువోలె గన్నువాహనములొట్టు ఒకటి గట్టించియుండిరి. ఆకొట్టునందే ప్రతి సంవత్సరము గణ పతినవరాత్ర మహోత్సవములు ధనరాజుగారియాధిపత్యమునను, ద్రవ్యసహాయముచేతను, క్రికెట్ మైదాన బ్రహ్మశ్రీ వ్యాకరణ పండిత, నోరి నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి ప్రోత్సాహముచేతను, బ్రహ్మశ్రీ వీరభొల్లరామశాస్త్రిగారి సహవాససహాయముచేతను ప్రముఖులగు పలువురు పురవాకుల ద్రవ్యసహాయముతోడను, తదితరుల శరీరసహాయముతోడను, (శ్రీ గణేశభక్త సమాజము) అనుపేరుతో మహావైభవోపేతమై సర్వజనాకర్షణీయమై జరుగుచున్నవను విషయ మాంధ్రదేశమున నెరుంగని యాంధ్రు లుండరనియే నాయభిప్రాయము. మైసూరినగరీనిని శ్రీయుత ధనరాజుగా రెట్టి ధర్మతత్పరులూ, ఆంధ్రలోక మేరుంగుగాక. ధనరాజుగారికి నిరపురు నుగుణయుతులయిన పుత్రులుమాత్రమే గలరు. శ్రీసంతతి లేదు. వారే వారియంత్యక్రియ లానందము తో నొనర్చుచుండిరి విశేషక్రికెట్ మైదాన దివికేగిన ధనరాజు గారి మరణముకు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని జూపుచు, శ్రీయుత ధనరాజు గుప్తగారి యాత్మకు సమార్థమైనకాంతి యొసంగగలందులకు వారికి శాశ్వత కైవల్యసప్రాప్తి గలుగ గలందులకు పరాత్పరుని పరిపరివిధముల ప్రార్థింపుచున్నాడను. వీరుభొట్ల భాస్కరరావు.

ఆపనురైల్వే కంట్రాక్టు

జర్మనీకంపెనీల కివ్వబడుట

పిఠావర, ఆగస్టు 14.-ఆప్లు ను ప్రభుత్వమువారు ఆ ప్లు ను రైల్వేలకు కావలసిన సామానులను సప్లైచేయుటకు కం ట్రాక్టు జర్మనీ కంపెనీల కిచ్చిరి. జర్మనీ కంపెనీలు ఆప్లు ను ప్రభుత్వమువారికి సరకులను ఆప్లుగ ఇచ్చుటకు తీర్మానిం చుకొనిరిని తెలియుచున్నది. ప్రాన్సునందలి కంపెనీలుకూడ కాంట్రాక్టు సంపాదించ యత్నించినవిగాని జర్మనీ కంపెనీల రేట్లు చౌకగ నుండుటచే కంట్రాక్టు జర్మనీవారి కివ్వబడెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు

ఈ కాలమున సామాన్యముగఁ బ్రతి పల్లెటూరియందును ఆంగ్లభాషా జ్ఞానమును అధునిక సంస్కారమును గల యొకరిద్దరు యువకు లుండకపోరు. ఇదివరకుఁ గొంతకాలము పట్టణానివాసముచేఁ దమకలవడిన యనభవసంపర్కము వలనగాని, నూతనోత్సాహము వలనగాని తమ గ్రామములందుఁ దాత్కాలికముగ లభ్యమైన కొలఁదనంబుగల పుస్తకములతోడనే గ్రంథాలయ మొకటి స్థాపించుట పరిపాటియైనది.

గ్రంథాలయమును స్థాపించినంతమాత్రమునఁ బ్రయోజనమేమి? దాని కొక ప్రాసేదెంటు, కార్యదర్శి, కోశాధ్యక్షుఁడు, మున్నగు గౌరవోద్యోగులు అవసరముగదా! బ్రాహ్మ్యబ్రాహ్మణేశ్వర వైషమ్యమును ప్లేగుబాధ్య విషమము ఇంచుమించుగాఁ బ్రతి గ్రామముందు వ్యాపించియుండుటచే, నీ గ్రంథాలయ గౌరవోద్యోగులందరు బ్రాహ్మణేశ్వర వైషమ్య బ్రాహ్మణులకు నేవగింపు. బ్రాహ్మణులైనచో బ్రాహ్మణేశ్వరులకు గంటగింపు. ఇరు తెగలవారైనచో గొంతకాలమునకు బరస్పర వైషమ్యపరిపాక ఫలములవలన భాండాగారములకుఁ జాపుదెంపు. ఈ కారణములచే నుద్యోగనియామకము లేకుండనే గ్రంథాలయ నిర్వహణ భారమును తొలిన నెలకొల్పిన యేయొకరిద్దరో నిర్వహించవలసి వచ్చుచున్నది.

ఇక వార్తాత్మకల సుపాదన. ఏ ధనికుని కార్యోగక్షమనో కట్టుకొని ప్రాధేయపడి ఆంధ్ర దినపత్రిక తెప్పించునట్లు నొప్పింప మనకొనుచు. ఈ పత్రికకు దినదినము గండమే. మొట్టమొదట పత్రిక తన కీయఁబడవలెను. తాను చదువుకొన్న పిదప నొకటి రెండు దినములు స్వగృహమున నిద్రఁజేయించి, పనివారలవలన నింటికడను నెత్తివేయుటకు పారపాటున నుపయోగించవలదనవో? దుదకు జీర్ణావస్థలోదానిని భాండాగారమునకుఁ బంపును. ఈమధ్య లైబ్రరీమీదఁగాని, లైబ్రరీ నిర్వాహకుల మీదఁగాని, వారి బంధు మిత్రుల మీదఁగాని మహిష్పర్షలు జనించినయెడల శాశ్వతమునకుఁ గూడ స్వస్తిచెప్పును. నిజముగ నభాగ్యదేవతకు నిలయుమగు నిట్టి గ్రంథాలయములపై దృష్టాంతము లిచ్చుచు దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీశాస్త్రి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి నిరంతర విశ్రాంతి మృత్యువర్ష భారమువలననుండుటచే నవి శోషిల్లక పోషింపఁబడుచున్నవిగాని లేనిచో నూటికిదొఁబదిపాళ్లు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములన్నియు నుపరించిన యారవశాటికే సమగ్రాట్టి యంతరించెదవనుట కానంతయు సందియము లేదు.

గ్రామములలో నిప్పటి సార్వజనిక గ్రంథాలయములు నేటివీరక యలవలెనున్నవి. సార్వజనిక గ్రంథాలయమునఁగా పర్యవసానము కలిగించు పుస్తకనిలయము. విద్యాధి దేవతయగు సరస్వతీదేవికి జాతిమత వివక్షగాని గొప్పదనము లీడతనము భేదముదిగాని లేకయును లేదు. ఎవరైన గానిండు, భారతీ విప్లవాధిపంకజములకడ మోదించి జ్ఞానావృతమును గ్రోలవలసినదే! అట్లుచెప్పుటకు మన మెవరము? ప్రతిసాయంత్ర ముదటగూడ యువకులకు సహవాసమువలన సహజముగఁ గలగవలసిన యొక భావమునకు బదులు పరస్పరద్వేష భావము లంకురించుచున్నవి. ఇది కేవలము సంఘాసర్గ దాయకము. పూర్వాచారపరాయణులగు యువకులవిషయ మాలోచించిన మరియు శోచనీయముగ నుండును. వీరి కన్న ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాగ్రంథమలోబాటు సార్వరత్నరామేశ్వరమును అనుయ లేమియు గల్గియున్నయెడల బంగారమునకుఁ దావియిచ్చిట్లుండెడిది. గ్రంథాలయములద్వారా తాము లాభమొందుమార్గము తెలియకపోగా విజ్ఞానవిపాసం దీర్చుకొనుటకై వచ్చు తక్కువజాతివారితో సరిగాఁగూర్చుండి చదువుకొనినచోఁ దమ పరువుతక్కువనీ తలంచుచుండుదు. వారు చదువు కొనుట యన గిట్టదు. వారు విజ్ఞాన పంతులగుటకు మొదలే సరిపడదు. కొంచెము సాహితీపరులై కవిత్వావసర కల్గియున్నయెడల నిరకఁ జెప్పవలసినదేమి? అన్నిటా నాజ్ఞముపోసి నట్లే! దేశములోని వివిధోద్యమములకు విశేషద్రవ్యసహాయ మొనర్చు తక్కువజాతివారి నిట్లు నుదాసీన భావముతోఁ జూచునంతటి మానవద్రోహకరమును సంగతి మరియొకటిలేదు. ఈవిధముగఁ బరస్పరవిద్యాసాభావముచే సంఘభావ మేర్పడక గ్రంథాలయములు వృధియౌచుచున్నవి.

మరియొక విషయము. స్వక్రమభావ బరస్పరముగల కలహములు, గ్రామముములో జరుగు పార్టీ వైషమ్యములు నోరులేని గ్రంథాలయములమీదికి మరలబుట సహజమైనది. గ్రంథాలయమునకు గ్రామకర్తలము కార్యదర్శియనుకొనుచు. కరణముమీదగల పగకై తద్విరోధులు గ్రంథాలయమును బహిష్కరించుట యెట్టిదో యర్థమగుటలేదు. ఇంతకన్నను తెలివితక్కువఁదనము మరియొక శ్రేణికులదే!

విశాయక వివిధిగోజిన భాండాగారముచేత సత్రాజితుకథకవిది యనంతర ముత్తతలిచ్చుటలోగాని, హరికథాకాల తేజమొనర్చి, తుదకుఁ బంచదారపంచి పెట్టుటలోగాని, "మొదట మాకు మా" కని బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వరులు తగవులాడి యున్నవరమునకై గ్రంథాలయముమీద బగదీర్చుకొనక బ్రయత్నమున

ఆయుర్వేద వైద్యము

పోస్టుగ్రామ్యయేటు శిక్షణపొందు అల్లోపతివైద్యులు మద్రాసు ప్రభుత్వ దేశీయవైద్య పాఠశాలా భవనములో ప్రత్యేకముగ నీవత్సరము జూలైమాసమునండి దేశీయవైద్యము నందు అల్లోపతి వైద్యములో నుత్తీర్ణులయినవారికి పోస్టుగ్రామ్యయేటు శిక్షణ ఒసంగుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినట్లు ఈ ఆంధ్ర దైనికపత్రిక పాఠకమహళ యులకందటికి తెలిసియే యున్నది. ఈ ప్రత్యేకశిక్షణ గతజూలైమాసమునండి పాఠశాలా సీనియర్ ప్రొఫెసర్లచే జరపబడుచున్నది. మఱియు ఈశిక్షణకు ఫోర్టు పెంటుబార్లి గెజిటునందు ప్రచురించినరీతిగ యిడవదించి విద్యార్థులకు ఫల మొసంగక ప్రస్తుత విాసంపత్సరము పదిమందిని మాత్రమే చేర్చుకొనిరి. ఈ ప్రత్యేకశిక్షణకు పాశ్చాత్య వైద్యవిద్యలో ఆరితేరినవారి కద్దనండి ధరభాములు కావలసిన సంఖ్యకంటె మిక్కిలముగ వచ్చినను, పాఠశాలా ప్రధానాధ్యక్షులుగారగు కెప్టను జీ శ్రీ నివాసమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్. యం. బి. ఆండ్. సి. యం. గా రే 20 మందికిగాను 10 మందికిమాత్రమే శిక్షణయొసంగుటకు, సేర్పాటు చేసియుండిరి.

- ప్రకృతము దేశీయవైద్యమున ప్రత్యేకశిక్షణపొందు అల్లోపతిక వైద్యులపేర్లు, వారలయోగ్యతలు యీ క్రింద నుదహరించుచున్నాను. 1. డాక్టరు పాలకోడేటి వెంకటకృష్ణారావు గారు, ఎం. బి. బి. యల్. 2. డాక్టరు పాటి సత్యనారాయణ గారు, బి. ఏ. యం. బి. యల్. 3. డాక్టరు తూములూరి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, యల్. యం. పి. పీరుమగురు, ఆంధ్ర దేశీయులు. 4. డాక్టరు అడవాచలంగారు, యం. బి. బి. యల్. (అరవదేశీయులు.) 5. డా|| పి. బి. కృష్ణక గారు యల్. యం. యల్. మళయాళి 6. డా|| యం. ఆర్. తెయిల్, యల్. యం. యల్. కర్నాటక 7. డా|| శ్రీనివాసాచార్య, యల్. యం. యల్. మైసూరు 8. డా|| జి. రాజారాం, యల్. యం. పి. అరవ 9. డా|| గురుస్వామి, యల్. యం. పి. డిల్లీ 10. డా|| యం. నరేశ్వర్, యల్. యం. పి. డిల్లీ

శ్రీయుత డా|| లక్ష్మీపతి బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారు మాసమునకు రు 12-0-0 వంతున, 6, 7, విద్యార్థులకు తన విద్యార్థి వేతనము లొసంగిరి. డా|| పి.వి. కృష్ణారావు యం. బి. బి. యల్. గారు ఆంధ్రులు, నియోగ బ్రాహ్మణులు, వీర క్రస్తుతం, మద్రాసు ప్రభుత్వ పాఠశాలా హాస్పిటల్ రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసరుగను, ఏతల్ పాఠశాలా 'ఫిజియాలజీ' ప్రొఫెసరుగను పనిజేయుచున్నారు. మఱియు, వీరు కొంతకాలము మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీయందు 'ఫిజియాలజీ' ప్రొఫెసరునకు అసిస్టెంటుగ పనిజేయుటయేగాక, గతరెండుసంవత్సరములక్రితము వరకు 'శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు' ఫిజియాలజీ పరీక్షకులుగను పని జేసిరి. వీరు దేశీయ వైద్యపాఠశాలా ప్రారంభమునుండియు, ఆధ్యాపకులుగ పని జేయుచు ఆయుర్వేదమునందు ఎక్కువగ కృషి చేయుచు మంచిజ్ఞానమును సంపాదించిరి చెప్పుటకు అచ్చటచ్చట వారొసంగు ఉపన్యాసములే, ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

2. డా|| పాటి-సత్యనారాయణమూర్తి బి. ఏ. యం. బి. బి. యల్., గారు విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులు, వీరు వైశ్యప్రముఖులు. వీరు మెడికల్ కాలేజీయందు కృతార్థులైనతోడనే, మద్రాసునందు ప్రయత్నము ప్రాక్టీసు జేయుచు, కొంతకాలము "మెడికల్ కాలేజీయందు 'దేహనిస్సృటకుగా పనిజేసిరి. పస్తుతము వీరు రెండుసంవత్సరములనుండి, ప్రభుత్వదేశీయ వైద్య పాఠశాలా హాస్పిటల్ యందును, పాఠశాలాలోను పనిజేయుచున్నారు. వీరు విద్యార్థిదశయందే వైద్యము చేయుచు మంచినిపుణతను వైశ్యసంఘమునందు మంచి ఆభిమానమును గడించిరి.

ఇక, ఆంధ్రుడగు మూడవవారు గుంటూరుజిల్లా, ఒంగోర్తియందుయు నవటచట జడగుచుండును. ఇట్టియందావారము లనేకములు గలవు.

వైద్యదర్శులు విచారించినచో పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు లోనుగావలసిన కష్టపరంపరలు గణనాతీతములు. ఒక గ్రామమున గ్రంథాలయము సక్రమముగ జరుగుచున్నయెడల శాస్త్రానుభవము ప్రజలందరు అన్యోన్యభావముతో వర్తించుచు శుభవీరము గడపుచున్నట్లు గ్రహించవచ్చును. కావున భాండాగారములు గల ప్రతిపల్లెటూరివాడను, సంకుచితభావములను మాని తమతమ వ్యక్తుల విరోధములు గ్రంథాలయములపై నాపాడింపక, సంఘభావముతో మెలంగుచు చాటిద్యారా విజ్ఞానావృతమును గ్రోలి యోగానుష్ఠింపకుండు లక్షధిని తుదగాక యని కోరుచున్నాను.

దొంతరాజు వెంకటాచార్యులు.

పశువ్యాధి-కురమ

యేజెళ్ల శ్రీరాములుచౌదరి-అంగలూరు

వైద్యాధి ఈ సంవత్సరము మనతాలూకాలలోనున్న పశువులకు అమితముగా సోకుచున్నవని తదితరలన్ని తెలియుచున్నది. కాబట్టి పశువుల కేమాత్రము రోగము తటస్థించుట అనుభవమున్నను ఈ పేక్షచేయక వెంటనే తగు చికిత్స చేయవలయును. వైద్యాధి ఎక్కువగా నెత్తురపట్టియుండు లేతజంతువులకు తగిలి నష్టముకలుగుచున్నది. కాబట్టి పశులభావములందు రోగలక్షణములు గుర్తించి తగినచికిత్సలుచేయ ప్రార్థింతులు.

స్వభావము: వ్యాపకము

ఈ బాధ్యము వర్షాకాలములో ప్రారంభమై, శిశుకాలమువర కుండుటయు గలదు. ఇదియును ఒకవిధమైన అంటువ్యాధి ఈ వ్యాధి కలిగించు మాత్మజీవి నీరునిలిచి బురదగానుండు ప్రదేశములలో చేరి యుండును. అట్టి ప్రదేశములలో మొలచినగడ్డి మేయుటవలనగాని, నిలచియున్న నీరు త్రాగుటవలన గాని ఈ వ్యాధి కలుగును. నెత్తురు మిక్కిలముగా జట్టియుండు లేత జంతువుల కీరములో ప్రవేశించి ఒకవిధమైన జ్వరము కలిగించును. పయస్సుమీరిన జంతువులకుమాత్ర మివ్యాధిసోకదు. ఒకవిధమైనవాపు పశువు గుండెలలోగాని, ఉబురకాయలలోగాని తటస్థించవచ్చును.

లక్షణములు

మొదట పశువు కణుమును. మలబద్ధకముండును. మాత్రము పశువురంగుగానుండి సరిగాపోయదు. ఊపిరి ధారాశ్రమగా విడుచును. అవయవములన్నియు విగిసిపోవును. కాళ్లు కడిలింప లేక వట్టుపట్టిజేయును. కొన్ని కుంటును, మేక, నీరు మనుచు మందముగానుండును. ఒకప్పుడు పశువు మూట్టుటయుకలదు జాగ్రత్తగా జూచినచో పశువు కీరముయొక్క యేభాగముపై నను వాపుగలిగియుండును. ఆవాపు కొన్నిటికిట్లును. కొన్నిటికి కలుగవు. మూతి చెమ్ముతేక పొడిగానుండును. జ్వరము కలిగి యుండును.

చికిత్స

కార్యాచిక ఆడిట్-1/3 వరిగంజి పావుసేరు కలిపి త్రాగించవలెను. జ్వరము తగ్గువరకు మరేకారము, నీరుకలిపి త్రాగించుట మంచిది. లేక దామ్మపాకపసురు ఒకపావుసేరున్న సారాయి 2 డ్రాములున్న కలిపి త్రాగించి కీరమునకు దుమ్ము పాకు పసురుపూసి తరువాత దుమ్ముపాకుతీగ దండగాచేసి మెడ లోజేయవలెను. లేక సారాయి మూడు డ్రాములుగాని, కారపు నీళ్లు ఒకటి రెండు గొట్టుములుగాని ద్రాగించి దుమ్ముపాకు తీగ దండ, గాడిదయొముక మెడలోకట్టి పశువు ఎడమమొత్తులకు, కార్లుకు పిడకబూడిద రుద్దవలెను.

మరొక పచ్చిమేతగాని, వరిగంజిగాని, నూకలజానగాని పెట్టుట మంచిది. వ్యాధి నెమ్మదించినతరువాత పశువును నీళ్లలో నడిపించుట మంచిది.

ఇంకను ఈ వ్యాధికి ఆయుర్వేదచికిత్సలుగలవు కాబట్టి శాస్త్రచింతనవడిన పశువైద్యచింతావణి చూచినచో ఎల్ల కుక తెలియును.

తాలూకాలలోని నీడమానుడ గ్రామవాస్తవ్యులు, వీరపేరు తూములూరి శుబ్బయ్యగారు, వీరు యల్. యం. పి. పరీక్షలో కృతార్థులై, ఒంగోలుతాలూకాలోని క్రింద "రావి నూకల" గ్రామమునందు బుజేయు గ్రామ వైద్యాల యాధికారులు. వీరు వైద్యక బ్రాహ్మణులు. రావనూకల గ్రామమున, వీరుమంచి పేరును సంపాదించిరి. వీరు తన ఆవ్యోగమునకు 2 వత్సరములు నెలవు నైకొని వెళ్లిరి.

మొదటి యిద్దరు, ప్రభుత్వపాఠశాలా విద్యార్థులగు నుండుటవలనను, "ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్" వారు గత 31-3-28 తేదిన సమావేశమైనప్పుడు తీర్మానించిన 4, 5 తీర్మానముల ప్రకారము పాఠశాలలో పాశ్చాత్య వైద్యవిధానమున బోధించు ఉపన్యాసకులై ప్రకృతము దేశీయ వైద్యమున—ప్రత్యేకశిక్షణ పొందుచుండుటచే, వీరిద్దరే ప్రభుత్వ దేశీయ వైద్యపాఠశాలా పునఃభివృద్ధికిని ఆయుర్వేదాభివృద్ధికిని పాటుబడబోవు పాశ్చాత్యాయుర్వేదవైద్యవేదియొకటి చెప్పక తప్పదు. గనుక వరమేశ్వరడను సర్వేకృతుడు పాశ్చాత్య వైద్యములో ఆరితేరి ప్రత్యేకశిక్షణ పొందు పదిమందిని ఆశీర్వదించి సకల విశ్వర్య ఆయురారోగ్యముల నొసంగి ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి పాటుబడునట్లు చేయుగాత!

యశ. శేషసాచార్యులు.

వ్యతాంతలేఖలు

నరసన్నదేట

(ఒక విలేఖరి)

అగస్టు 9 వ తేదీన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయములో పాఠశాల పనుల కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమును తిరిగి సాపేక్షించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు అధ్యక్షులుగను ముగిసిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు కార్యదర్శిగ నెమ్మదిగా ప్రభుత్వమువారు కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు పునరుద్ధరించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు తీర్మానించినది. దేవస్థానము ధర్మకర్తలు ప్రభుత్వమువారు పనులను చూచి కంగిరొచ్చినందుకు

అగస్టు 11 వ తేదీన సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయములో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు పాఠశాల పనుల కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు పునరుద్ధరించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు తీర్మానించినది. దేవస్థానము ధర్మకర్తలు ప్రభుత్వమువారు పనులను చూచి కంగిరొచ్చినందుకు

అగస్టు 11 వ తేదీన సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయములో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు పాఠశాల పనుల కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు పునరుద్ధరించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు తీర్మానించినది. దేవస్థానము ధర్మకర్తలు ప్రభుత్వమువారు పనులను చూచి కంగిరొచ్చినందుకు

హైదరాబాదు

అల్పాహారవిందు

హైదరాబాదునందలి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు పాఠశాల పనుల కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు పునరుద్ధరించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు తీర్మానించినది. దేవస్థానము ధర్మకర్తలు ప్రభుత్వమువారు పనులను చూచి కంగిరొచ్చినందుకు

(ఆంధ్రసోదరుడు.)

కాకినాడ

(ఒక విలేఖరి)

అగస్టు 15 వ తేదీన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయములో పాఠశాల పనుల కేసును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు పునరుద్ధరించుచున్నది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దేవాలయ సంఘమువారు తీర్మానించినది. దేవస్థానము ధర్మకర్తలు ప్రభుత్వమువారు పనులను చూచి కంగిరొచ్చినందుకు

గ్రామమున యెండ లింకను తగ్గకపోయినను కలరామాత్రము తగ్గినది మా హెల్త్ డివిజన్ డాక్టరు డిగవల్లి వెంకట కుమార్ పురాను, చాకి చక్రవర్తి, నిపుణులసలన వ్యాధి వ్యాపించినందుకు తగుయోగములు చేయుచున్నారు. వారు దయాకార్యముచేయుటచే ఆర్థిక సహాయమును యివ్వవలెనని విజ్ఞప్తి చేసినది. తిరిగి ప్రయత్నములకు మా పురపాలక సంఘమువారు తోడ్పడిన మా పురము సర్వవిధముల ఆరోగ్యవంతులగు నుండుననుటకు సంతోషముండదు.

శ్రీ సీతాపురం మహారాజావారి దావాలో హోస్టల్ వకీలు మ-రా-శ్రీ యస్. వరదాచారిగారు శ్రీ మహారాజావారిని మూడుమూలు నిపుణులగు క్రానుసేరి. అసేతుల కోర్టును ద్వారా దావా తిరిగి 24 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

తెనాలి

మా తెనాలిపురములో శనివారము 11-8-28 తేదీన బాలభారతీసామంతుల బెజవాడవారు శ్రీ శ్రీ పాశాగంటి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు రచించిన 'రాధాకృష్ణ' యను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. శనివారమున నుమారు 55-గంటలకు గొప్పవర్షము కురిచింది. గ్రామములనుండి వచ్చుజనులు చాలావరకు ఆగిపోయిరి. నాటకమునందు కృష్ణసాత్రుడు అపమానప్రజ్ఞాధరుంధరులగు ఆంధ్రగంధర్వ జొన్నవిత్తుల శేషగిరి రావుగారు ధరించిరి. రాధాపాత్రను సాటివారియందు మేటి మెప్పించిన నటరత్న పాదపల్లి నుబ్బారావుగారు ధరించిరి. రచిత పాత్రలన్నియును కడుసమగ్రులగువారిచేపోషింపబడిన లీలామానుష విగ్రహుడగు శ్రీ కృష్ణభగవానునియందు రాధ జూపిన భక్తిప్రకాశితుడు. ఆంధ్రగంధర్వ జొన్నవిత్తుల శేషగిరిరావుగారు తమనటాకాశీలమున జూపి ప్రేక్షకుల శాసనం తిలకించెరి.

కారడుడు పాత్రను జొన్నవిత్తుల సత్యనారాయణగారు ధరించిరి. పీఠపాత్రను కడుసమగ్రులగు బోషించి తమచాస్య ప్రసంగముచే చూపరుల కడుపుబ్బ నవ్వించిరి. శనివారమున శ్రీ శ్రీ పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు, యంతకు ముందు వాగ్దానముచేసిన నువర్తకముల రెంటిని శేషగిరి రావు గారికిని నుబ్బారావుగారికిని ఒసంగిరి. నాటక కళాభివృద్ధికి సత్తమ పాటుబడుచున్న యిట్టి నువర్తకగాన గాయక శిరోమణులగు జగన్నాటక నాటకధారియగు పరార్థుడు సకల అయ్యోగ్య ఆయురారోగ్యముల నొసంగి నాటక కళాభివృద్ధిని వృద్ధిపొందించుగాక.

(ఒక విలేఖరి)

దేవాలయములు-అన్వేషణలు

శ్రీ శివశివశివ

"ఒక సంవత్సరము ప్రచారముపడవ నత్యాగ్రహము అవసరము" జమన్తాలు బజాజుగారు

కాకి, ఆగస్టు 15:—శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయమునందు అన్వేషణలు రానిచ్చినందుకు తమ సంతకము చెప్పుచు నేకు జమన్తాలు బజాజుగారికి పండిత మదనమోహన మా లవ్యాగారు తేజవ్రాసిరి. హిందూశాస్త్రముల కిది యెంతమాత్రము విరుద్ధముకాదని మాలవ్యాగారు వ్రాసిరి. హిందూదేవాలయము లన్నింటిలోనకీ అన్వేషణలు ప్రజల మంగీకరించునట్లు యావద్భారత దేశమున ఒక సంవత్సరముపాటు ప్రచారము చేసి పిమ్మట యెచ్చట ప్రతిబంధకములుండునో అచ్చట సత్యాగ్రహ మొనర్పవలెననియు జమన్తాలు బజాజుగారు త్రుప్త్యుత్తర మొసంగిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు నేడుదయము పశుపతిశారు మా దేవాలయమునకు (నే పాలు) యాత్ర వెడలబడిరి గాని మార్గము సరిగలేదని తెలియుటచే వర్షములు పోయినపిమ్మట బోదలదిరి.

(అ. ప్రె.)

వర్షాకు వైమానికుడు ఇంగ్లండుకు తిరిగివచ్చెను.

ఇంగ్లండులో జనసంఖ్య రెండింతలు పెరిగినను 1888 నుండి బ్రిటన్ దేశములో మరణముల వధన ఒకే మోస్తరుగ నున్నదట.

అంతర్జాతీయ శాస్త్రాధికారసభకు ప్రతినిధిగ బోవుచు మార్గమధ్యమున డాక్టరు హ్యూబర్టులగారు చనిపోయిరి. ఇతడు నువ్రసద్ధ అంజ్జులీయ శాస్త్రవేత్త.

రాక్షసకృత్యము

అత్తగారింటివారు కోడలిని చంపుట

బాంగు, ఆగస్టు 13:—ప్రజలలో అను నొక విద్యార్థికి తిను అను భార్యయ్యుండెను. ఈ విద్యార్థి న్యాయవాద వృత్తికి చదువుచుండెను. తినుబాలిక తండ్రి ధనికుడు అతని నెదకుండి ధనము లేవలయునని ప్రతిదినము భర్తయగు ప్రజలలో అతని తల్లిదండ్రులు ఆ బాలికను వేధించుచుండిరి. ఎంత కష్టమైన బాలిక విననందున ప్రజలలో ఆతని తల్లి కలసి ఒక దినము ఉదయము బాలికను కత్తితో పొడిచి చంపిరి. పిల్ల మామగారు చాకిట కావలి కాయ్యయ్యుండెను. మామగారు నిందితులను నెవనన్ను కమిటుచేయుచు" ఇది మానవవర్తమాను సాటితేని అమానుషకృత్యము, నిందితులకు కఠినశిక్షను విధించుట ఉచితము" అని నూచించిరి.

(శ్రీ ప్రెస్)

క్రాంతి ధీమాటే ప్రేమకమననగ గుప్తాగారు నియమించుడిరి. ఆంధ్ర లాడనలో 18 తేదీన అధికారమును స్వీకరించెను.

గృహ ము మార్పులు

శ్రీమాన్ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యుం గారువారు తమనివాసస్థలమును 226, వాల్టాక్కు రోడ్డునుండి ఎగ్గొరు లెవల్ క్రాసింగుకుదగ్గర గంగురెడ్డిరోడ్డునందు గల నెం 51 రు "రెడ్ వింగు" బంగారాకు 1-9-28 తేదీనుండి మార్చెదరని యందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

ప్రతాపకస్తూరి మాతలు

(7-8-28)

4 మిక్కిలి ఘాటును నువానగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయే గాక అక్షరము, వాయువు, జలము, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయే గాక బలమును, జీర్ణ క్రియ, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము.

ప్రతి గృహమున దుండదగినది. 250 మాత్రల సీసా 0-4-0 12 సీసాలు 2-8-0. డి. సి. చార్జి ఎన్నిటికైనా 0-6-0. డి. సి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, పెల్లూరు.

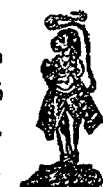
రాజరాజేశ్వరి జ్యోతిషాలయం

విశాఖముగాని, తేదీనయముగాని పంపిన జైమిని శాస్త్రరీత్యా 20 లక్షములు కట్టి ఆయుర్వేదము, యోగ విషయము, కళత్రవిషయము, సంతానవిషయము వాయుటకు రు 5-0-0 దశాంతర్దశగోరవారు ఉత్తరముద్వారా తెలిసికొనవలయును. ఆయుర్వేదము యోగవిషయము కళత్రవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు. 2-0-0 4972 బెజవాడ, పూర్ణానందంపేట

1. సగలోపాసన, నిర్గులోపాసన రు. 0-8-0
 2. తీవర్ముక్తి, విదేహముక్తి రు. 0-4-0
 3. దైవబలము (భక్తిప్రధానముగలవిన్నవద్యకావ్యము) రు. 0-6-0
- (ఈ పుస్తకములుకావలసినవారు ఈ క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలె అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి శాస్త్రాధికారి, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జడలు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0 ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

దిర్లరంగవైద్యశాల

వేటపాలెం : ఆశిలువదలిన మొండివ్యాధులను స్థాంపు విదగ్యురంటియిచ్చి కుడుర్చుచున్నాము. మాకేక్రిసి పరిశుచేయుటకు సహాయముచేయుచు, "ఏ వ్యాధిపై నను మండుకు 5-0-0."

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసములు

బార్డోలీ సత్యాగ్రహము - అఖిలపక్ష ప్రతినిధిసంఘనివేదిక

నేడు (16 వ తేదీని) వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడెను.

బార్డోలీ సత్యాగ్రహము

భారతీయులందఱును సత్యాగ్రహానికి

ధన మొనగుట

భారతీయులందఱును గూడ సత్యాగ్రహానికి ధూరి విరాళముల నొసగుట వలననే యీ యోధ్యమును సర్వజనామోదమున బడసినదని విదితమగుచున్నది. బార్డోలీ సత్య పరిష్కారించబడిన సత్యాగ్రహము విజయవంతమైనది. ఈ కారణమున నిట్లు చెప్పి ధనమును స్వీకరించుట సమస్యగాన నిక నెవరును విరాళములను వంతుకర్తలేదని తెలియజేయుచున్నాడు. ఇటులనుటవలన నిక ధన మనవరములేదని నా అభిప్రాయముకాదు. విచారణకు సంబంధించిన పని యొక్క జరుగవలయున్నది దానికి కొంత వ్యయముగూడ జరుగక తప్పదు. అదిగాక యీ సత్యాగ్రహమువలన దేశీయులలో కలిగిన నిరుపమానమును సత్యాగ్రహ వ్యర్థముకావలననైన నిర్వికల్పముగా సత్యాగ్రహమును నిర్వాహించుటకు కొనసాగింపవలెను ఇదివరకు వ మూలై న ధనములో మిగిలియున్న మొత్తము మొదట విచారణనిమిత్తమును పిమ్మట యీయందు తాలూకాలోను నిర్వాహించుటకు కొరకును వ్యయపరచబడును. ఏదేమిటనైనా బార్డోలీలో దీక్షగా నిర్వాహించుట జరుగుచుండుటవలననే యిప్పుడే సత్యాగ్రహము జరిగి ప్రదముగా సాగింపగలిగింది. బార్డోలీ సత్యాగ్రహానికి కనూలుచేయబడిన మొత్తములో నిధివరకు వంపినదిగాక యొక్క కాంగ్రెసు సభ్యులకుగల నిజవయస్సు మొత్తమును వారు సమర్థత అక్రమమునకు వంపగోరెదన. సత్యాగ్రహానికి వసూలైన మొత్తమునకు సంబంధించిన రెక్కలను పరిగా తలచిచేయించి త్వరలోనే ప్రకటింపబడును మహాత్ముడు వ్రాసెను.

నెహ్రూ సంఘమువారి నివేదిక

విక్రమముగా నామోదించబడుట ప్రశంసనీయుము నెహ్రూ సంఘమువారు అఖిలభారత రాజకీయ పక్ష ప్రతినిధి సంఘమువారు కొన్ని నెలలనుండి చాల క్రోధకాళాలో పించి అతి క్రోధమును నివేదికను యేకగ్రీవముగా నామోదించి

ప్రకటించినందులకు వారి నశ్చరికము ప్రశంసించదగును. ఈవివేదిక ప్రస్తుత కారణమున పెద్దలక్ష్యములతో బాగుగా ముడిపడి ప్రకటింపబడెను. ప్రతి భారతీయుడును ముఖ్యముగా నొక ప్రతినిధిని నిర్ణయించెను. ఈ వివేదిక వాచేతికి వచ్చునట్టి యీ సంఘము ప్రాయశఃపాత్యములను చాలావరకు ముగిసినదిగాన నేనిపుడు నావేదికను సాకల్యముగా చదువుటగూడ నాకిప్పుడు తీరిక లభించలేదు. ఈ సంఘమువా రేకగ్రీవముగా నిట్టి నివేదికను ప్రకటించగలుగుట యే దీనియందుగల ముఖ్యవిషయము. ఈ సంఘసభ్యులకు క్రధానకాయకలందఱును యానివేదికలో పంతులను చేసేయవచ్చును. రాజ్యాంగవిధానములను నిర్వహించుటలో నూచలను పదుగ్రముగా నొసంగుట ముఖ్యముగాదు. సభ్యులందఱు యేకగ్రీవముగా నామోదించుటయే ముఖ్యతము. ఈ యంశపు ముఖ్యమార్గముల చాలకష్టపడి యేకగ్రీవముగా ప్రకటించగలగిన యీ నివేదికను అన్నిటిలో సమావేశముగా నున్న భిన్నతత్వ ప్రతినిధి మహావీరులగూడ సేకగ్రీవముగా నామోదించగలుగుట ముఖ్యతము. అప్పుడు మనమొక గొప్పపనిని సాధించగలిగినవారమగుదుము. ఏలనగా విదేశీయులచే విధించబడిన కృత్రిమ రాజ్యాంగవిధానమునకు దేశీయులచే సేకగ్రీవముగా నామోదించబడిన సహజ విధానము కేవలము విరద్ధమైనది. పెక్కువర్షములనుండి మనము కలవరపరచుచున్న సమస్యలునుగూర్చి మనము యేకగ్రీవముగా నొక నిర్ణయమునకు రాగలిగినవారమని అమోదించబడజేయుట ప్రయత్నించుటయే యొక మనకర్తవ్యము. గురు నేడు మన దేశ చరిత్రలో మన క్రమాభివృద్ధియందు యీ మొదటిదానిని మనము సాధించగలిగింది. సహృదయగు నే విషయమునందైనను మన మేకాభిప్రాయములు కాగలిగినవార ఆ విషయమున అమోదించబడజేయుట కడుముఖ్యముగావున అన్ని నగరమున సమావేశము కానున్నవారు యీ నివేదికను భిన్నభిన్న మొనరించు సంకల్పముతో దీనిని పరిక్షించుటకు గాక యొకనివేదికను యేటులైన నిర్ణయించి ప్రకటించవలెనని నేను కోరెదను. వందేత మోతీలాలు నెహ్రూగా రక్షిధికును దీక్షనుభూతకొన్నవార యీ ఉపసంఘము సర్వదలము యేకగ్రీవముగా వారి నివేదికను ప్రకటించుటయగుటగూడ జరిగియుండదగున నేను నెహ్రూగారిని ప్రత్యేకముగా నభినందించుచున్నాను అని గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రేమము.)

పాట్నా న్యాయసభా తీరస్కారపుకేసు

మోతీలాల్ నెహ్రూగారి వాదము

పాట్నా, ఆగస్టు 15:—సర్వత్రా ప్రతినిధిసంఘము తీరస్కారము చేసిన తేదీనకేసు తీరస్కారము చేసినది. న్యాయమూర్తి అవాహి, రాస్. నా. సే. ౧౪. ౧౨౭౧౭ రిలయెదుట విచారించబడెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదము

ప్రభుత్వన్యాయవాదియగు సర్ ముల్లాన్ అవాహిగారు యిట్లు చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తికి ధర్మవాత్తవ్యధానియై ౧౯౧౭ లెలియవని చెప్పట కుదరదను. ముద్దాయి తప్పుచేసి ౧౯౧౭ కు దృఢముకావడం న్యాయమూర్తికి తీర్చిదిద్దినది. ముద్దాయి కూడ తప్పుచేసెను. ఏతప్పుచేయకయే ముద్దాయికి తీర్చిదిద్దిన ననుటకూడ సత్యముకాదు. ఈ వ్రాతలవలన దేశీయ న్యాయమూర్తి తనయన్నతోద్వేగమునకు తగినవాడుకాదని కావన యిది కోర్టుదామణముని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. జగత్ నారాయణలాల్ కేసులో న్యాయమూర్తిచేప్పినది చాలావరకు మైనది. జగత్ నారాయణుని విషయమై యుపయోగించబడిన 'అప్పు బుద్ధిహీను' మొదలగు పదములు ముద్దాయిలాభమున కేయు పయోగించబడెను. న్యాయమూర్తి విషయమును దృఢపరచుచున్నది. కావలెనని న్యాయమూర్తి ముద్దాయిని అపమానపరచెననుట న్యాయముకాదు.

తరువాత కొన్ని వ్యాసములలోని వాక్యములు పరిక్షియిట్లు చెప్పి దొడగెను.

ఈ వ్యాసములవలన లేఖకుని యుద్దేశము కోర్టునందుంచుట యనియు కోర్టు న్యాయపరిపాలన చేయుటలో చాలా దుర్మార్గులు తేటపడగలరు. న్యాయమూర్తినికూడ 'ది డూప్' చుచున్నది. ఇట్టి న్యాయసాసములవలన ప్రజలకు ధర్మము గలదని యీ వ్యాసములు ప్రజలకు దుర్భిప్రాయముకలగజేయుచున్నవి. కోర్టు దామణముని యిది స్పష్టము.

మోతీలాల్ గారి వాదము

వందేత మోతీలాల్ గారు యిది వరకు చెప్పిన విషయములనే మరల ప్రారంభించి 'సర్వత్రా'లో ప్రాయబడిన వ్యాసములు న్యాయమూర్తి యొసంగిన తీర్పును పరిక్షిగు ఖండనములని చెప్పెను. ప్రకృతము ఆలోచించవలసినది తీర్పును పరిక్షియన పదకులమీద లేఖకుడు ఉండించెనా అని దీని ప్రకారము ఆలోచించనయెడల లేఖకుడు అధర్మఖండనము చేయలేదని వ్యక్తముకాగలదు.

తరువాత ధర్మవ్యవస్థా సంపాదకీయములలో కృతమును గురించి చెప్పెను. ఈ వాక్యము 'న్యాయమూర్తి తన ఉద్వేగమువలనవచ్చిన పలుకుబడిని అంగ సామ్రాజ్య ప్రచారమునకై వియోగించెనెను' అనియున్నది దీనినే 'సర్వత్రా'లువాడు తన పత్రికలో ప్రచురించెను. జగత్ నారాయణలాల్ గారి కేసులో తీర్పుచెప్పును న్యాయమూర్తికి అసందర్భములైన వాక్యములు చెప్పెను. న్యాయమూర్తి తన వనివదలి రాజకీయములలోనికి ప్రవేశించినవ్యక్తుల గ్రహాపాదకుడు న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వపక్షవాదన, ప్రభుత్వపక్షమునను ప్రచారము చేయుచుండెనని చెప్పెను. అతి కఠోరము లేదు.

న్యాయమూర్తి

క్రధాన న్యాయమూర్తికి సాక్షిగా ఉండవలసినది మిద కేసు చేయునభిప్రాయమును సందేహమున మిద కేసులో మిద కేసులో మిద కేసులో తీర్పు చెప్పెదమనియు చెప్పెను.

ఎస్. సి. బోను, పి. పి. నేనుగారలు ముఖ్యమంత్రి కుమారుల పక్షమున ఖర్చులకై యడుగుదలచియున్నారని చెప్పి, రెపుదానిని క్రధాన న్యాయమూర్తి వినును.

పాట్నా పౌరులు న్యాయవాదులను గౌరవించుట 'సర్వత్రా'లో న్యాయ దామణ కేసులో వాదించుట వచ్చిన మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్ తేజ బహదూర్ నెహ్రూ, కరం బోనుగారలకు ఈ సాయంత్రము పాట్నా పౌరుల విద్యోగిని గౌరవించిరి. (ప్రేమము.)

కేసు తీర్పు

రూ 500 జరిమానా

పాట్నా, ఆగస్టు 16:—సర్వత్రా ప్రతినిధిసంఘము తీర్పుచేసినది. 500 జరిమానా విధించుచు ప్రాజెక్టును తీర్పుచేసిరి. (అ. ప్రే.)

నైమనువిద్యా సహాయసంఘము

కార్యక్రమము

కే. పూ. ఆగ. 14:—రాయలు కమిషనుకు తోడ్పడెనున్న విద్యాసంఘమువారు సెప్టెంబరు 16 వ తేదీన కలకత్తాలో సమావేశమయి ఆలోచన చేసిరి. 28 వ తేదీన రంగునలో బయలుదేరి ఆగ్నేయ 1 వ తేదీన మదరాసు వచ్చును. పిమ్మట 9 వ తేదీన పూనా 18 తేదీన బొంబాయి, 28 తేదీన లక్నో 30 వ తేదీన కాన్పూరు బోయెదరు. నవంబరులో పాట్నా, కలకత్తా, డక్కా బోయెదరు. (అ. ప్రే.)

నైమను బహిష్కారము

కాలేజి విద్యార్థులు

అంబేద్కర్

లాకాలేజి విద్యార్థులు తమూపాకోరుట

బొంబాయి, ఆగ. 15:—లాకాలేజి నందు 12 గురు నైమను కమిషను సభ్యులు సంగీరించిన ప్రాధేపత్య అంభేద్కరుగారియెడల అసౌఖ్యత చెల్లెను వారు క్లాసులోనికి రాగానే యిదివరకు లేచి బయటపయించిరి. ప్రాజెక్టులు విద్యార్థులను పిలిచి అనుగగ కాలేజి కేసుకు విరద్ధముగా ప్రవర్తించినందుకు వారు వ్యాఖ్యానము చేయుచు, దాని అంభేద్కరుగారి చర్యను నిరసించుటయే తమ ఉద్దేశము కాని కాలేజి నిబంధనలకు విరద్ధముగా ప్రవర్తించబడలెన లేదనిరి. ప్రాజెక్టులుగారు తీసిందిరి. (ప్రేమము.)

దేశోపకారి మానేజరు విడుదల

రంగున, ఆగ. 15:—దేశోపకారి ప్రెస్ నందు 'మనము కుక్కలమా' అను దేశీయ పత్రిక చిన్న ప్రస్తకము ప్రకటించబడెను. బిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఈ గ్రంథము ద్వేషమును పురికొల్పుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు దేశోపకారి ప్రెస్ మానేజరు చెల్లెంపిల్లగారిపై రాజద్రోహపు నేరమును మోపిరి. జిల్లామజిస్ట్రేటుగారి కేసు విచారించి పిల్లగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. అప్పీలునందు ప్రాజెక్టువారు కేసును రద్దుచేసిరి. (అ. ప్రే.)

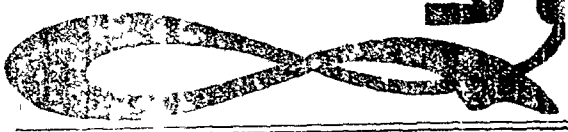
నడివిధిలో 10 వేలరూప్యముల దొంగతనము

కలకత్తా, ఆగ. 16:—నంగవాసి కళాకాల దర్బారును విస్మయ అను నతిదు కళాకాళాపాధ్యాయులకు జీతముల నిచ్చుటకై 10 వేల రూప్యములను ధార్మర్ష బాంకింగుండి తెచ్చుచుండెను వారిలో మువ్వురు అరచియట్లు చేసిరి. ఒకడు లాతీతో తలపై నిబ్బళాటెను. ధనమున్న సందిని లాగుకొని మువ్వురు ప్రక్కననిలిచియున్న మోటారుబండిలో నెక్కి పారిపోయిరి పోలీసువాగు ఆబండిద్రోహులను పట్టుకొనిరి. అరచి బాబూలము ననుసరించి మరి ఇరువురు నిర్బంధించబడిరి. (అ. ప్రే.)

తిరుపతిలో ఒక ద్వైవారపత్రిక

తిరుపతి, ఆగ. 14:—తిరుపతిలో 'స్క్రిప్స్' అను పేరుతో ఇంగ్లీషు ద్వైవార పత్రికను ప్రకటించెను. ముఖ్యాధ్యక్షుగారు చంద్రగిరికాయంటు మాజిస్ట్రేటు నెరుట నేటికను దీక్షకును ఇచ్చిరి. (అ. ప్రే.)

మదరాసువార్తలు

అవధి లింగ్ గాత్రము:— నకు బ్రజవాది మా నాసికలు పైకి గాత్రమున 50 రూపముల విరాళమును సంవత్సరముగా నందుకొంటిని అని డా॥ లక్ష్మీపతి గారు ప్రకటించుచున్నారు.

గౌ॥ సర్ మహమ్మదు ఉస్మానుగారికి విందు:— 21వ తేది మంగళవారం సాయంత్రం 5-50 గంటలకు గోకలే మాంబు మద్రాసు ట్యాటోరియలు కాలేజీ మేనేజింగు కమిటీచే నొసగబడును.

మద్రాసులో మరణసంఖ్య:— 11-8-28 తేదిలో అంతర సూచిక 216 నుండి కలరా తగిలి 99 గురు మరణించిరి. 11 గరికి మహాడికము తగిలి యద్దరు మరణించిరి. 48 గురు మలేరియావలన, 37 గురు య తరజ్వరములవలన మరణించిరి.

చింతాద్రిపేట భక్తిమార్గనభ కాలక్షేపము
(సాదుకాట్టాభిషేకము)
18 వ తేది సాయంత్రం 5 గంటలకు కలవల కణ్ణుల కెట్టి బాలికా కాల వద్ద బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరంగం శరణాపా గారిగారిచే జరిగెను.

బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి:— శ్రీ 48 వో లు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మదరాసు వైద్యవిద్యను బొంది నిల్వ కొలుకును మద్రాసు కేరెయ సమయమున ఎన్నుకొని 18 వ తేది తనవారం ఉదయం 7 గం టలకు కైరెయ వారిమేను ప్యాగరి పత్రిము నొసగెదరు.
(ఫీ. ప్రె)

జీవకార్య సమితి:— య జనాన్యమన నొక ల హిరంగుల తేపు (17-8-28) సాయంత్రం 5 గంటలకు వామర్యుల వైపున వద్ద (మార్కెట్టు వద్ద) జరుగును. అందుమున శ్రీయుతుల టి. వి కల్యాణ గుండర మొదలి యారు (మరై) క. తికా సంపాదకులు) లోక నాధపిల్ల గార్లు “జంతుబలి, దేవతారాధన” గూర్చి యుపన్యసించుడు.

దక్షిణ ఫెరల్ బ్రహ్మసమాజ భాద్రోత్సవము:
సందర్భమున జనయొక్క మనోభావము ఆగస్టు 13 వ తేది తన - 50 సాయంత్రం 6 గంటలకు 97 అమ్మపిల్లల బ్రాహ్మణుల వద్ద జరుగును. అసయమున బ్రహ్మసమాజ మతముగూర్చియం ప్రకృత సంప్రసంసాగరము గూర్చియు కొందరు స్వామిలచే నుపన్యాసము లొసగబడును

నీలువిగ్రహ సత్కారమునభ:— ఒక యేడాది కారాగృహవాస ముదధి-విముండి శీటి యుదయమన మ గురా ప్యోంజన బండిమీద నిలటి కేరెయియున్న శ్రీవతి ఆంజనేయమ్మ గారిని గౌరవించుటగాను తేపు 17.8-28 సుక్రవారం సాయంత్రం 6 గంటలకు బ్రాహ్మణ వామర్యుల వద్ద నీలు సత్కారము పంపింపబడును శ్రీయుత డి. కళింజె గారి యగ్యమున నొక బహిరంగసభ జరిగెదరు.

గౌ॥ బి॥ సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను సామెంబు బహదూరు:— గారికి మాతనముగా నొసగ బడిన వైద్యమున దీరుమనకు వారి నువతరియి గౌరవించుట కైర్పాటులు గావించునమిత్రము. 14-8-28 తేది సాయంత్రం మన రివ్యసభవములవద్ద కార్పొరేషను అధ్యక్షునిగదిలో నొకసభ జరుగబడెను అవసరమగు యెర్పాటుజేయుట కొక డిమిటి యెర్పడెను. 1000 రూపముల చందా యెత్తబడెను.
(అ. ప్రె)

రాష్ట్రీయ సహకారసంఘ ప్రయోగిగుక్లాసు:— వయ చెక్కుకొనబడుట దుఖాత్తులు యీ నెల 20 తేది లాగా చెరబడెను. శిష్యులు, ఉదయమున మధ్యాహ్నము నెం గుండ జరుపబడును. ఈ శిక్షమును పొందుటకు తమ కా లజనంతకు పూర్తిగా వినియోగించువారే చేర్చుకొనబడుదురు. ఈ శిక్షయవనకు రుసుములేవియును విధించబడవు అ మ ద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకార సంఘ వాయింటు కార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసు ఆదిదావిడ మహాజన కేంద్రనభ:— 17-8-28 తేది సమావేశమయి యీక్రింది తీర్మానము చేక గ్రీవముగా నామోదించెను. “నిన్ను బాతులయొక్క ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ, విద్యా, వైతికాభివృద్ధులకు తగిన సాధనములు గూర్చి ప్రభుత్వము తొలి నా లో చనలు పలు పుట కు గా ను, మ ద్రాసు నగరములో నొక నిమ్మ బాతుల సెంట్రలు ఫెడరేషను ను నిరమగా స్థాపించు నద్దేశముతో, మద్రాసు రాజధానియంద లి ప్రతి జిల్లాలో గల నిమ్మ బాతుల సంఘముల తేక సభలుగూ ర్చి పూర్తియగు బోగట్టా వొసగవలసినదిగా తేబరు కమిషన రుగారిని గోరుటకు తీర్మానించడమయినది” (అ. ప్రె)

రాకపోకలు :— నిజాం సంసాన రైల్వే యి, జనిత ఎఫ్. ఎం. డి. శో సెంథాలుగారు నిన్నటి యుదయమున మ ద్రాసు వచ్చిరి.

కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల (ప్రిన్సిపాల 1 తాడులింగ ముదలియారుగారు గత మంగళవారమున మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎం. ఏ. ముత్తయ్య కెట్టిగారు బొంబాయినుండి శీటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

డా॥ డి. ఎలిరాజులు (వర్తికు హెల్తు అసిస్టంటు డె రెక్టర్) గారు మార్కెటూరునుండియు శ్రీయుత బాక్ ఎం.ఎల్. సి. గారు గుంటూరునుండియు శీటియుదయం మద్రాసువచ్చిరి సర్వా కిమిది రాజాగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి వర్ణా కిమిది శీటిరి.

కర్నలు మారియట్టగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బీగంపేట శీటిరి

శ్రీయుత సి రాజగోపాలచారి శంకరలాల బ్యాంకరు గార్లు శీటిరాత్రి మద్రాసువిడిచి బెంగళూరున కేగెదరు

ప్రకృతిచికిత్సా మహాసభ
నెల్లూరు, ఆగస్టు 16.—ప్రకృతి చికిత్సా మహాసభా సమా వేశము ఈనెల 18, 19 తేదియందు నెల్లూరులో వేంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలభవనమున ఆవధానశోషణి కాశీ కృష్ణ మారాధ్యలవారి అధ్యక్షతన జరుగుననియు ఏర్పాటులయ్యి యు ముగియుచున్నవనియు సన్ధ్యాసంఘపు కార్యదర్శి తిరిపి వార్త పంపుచున్నాడు.

న్యాయస్థానవార్తలు

హరిన్ద్రయము, సెవన్సుజడ్జిల అధికారము

(న్యాయమూర్తులు వాలకు, వాల్సుగార్లు యెడలు)
హారి న్ద్రయమున, సెవన్సు జడ్జిలు అంగీకరించి తీరవలెనా తేదాయను విషయ మీదినమున నొక కేసునందు, హైకోర్టులో, న్యాయమూర్తులు వాలకు, పక్షకహంవాల్సు గార్లు యెడలు విచారణకు వచ్చును.

మొట్టయ్య పిల్లె అనునతడును, మరియొకరును ఇటీవల బందిపోటుగా, యంగుసామిరావు అను నతని నెక్కి పట్టు కొని కొట్టిరినియు, అతనివద్దనున్న వజ్రముల యొంగమును లాఠానిరనియు పోలీసువారు కేసు పెట్టిరి. మధుర అన్వేం టు సెవన్సు జడ్జి గారి కేసున, అయిదుగురు సభ్యులుగల హారి సహాయముతో విచారించిరి తుదకు హారివారు, 1, 8 మద్రా యిలు దోషులని ఏకగ్రీవముగ నిర్ణయించిరి 4, 6 మద్రాయలు గూడ దోషులని ముగ్గురు హారి సభ్యులు అభిప్రాయ మొసగి వారు నిర్దోషులని ఇత్యుత సభ్యులు దెలిపిరి. సెవన్సుజడ్జి, 4, 6 మద్రాయలు సందర్భమున, అల్పసంఖ్యాకులగు హారి స భ్యుల యభిప్రాయముతో శీటిభవించుచు, సదగ మద్రాయలు నిర్దోషులని యభిప్రాయపడి వదలివేయుచు హాయికోర్టువారి యభిప్రాయ మడిగెను

ఇటీవల, హైకోర్టు ఫుల్ బెంచివారిక కేసులోగానించిన నిర్ణయమున జూడగా, హారియభిప్రాయము ఏకగ్రీవముగనున్న పుడే దాని సంగీకరింపవలసిన బాధ్యతగలదనిగాని, భిన్నాభి ప్రాయమును దెలిపినపుడు, అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము ను అంగీకరింపవలెనను బాధ్యత తేదని అన్వేంటు సెవన్సుజడ్జి అభిప్రాయపడెను.

హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులకేసును విచారించి, హారి భిన్నాభిప్రాయమును దెలిపినపుడు వారిలో అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయము సంగీకరింపవలెనను బాధ్యత తేదండవేయుట హైకోర్టు ఫుల్ బెంచివారి యభిప్రాయముగాదని దెలుపుచు, హారిలో అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయముతో శీటిభవించి 4-6 మద్రాయలకు అయిదేకీసంవత్సరముల కఠినశిక్షవిధించిరి.

కార్మిక సంభవము

బొంబాయి మిల్లు సమ్మె

శ్రీకృష్ణకృష్ణ
పంచాయితీసంఘమునందు

ముగ్గురుసభ్యులుండుటకు అంగీకరింపబడినది
బొంబాయి, ఆగస్టు 15:—బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యు లగు హిదయతుల్లాగారు మిల్లుయజమానలతోడను సమ్మెదారు లతోడను సంప్రదించిరి. పంచాయితీసభాటా ఏర్పాటుచేయుట కను ఆపంచాయితీదేవును ఆమోదింపటకును ఉభయపక్షముల వారును అంగీకరించిరి. ఈపంచాయితీసభ ఘమలో ముగ్గురు సభ్యులందఱును ప్రభుత్వాధికారింపకు సభ్యుడొకడు సమ్మె దారులచే తనుతరపున నియోజితుడై సభ్యుడొకడు మిల్లుయజ మానుల తరపున వారితో నియోజితుడై సభ్యుడొకడు, ఈరీతిగా పంచాయితీదేవుడి విచారణ ప్రారంభింపబడు పూర్వము కొన్ని చిల్లర ఏర్పాటులు కావలసియున్నవి.

పంచాయితీసంఘమువారి తీర్పుచేప్పబడటకు ముందే గా యిక్కడే సమ్మెదారులు పనిలో వేరవలయుననియు తీర్పు చేప్పబడవరకును ఇటీవల మిల్లుల జమానులు తయారుచేసిన వేత న ప్రమాణముల టిటిక ననుసరించి ప్రస్తుతము పనివాండ్లకు తీత ములిచ్చుమందెదమనియు తరువాత పంచాయితీవారు నిర్ణయం చెడి వద్దతి ప్రకారము తీతము లిచ్చెదమనియు మిల్లుదారులు చెప్పిరి.

సమ్మెదారులందులకు సమ్మరిందలేదు. సమ్మెకు పూర్వ ము అమలులో నుండిన వేతన ప్రమాణముల ననుసరించుచు తీత ములను క్రిస్తుతము బట్టాడావేయవలసినదియు తరువాతపంచా యతీ తీర్పు ప్రకారము తీతము ఇవ్వాలనినవనియు అటు సమ్మ టిందయెడల పనిలోని కిష్కను వచ్చెదమనియు సమ్మెదారులు బదులు చెప్పచున్నారు. (ఫీ. ప్రె)

ద-ఇ-రైల్వే సమ్మె ఫలితములు

తంజావూరు, ఆగస్టు 13—రైల్వే ఆస్తు 121,122 128 నెక్కుల ప్రకారము నిండితులైన 41 మందికి మాయవరం సబుమేజిస్ట్రేటుగారు కారాగృహ వాసశిక్షలను విధించిరి. 3 నెలలు మొదలు 4 నెలలవరకును శిక్షలు అందరికిని విధింప బడినది.

తంజావూరు జిల్లాచేజిస్ట్రేటుగారి ద్ద ఆస్తిలు దాఖలు చేయబడినవి. (ఫీ. ప్రె)

తంజాలోరులోని పాకులు 19 మంది మాయవరంలో రైల్వేసమ్మె కోజాలలో జరిగిన దొంగిల టికి కారణాధూతు లని నిందితులైరి. వీరి కేసు విచారణ కు భోలోని బొంబాయి మేజిస్ట్రేటుగారి యెడలు జరిగెనది 29 తేది వాయిదా వేయ బడెను. (అ. ప్రె)

144 సెక్సును రద్దుచేయబడినది

న గల్లం సరివ దురులలో రెండునెలలవరకును రామ స్వామి అశ్వంగారు గిరిగారు బోషిగారు డిల్లియు ఎ. ఆర్. నాయుడుగారు ఉపన్యసించువాడని ఆజ్ఞాపించుచు 144 సెక్సు ను ననుసరించి బారిచేయబడిన ఉత్తరువురద్దు చేయబడినది. (ఫీ. ప్రె)

అరెస్టుచేయబడినవారి విడుదలకై

శాసనసభలో ప్రతిపాదన

కోయంబత్తూరు ఆగస్టు 15:—సి యస్. రత్న వధావతి మొదలియారుగారు సెప్టెంబరు 1 తేది మద్రాసు శాసనసభలో నొకప్రతిపాదన చేయుదురు. ది-ఇం-రెయిల్వేసమ్మెపై హైగర విషయము శాసనసభవారు ముందుగా వర్షించవలయుననియు, అరెస్టులోనున్న కార్మికులును కార్మిక నాయకులును ముందుగా విడుదలచేయవలయుననియు తీర్మానము ప్రతిపాదించెదరు.
(ఫీ. ప్రె)

హాపట్ల అ॥ డి॥ స॥ జడ్జికోర్టులో

O. S. 60/1926, E. P 35/1928.

వాది:—వెద్ది జానకిరామయ్య.

vs.

ప్రతివాదులు:—రావూరి దేవదాసువక్కరా.

ఈ నెంబరు వాది ప్రతివాదుల తాలూకు తాకట్టు అస్తిని నేలముకు తీసుకొనివచ్చి ప్రతివాదులకు శేతో నోటీసు చేయించగా 8 వ ప్రతివాదియైన రావూరి దేవదాసువక్కరావు నోటీసు తీసుకొనక తప్పించుకొనుచు న్నాడు. తిరిగి 8 ప్రతి వానికి శేతో నోటీసు నిమిత్తం 20-8-28 తేది వాయిదా వేసినారు. గనుక ఆనోజన స్వయముగాగాని పీడరుగారి ద్వారాగాని ఆక్షేపణ అన్వయడల శేతో నోటీసు వాయిదా అయిన పైతేదీని తెలుపుకునీడి.

హాపట్ల, 28-7-28. } 5070 కోన వెంకట్రావుగారు, నాడి పిడరు,

టి. రాఘవాచారిగారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.

రాఘవాచారిగారి యూరోపు కార్యక్రమము

ఇండియను రైయిటి మెయిలుపత్రిక లండను విలేజిరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—టి. రాఘవాచారిగారు బి. ఏ. వి. ఎల్. బల్లారిలో పబ్లిష్ ప్రాసిక్యూటరు విషయాలపై సాటిక ముందు బాగుగ ప్రదర్శించగల నుప్రసిద్ధ భారతీయనటులును బెంగళూరునందలి అమెచూరు సాటిక సంఘమునకు ప్రాణము వంటివారును అగు వీరు ప్రస్తుతము లండనులో నున్నారు. యూరోపుదేశపు సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి.

ప్రాకృతము సాటికరంగములగుర్ని బెర్నార్డుమెగారి తో గంటన్నరకాలము చర్చించియుండిరి. కవిశ్య కళాప్రదర్శనములకై ప్రాగ్దేశములను బోలసియించునని మెగారి ఆభిప్రాయము. హాల్లేను ప్రభుత్వము రాఘవాచారిగారిని అల్ప హాజరునకు కాపాడించి రెండేగంటలకాలము సాటికలను గూర్చి చర్చించిరి. హాల్లేను ప్రభుత్వ రాఘవాచారిగారిని ప్రశంసించి సర్ జాన్స్టన్ బోక్స్ రాబ్బన్లు అను నుప్రసిద్ధ నటునకు యొక కవచము ను బహులం దరచు జరిగిన విండులో రాఘవాచారిగారు సర్ జాన్స్టన్ బోక్స్ గారిని వారి సరిని గలసికొని హాల్లేను నుగూర్చి చర్చించిరి. సర్ జాన్స్టన్ గారు రాఘవాచారిగారిని "రాయలు ఎకాడమి ఆఫ్ డ్రామటిక్ ఆర్ట్స్" అను సంఘమువారికి ఎరుకవరిచిరి. భోర్న్ గారి సరి వీరిని అంతర్జాతీయ సాటిక సంఘమువారి కెరుకవరిచిరి. ఆసంఘములో రాఘవాచారి గారిక సభ్యులగు చేర్చుకొన జడిరి. సర్ జాన్స్టన్ గారి ద్వారా యీ భారత నటుడు సర్. ఇన్లెం గోల్డెని, సర్ జేమ్స్ ఫ్రేజర్ గారను కలుగు కొనిరి. గారికు క్లయరండు విందునకు రాఘవాచారి గారు ఆహ్వానింపబడిరి. అచ్చట సర్ ఆర్థర్ పినికో, సర్ నైగల ఫ్రేజర్ గారను తదితరులను జూచిరి.

లండనులో చాల సాటికసమాజములను జూచిపిమ్మట రాఘవాచారిగారు పొరిసునకు విమానముపై బోయి అంతర్జాతీయ సాటిక సమాజముల మహాసభకు బోయి, అచ్చట నుప్రసిద్ధ ఫ్రెంచి నటులను జెయియగారిని సందర్శించిరి. ఆచారిగారు ఫ్రెంచి జర్మను ఇటలీ సాటికరంగములను పఠించుచున్నార. వారి ఆలోచనాస్థితి సరిగలేనందున త్వరగ సంచారము ముగించుకొనవలసివచ్చెను.

పాశ్చాత్యసాటికలనుండి భారతీయసాటికరంగము ఎంత వరకు నేర్చుకొని అభివృద్ధి చెందగలదు- అనువిషయము తెలిసికొనటయే ఆచారిగారి ముఖ్యోద్దేశము. పాశ్చాత్యసాటికకళాభిజ్ఞులనుండి భారతీయ సాటిక కళాభివృద్ధి విషయమున నేర్చుకొనవచ్చును. తన కంతగా అగతవలెదనియు యంత్రముల సహాయమున రంగోపకరణములను సిద్ధపరచుకొను విషయమున మాత్రము నేర్చుకొనవలసివచ్చును. చాల గలదనియు, భారత సాటికకళాభివృద్ధి కేవలము భారతీయులపైనే ఆధారపడి యున్నదనియు, అందులకు వారు సాటికవాద్యములను; సాటిక రంగమున గూడ అభివృద్ధి నొందింపవలసి యున్నదనియు రాఘవాచారిగారి అభిప్రాయము. కానుమరల భారతదేశమునకు వర్తి సవిమ్మట లండను నగరమందలి సాటికకళాపరివత్తు (రాయలు ఎకాడమి ఆఫ్ డ్రామటిక్ ఆర్ట్స్) వంటి పరివత్తును, మాస్కో నగరమందలి సాటికకళాపరివత్తు (ఆర్టెరియెటరు) సాటికకళలను వీర్పరుడ గోదచున్నాననియు ఆచారిగారు తెలిపిరి.

భారతనాటకరంగ పునర్నిర్మాణము

శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారి ప్రచారము

ఇల్లస్ట్రేటెడు లండను న్యూస్ పత్రికలో జె.టి. గ్రీను చేగారి ప్రకటింపబడిన వ్యాసమున కనువాదము

మన భారత సామాజ్యములో చాల ఆకర్షణీయ మగు పురుషుడొకడు ప్రస్తుతము లండను నగరములో నున్నాడు. శ్రీ యుత రాఘవాచారిగారు పేర్కొందిన యొక సంస్కృత వండితుని పుత్రులు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పబ్లికర్టులు. బల్లారిలో పబ్లిష్ ప్రాసిక్యూటరు వదలిలో నన్న యొక శాస్త్రయవాది. వీరు భారతనాటక రంగము నున్నతస్థానమునకు దెచ్చుటకు సంకల్పించి యున్నాడు. "ఇండియన్ సాటిక కమిటీ" అని వీరు నున్నాడు. భారత సాటికరంగమును యూరోపియను సాటికరంగముల స్థానమునకు దెచ్చి, మద్రాసులో నొక సాటిక కళా పరివత్తును స్థాపించి తన యాదర్శమును నిర్వహించుకొనగలుగువరకును, తన జాతియొక్క సమాజోత్సాహముతో వీరు దానిపై స్వారీజేయుచుండురు.

భారతనాటకరంగముయొక్క పూర్వచరిత్రము

నేను వీరితో చాలకాలము సంభాషించితిని. వీరు నాతో నిట్లుచెప్పిరి:— "గత యిరువదేండ్లముండియు విక్టోరి పేర్కొందిన దక్షిణ భారత అమెచూరు సాటికరంగముతో నాకు గాఢముగ సంబంధము గలదు. పేర్కొనియెరునందు నాకు శ్రీతి. ఈ మహాపురుషునిచే సృజింపబడిన గొప్పగొప్ప పాత్రములను నేను భారతీయ దృష్టితో పోషింప యత్నించితిని. దేశచరిత్రప్రకారము, పదుమూడవ శతాబ్దము నుండి భారతనాటకరంగమునకుగల ప్రాముఖ్య మెదియులేకుండెను. మద్రాసు రాష్ట్రమునకు చెందినంతవరకు, గత యిరువది లేక ముప్పదియేండ్లముండిమాత్రమే సాటికరంగము విద్యాధికుల యొక్క నిత్యజీవితములో నొక భాగముగా పరిగణింపబడుచున్నది. మొన్న మొన్నటివరకుగూడ సాటికరంగము పూర్తిగా విధిసాటికల హస్తములందే యుండెను. వీరు గ్రామగ్రామములకు బోవుచు తాత్కాలికకాలము గల్గుచు పురాణగాథలను చాలమోటురకపు హాస్యముతో సాటికరూపమున ప్రదర్శించుచుండిరి. ఒకసలములో సాటికకాలము సిరసాపిత మొనర్చవలెనను భావము యిప్పుడు మాత్రమే గాబుటైనది. సాటికరంగమున కంటుకొనియున్న మోటు లక్షణముల నన్నిటిని దీనివేసి దానిని శుభ్రపరచుటకును, దాని కుచితముగ నలంకారముల నొసగుటకును, దానికి సంఘములో నుచితస్థాన మేర్పరచుటకును, కడు ప్రయాసముతో కృషిసలపుచున్న అమెచూరులకే యీ కీర్తియంతయు జెందవలసియున్నది. ఇది ఇంచుమించుగా నొక నూతనవిద్యాయము నీచభావము, అసభ్యుని మయాసక్తి, తుప్పుచూపురూపు, దుర్బంధ హాస్యము, ఆత్మవిశాసకరముగ మూఢ మతములు, మున్నగు కొండల నూడబెరికిన పిమ్మట, ప్రాచీన పవిత్రాదర్శములు భూగర్భమునుండి బయటి కుబుకుచున్నవి. భారత సాటికరంగ పునర్నిర్మాణమునకు మీ సాటికరంగమునుండి మేము నేర్చుకొనవలసిన విషయము లేవయిన నన్నచో దానిని నేర్చుకొనుటకే నేనివటి కేలేందీయున్నాను."

యూరోపియను పద్ధతుల ననుసరించుట

ఈతని కిప్పుడు మార్గము దొరకేయున్నది. బెర్నార్డుమెగారి ఆధార పైనే, సర్ నీజలుప్లే థెయిరు, సర్ ఇన్లెం గోలాంట్లు, సర్ జాన్స్టన్ బోక్స్ గారు రాబ్బుపను, శార్మక భార్యలు, గార్లను గలిసికొని వారియాదరమున వీరిపురుషులయొక్క సాటికకళాశిక్షాపదతిని, అందుముఖ్యముగా ఆర్. ఏ. డి. ఏ. నేర్చుకొనుచున్నార. వీరు తిరిగి భారతదేశమున కేగినతరువాత మాయొక్క అధునిక సాటికకళల పూర్తియగు నాధునికపద్ధతులమీదనే ప్రదర్శించుటకు చేకూరు సాటిక కంపెనీ యొకటి యేర్పరచదలచియున్నాడు. ప్రత్యభ్యుమున వీరు తమ స్నేహితులగు అమెచూరులమీదనే ముఖ్యముగా శాధారణపరచియుండును. కాని మద్రాసు పరివత్తునుమాత్రమే వెంటనే స్థాపించుటకును తమ విద్యార్థులకు మా పరివత్తు యొక్క సూత్రములలో పూర్తియగు శిక్షణ మొనగుటకును వీరు దేశించి యున్నార. ఈ కార్యము కొనసాగుటకుగాను కళయందారి లేరియున్న కొందరు ఆంగ్ల నటులను నటురంగండ్లను నియమించి వీరిద్వారా తమ విద్యార్థులకు శిక్షణమొనగెదరు. లండనునగరములో నొక చిన్న సంఘము వీరికి సలహాసంఘముగా బనిచేయుచుండును. ఈ సంఘముములమున లండను నగరమందలి సాటికద్యమముతో తమ సంఘమునకు సంబంధ మేర్పడగలదు. మూల నేనులకు భారతదేశ సాటిక కళతో పరిచయములేనట్లుగానే భారతీయులగూడ మాయొక్క సాటిక కళతో పరిచయము లేదు. ఈ కారణము దీర్చుటకే శ్రీయుతరాఘవాచారిగారు సంకల్పించియున్నాడు.

లండనులో భారతనాటక ప్రదర్శనములు

ఇకముందునుండి రెండుదేశములము సీరమునంబుగ మేర్పడును. "గవర్నమెంటుయొక్క వాస్తవిక బహుత్వం" చే న పృథక్పృథక్ ప్రదర్శించబడు భారత నాటక కళలను సభికులు గా మేము నేర్చుకొనగలముగలదు. శ్రీయుత రాఘవాచారి గారు ప్రాచీనాధునిక భారత నాటకములను ప్రదర్శించు ఉద్దేశముతో అంతర్జాతీయ సాటిక సంఘమునకు చెందిన విన్ కిట్టి వల్లభగారిని సంకల్పించి యున్నాడు.

ఆంగ్ల భారతనాటకకళాభివృద్ధిని గూర్చి యొక యువశాస్త్రసముదాయ వీరిప్పుడు తయారుచేయుచున్నాడు. వీరు దలచెట్టియున్న విధానములమున సీయువశాస్త్రసముదాయ దివిడియెందును. లండనునందును, యితరప్రాంతములందును, మా సాటిక ప్రదర్శనములను జాగ్రత్తతో పరిశీలించిన పిమ్మట, తమ యాదర్శము యొక్క విధానమును పూర్తిగావించి, సభావేదికలనుండి తమ యువశాస్త్రముల నొసగెదరు. ఇట్టి యాకర్షణీయముగ నుపశాస్త్రము నూతనోద్యమము అనేకుల నాకర్షించి మున్ముందు దీనిమూలమున భారతదేశమునకును మన సామాజ్యమునకును ప్రస్తుతముకంటె సభికులు స్నేహభావ మేర్పడకతప్పదు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(15-8-28)

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'నీమజవులి దినుసులు', 'ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు', 'కారికాముల్లు', etc.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'నూలు', '40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టలు)', 'చలువ (కొంక)', etc.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'ఇత్తడికేవలు', 'డిప్ (గ్రూసాయర్)', 'రాగిలేకు'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'సిమెంటు పీపా వెల', 'గిల్ గో-పేప్ (చెయ్యి)', 'జర్మన్ సెమల్'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'చక్కెరముటయొక్క ధర', 'జావా రేడి', 'వేరుసెనగ నూనె'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'ఇంగ్లీషు బాచనధరలు', 'అముదము'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'సెల్ ఫోన్', 'పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'అవుతోలు (7 టు 7 1/2)', '(8 టు 8 1/2)', '(తేలిక)', etc.

గోదావరి ఏజన్సీ పోలవరం (స్వకేయవిలేఖరి)

స్వరాజ్య ఆశ్రమ పునరుద్ధారణ

గత 27-5-28 తేదీన పోలవరం గ్రామమునా ప్రభుత్వము ఆశ్రమము తగలబడి ఆశ్రమంతా లూకుకొనబడినది. ఆశ్రమమున పాఠశాలకు సహాయము చేయవలసినదిగా ప్రతికలముగా విజ్ఞప్తి చేయబడినది. గత జిల్లాకాంగ్రెసుసభలో ప్రతికలములను సాంబమూర్తిగారు ఆశ్రమ పునరుద్ధారణ నిమిత్తము 100 లక్షల రూపాయలకు పూర్వముగా 150 లక్షల రూపాయలకు ప్రతికలములను తమ యధాశక్తిని వినియోగించి వాగ్దానము చేసినట్లు ప్రకటించినారు. రాజ్యపు శీతకాలమున ఆశ్రమము కట్టబెట్టుమగా కేంద్రీ భవనముగా కట్టించుటకు ఆశ్రమ సంస్థాపకులు పూనుకొనియున్నారు. ప్రస్తుతము కేంద్రీ భవనము చిన్నది యిట్లుగ నేటి అందులో పనిప్రారంభించి జాతీయ భావాలను నడుపుచున్నారని ఆశ్రమముందు ప్రకటించుచున్నది. గోదావరి ఏజన్సీ పోలవరం ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది.

గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది. గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది. గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది.

గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది. గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది.

పోలవరం స్వరాజ్య ఆశ్రమపునరుద్ధారణకు పనులయిన చందాలు - ప్రధమజాబితా

Table with 3 columns: Item, Amount, and Total. Items include 1. మత్తల నూరయ్య వగైరా, 2. వామనరావు పుల్లయ్య, 3. కల్యాణి సరసిరావు, etc.

గోదావరి ఏజన్సీ పోలవరం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది. గోదావరి ఏజన్సీ వెంకటాచలం ప్రభుత్వము ప్రత్యేకము ఒక ఉపాధ్యాయుని వేతనముపై నిర్ణయించుచున్నది.

గౌ. పటేలుగారి పర్యటనము

నాగపూరు మునిసిపాలిటీవారి స్వాగతము

నాగపూరు, ఆగస్టు 15:- గౌ. ప. జె. పటేలుగారు నేటిదిని కలకత్తా మెయిన్ లో నాగపూరు చేరి. మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు పరేకగారు కాననభాద్యక్షులు సోచిట్టిననుగారు డాక్టరు ముండేగారు మరొకరిందరు ప్రముఖులు స్టేషనువద్ద వీరికి గొప్ప స్వాగత మొసగిరి.

సాయంకాలము మునిసిపాలిటీవారు గౌ. పటేలుగారికి స్వాగతప్రత్యక్షమును సమర్పించిరి. గౌ. పటేలుగారి దేశసేవ భారతకాననభాద్యక్షులవద్దను వారు చక్కగ నిర్వహించి దేశమునకు కీర్తితెచ్చుట మున్నగు ప్రశంసలతో స్వాగతప్రత్యక్షము నిండియుండెను. గౌ. పటేలుగారు ఈక్రింది విషయము ప్రత్యక్షము మొసగిరి:- మీరు నాకు స్వాగత మొసగినందులకు కృతజ్ఞుడను. నాగపూరు పతాకపు అందోళనము సందర్భమున నేను కూడ కొంత భవిష్యత్తునుండి మిమ్ములకు నాకును కొంత సహకారమును చేపట్టవచ్చును. సుప్రసంగములు అమలునకు వచ్చిన పిమ్మట అధికపు జీతములు మునిసిపాలిటీవారు అభివృద్ధిని నూచించు కార్యక్రమములను ఆచరణమునకు బాటపూర్వకముగా ఆర్థికవిషయములపై అధికారము స్వాతంత్ర్యము లేనివాడగు నున్నాడు. ఆర్థికవిషయములందు సంపూర్ణ బాధ్యత భారతీయుల కన్నగానే ప్రాధమికవిధ్య, మధ్యపాఠశాల, ఆర్థికవిషయముల విషయమున తగినంత పని చేయుటకు పిలువబడు. త్వరలో ప్రస్తుత విషయపరిస్థితులు అంతమొంది సామ్యపరిస్థితులు నెలకొల్పబడవలసి నమ్ముచున్నాను. సానికసంఘములవారు స్వదేశ అభివృద్ధిని ప్రకటించుట అవసరము."

స్వాగతప్రత్యక్షము సమర్పించబడిన పిమ్మట గౌ. పటేలుగారికి మునిసిపాలిటీవారు గొప్ప విందుసగిరి. నగర ప్రముఖులు ఇరువురు మంత్రులు విందునకు వచ్చియుండిరి. గౌ. పటేలుగారు కాననభాద్యక్షులను మాచి రెండుదినము లిచ్చుట యుండి పిమ్మట వీరూరుకు వెళ్లెను. 19 వ తేది జరుగు వీరూరు కాననభాద్యక్షుల సమావేశమున మాచి కొని సిద్ధమున వెళ్లెను.

బర్తావారు సంపూర్ణ బాధ్యతాయత్త ప్రభుత్వము పొందనర్హులు

గౌ. పటేలుగారి అభిప్రాయములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 15:- ఇంగ్లీషు మేనేజర్ ప్రతినిధి సందర్శించి గౌ. పటేలుగారు బర్తావారి విషయము ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి. సంపూర్ణ బాధ్యతాయత్త ప్రభుత్వముపొంద ఏరాష్ట్రమువారికి అర్హతయున్నదని ప్రశ్నించిన బర్తావారికి అన్నివిధముల అర్హతయున్నదని చెప్పవలెను. బర్తావారి వర్గవిభేదములేవు. సాంఘిక సంఘర్షణములేదు. నిమ్నజాతుల గొడవలేదు. దారిద్ర్యము తమము బర్తావారు కనుకడవు విద్యావిషయములందు ఇతరరాష్ట్రములకన్న బర్తావారు విన్నపములున్నారని.

భారతసంస్కరణములు కేవలము పరిశ్రామము నుండి కిందపడినవైనచో భారతకాననభాద్యక్షుల రాష్ట్రీయకాననభాద్యక్షుల తమధర్మములను తృప్తికరముగ నిర్వహించెనని చెప్పకలెవును. భారత వ్యవహారములను పరిష్కరింప కాననభాద్యక్షుల అన్ని విధముల అర్హులని నిరూపించబడినది. కావున కాననభాద్యక్షుల సంపూర్ణ బాధ్యతలు నిర్వహించెను. ప్రజలకు నిజముగ స్వాతంత్ర్యమును పొందెను ఒక విధముగ బాధ్యతకూడ ఏర్పడును. అప్పుడు సాంఘికవిభేదములు వాటింట్లు అవియు సమస్యలును, ఇంగ్లండు కాలిఫర్నియా (ప్రాటెస్టంట్లు) పోరాడుచుండెడివారు. కాని ఇప్పుడు స్వతంత్ర్యదేశముగాకానే ఈసంఘర్షణలు అంత మొండినవి. ఇప్పుడు కాలిఫర్నియా, ప్రాటెస్టంట్లు ఎట్టి తగవులు లేక ఖుషుముగ కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. ఇంగ్లండు ఇప్పుడు మున్నగు స్వతంత్ర్యదేశములందు ప్రభుత్వకత్తెలు కత్తెలసంఖ్య అధికముగను, ఆపాటిమనస్థమువారి సంఖ్య తక్కువగను యున్నది కాని భారతదేశమున వరిసేకులు తలక్రిందుగ నున్నవి. ఆయినను భారతదేశమునందలి కాననభాద్యక్షులను బాధ్యతలను ప్రశంసనీయుడుగ నిర్వహించుచున్నవని చెప్పవలెను. (గ్రీ. వెను.)

కేంద్రపాటి దేవదాసు భార్య కేంద్రపాటి ఆదిల అను అమె గత 12 సంవత్సరములుగా కనడలేదు. అమె యెచ్చుటకును జో తెలియదు. వెనిమిటి మరల వివాహం చేసికొన్న యున్నాడు. అమెను గురించిన వర్తమానము యెవరికైనను తెలిసినయెడల రెండు వారములలోగా ఈ క్రింది అధినికు తెలియజేయ ప్రార్థితులు.

J. WILLIAM Esq., Secretary, Church, Council, Nayudupet.

బార్దోలి జయభివంసము

అహమదాబాద్ పాఠులు పటేలుకు

గొప్పస్వాగతము నిచ్చుట

అహమదాబాద్, ఆగస్టు 16:- బార్దోలి పత్మావహము విజయము నొందిన తరువాత వల్లభబాయి అహమదాబాదు వచ్చుట కిదియే ప్రధమముగా న నగరపాఠులు వారిని రారాజుకన్న నెక్కుడు క్షితితో గౌరవించిరి. స్టేషను చిట్టచివ్విత్తుములుగా నలంకరింపబడియుండెను. అహమదాబాద్ లోని పెద్దలను, మేకొలది సామాన్యజనులను వారిని గౌరవించుటకు చేరియుండిరి. ప్రముఖులాలంకృతుడగు సర్దార్ గారు నగరములో ముఖ్యవిధులనుండ నులేగింపబడినను. రావబాబు కిరణ్ ప్రభు ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసియుండిరి. వీరుజను గృహములను చక్కగా నలంకరింపబడి యుండెను. బాటపొడుగునన ప్రజలు జయజయధ్వజములు చేసిరి. ప్రజల దుఃఖము పోవు పరికి వల్లభ బాయిగారు కూచున్న బండి పూటలో నొడియుండెను. 5 గంటల లూరేసినతరువాత కాంగ్రెస్ సంఘభవనము వద్దకు వారుచేరిరి. ఈసాయంత్రము సర్దారుకు అభినందన ప్రత్యక్షము సమర్పించబడినను. (గ్రీ. వెను.)

సర్దారుకు బంగారుహారము కానుకగా నివ్వబడుట

అహమదాబాద్, ఆగస్టు 16:- పేర్ బంగారుహారము ప్రక్కగా ఉత్సవము జల్లుతుండగా పేర్, స్టాక్ బ్రోకరుల సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత వల్లభ బాయిగారికి బంగారుహారమును కానుకగా నిచ్చెను. (అ. వెను.)

శ్రీ కృష్ణ మోహన నాటకసమాజము

ఏలూరులో ప్రదర్శనములు

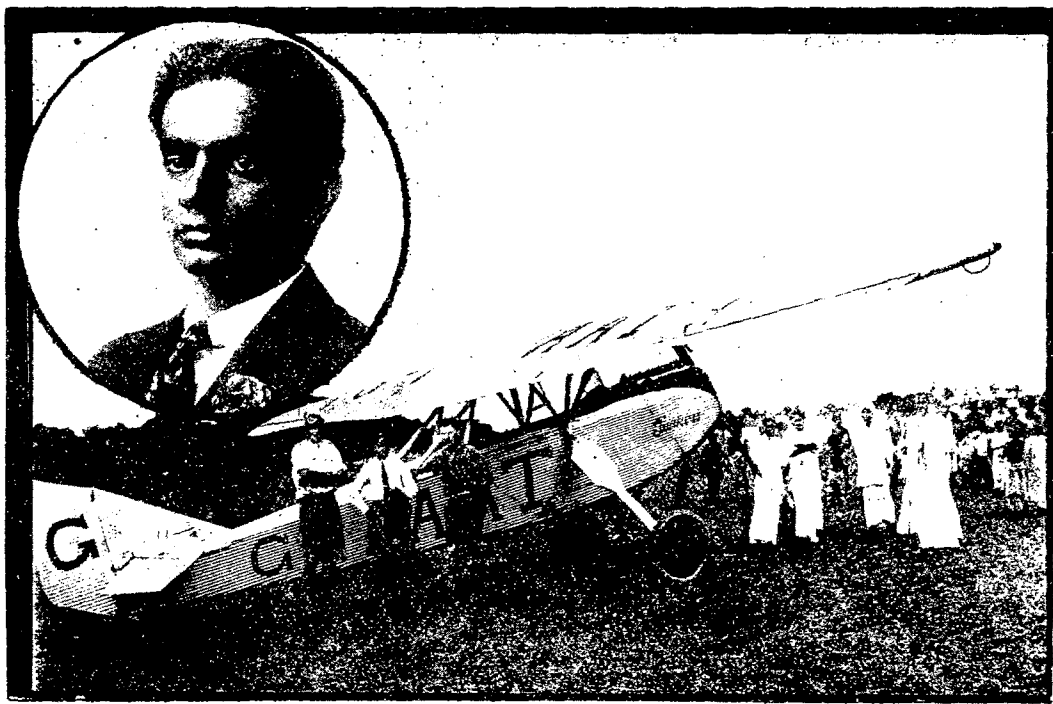
కలియుగాంజనేయ విరుదాంకితులగు శ్రీయుత సి. యస్. నటేశ్వరరావు కృష్ణమోహన నాటకసమాజమువారు ఈ నెల 11 వ తేదీనుండి మామేలూరుపురమున నాటక ప్రదర్శనములు ప్రారంభించివారు. ఈ కంపెనీ యెయూరప్తవచ్చినను ప్రజోపకారములగు సంస్థలకు సహాయము చేయుటకు నాటక ప్రదర్శనములను నామెను ముందు ఈ కంపెనీ పోషకకర్త యగు శ్రీయుత నటేశ్వరరావు తమకుండు దైవభక్తికి వుచితమును నాటకములనే ప్రదర్శించెనుమా ఆంధ్రదేశమున కడుంగడు వన్నెకెక్కి యున్నారని. వీరిని ఎరుంగని ఆంధ్రులు బహు స్వల్పము. వీరు తమిళదేశ వాస్తవ్యులయినను ఆంధ్రభాషలో పేరెన్నికగన్న కవులను పోషించి వార్లచే చక్కని ఆంధ్రశాటకములను వ్రాయించి ఆంధ్ర శాటకకళను పోషించుచున్నందులకు ఆంధ్రులు వీరికెంతయు కృతజ్ఞులు. వీరు క్రిందటి సంవత్సరమున ఈ రోజులలోనే మా తల్లియనునకు వచ్చి కొన్ని నాటకములను ప్రదర్శించిరి. ఇట్టి వ్యాయామసంఘము మొదలగు సంస్థలకు సహాయము చేయుటకు కొన్ని నాటకములను ప్రదర్శించి ఆసంస్థలవారి యాశీస్సులను పొంది విజయధ్వజములతో వెడలిరి. ఈనెల 11 వ తేదీన వీరు "గరుడగర్భధం" నాటకమును ప్రదర్శించిరి అనాడు రాత్రి వ్యాయామ సంఘమువారు చక్కని పద్మరత్నములను వారికి సమర్పించిరి. 18వ తేది రాత్రి "లంకాదహన" నాటకమును వీరు బహు జయప్రథముగా ప్రదర్శించిరి ఇందు శ్రీయుత నటేశ్వరరావు ఆంజనేయపాత్రను ధరించి మాతరులకెల్ల ఆయాసమునునందు సంతోష, భయ, హాస్యరస, దుఃఖములను కలంగజేసిరి. ఈమహాకేయుడు శ్రీమదాంజనేయవతారమా అనునట్లు నాటక ప్రదర్శనసమయముందు ఆయావేళ కథనమునంది మైమరచి సాక్షాత్ మారుతివలె నటించి ధన్య ధనిపించుకొనెను. అశోక వనమున సీతాసందర్శనావసరమున వీరు సంతోషముపట్టజాలక మైమరచి తొండబడినపుడు ప్రేక్షకులతో ఆనందబాష్పములు రాలినివారు ఛాలాతక్కువ సీతపాత్రను ధరించిన శ్రీమతి నాగమణిగూడ చాల ప్రశంసనీయుముగా నటించెను వీరికవురి వలనను యీనాటకసంఘము శోభగాంచి వన్నెకెక్కిచున్నదని చెప్పుటకు సందియములేదు. భక్తమందాదండగు శ్రీరాముని కరుణలనను ఆశ్రితపక్షపాతియగు మారుతి కటాక్షమువలనను శ్రీయుత నటేశ్వరరావు దీర్ఘాయురారోగ్యైశ్వర్యముల కలిగి నభివృద్ధుడగు.

ఆంధ్ర నాటకకళను ప్రదర్శింతురని నమ్ముచు ధర్మకార్యచరణ నిబద్ధులంబుడగు శ్రీయుత నటేశ్వరరావు యింకను అత్యుత్సాహముతో ధర్మకార్యములు, దానములు గావించు నట్లు మాతృజనులు ప్రోత్సహించురు నాక. యం. కోటయ్యనాయుడు, ఏలూరు 14-8-28.

మదరాసులోని దివ్యజ్ఞానసామాజికు లగు యౌవనులు

అడయారులో యీ వారమునందు సమావేశమైరి. అగ్రతత వహించిన "లోకమాత" దుక్కిరి అరండేలుగారు మధ్య నిలిచియున్నారు. ఆమెకుడివైపున మాలతి పట్వర్ధనుగారున్నారు. (ప్ర. భా. వీ.)

ప్రథమ భారతీయ వైమానికుడు

ఎస్. ఎ. అన్నామలై చెట్టిగారు నాటుకోటి చెట్టిలో గొప్ప ధనికులు. జర్మనీలోను ఇంగ్లాండులోను విమానముల నడపించు శిక్షణము బొందివచ్చిరి. జర్మనీనుండి "జంకర్స్" అను 110 గజ్జపువడిగల విమానమును రూ. 30,000 లకు కొని తెప్పించిరి. భారతీయులలో స్వంతముగ విమానము గల్గియుండుటకు వీరే ప్రథములు. విమానమునందు ముగ్గురు గూర్చుండవచ్చును. ప్రస్తుతము దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న వింట్సెంటుగారి సహాయమున గతవారమున వీరు చెట్టినాడులో విమానముపై సంచరించిరి. అన్నామలై చెట్టిగారిని వైన కాననగును. (ప్ర. భా. వీ.)

శ్రీ కృష్ణతులాభారము

దుర్గా ఎమిచ్యూర్ను నాటకసమాజము

శ్రీయుత ఎడవిల్లి నూర్యశారాయణరావుగారు బహు నేర్వకలవారయి మొన్నటిదివసం చెన్నపురి విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో నాటకమును ప్రదర్శింపజేసి వారును శ్రీకృష్ణుని పాత్రను పోషింప ప్రయత్నించిరి. వీరు చిన్ననాటినుండియే నాటకకళాభ్యాసమునకు నుండుటచే నేటికిని సురక్షితిని గూడ నాటకకళాభ్యాసముయొక్క శ్రీమతలుగాను జీవితమును సార్థకము జేసికొనియెదరుగాక. నాటకకళకు కావలసిన ప్రధానాంగములు శ్రీవారికి ప్రయితములయ్యెను అనాడు శ్రీ కృష్ణపాత్రోదిత్యమునకు కావలసిన ముఖ్య భావ్యదంబరమన దగు దుస్తులం (Dress) తయ్యప్పిదముగ నుండలేవనటు నిర్వివాదాంశము. 1 భాసప్రకటన 2 రసనర్మరణి 3 దృష్టాంతి 4 రుచి 5 లక్ష్మీలక్ష్మణానుకూలాభిషేకము 6 ప్రకరణానుకూలా చాటుట. ఈలంగములు నటీనటులకు అంతర్లక్ష్యములు. శ్రీయుత స్థానం నరసింహారావుగారియం దీసకలలక్షములను కనబడుచున్నవి. మన నాయకపాత్రధారియగు శ్రీనరసింహారావుగారు

స్వకాలీను తిత్వానకూల్యోత్తమనాయకునిగ నటించిన నూర్యశారాయణరావుగారికిడ కానాడు దృష్టాంతి నంబి మోహనేశ దేవోవార్తలం దెప్పించుకానుచు ఫలాన్యుభాంతర సోపానమెక్కుచు, తిగుచు, క్రియారూప సృష్టికర్తయగు అనాటి సకలకళావేత్తయగు సత్యభామయే యిటువచ్చియుండవచ్చు ననునంతటి మోహనేశపరులం తెయంగలిగిరి. ప్రేక్షకులను, వీరి నవరసభరితముగు మనోరంగిణి ప్రణయరూపమందు పారుచువు నాయకుని పంధానైక్యముం గోరి బ్రహ్మాండ లహరియై, మామరులకు లక్ష్యశీతల నిచ్చుచుండును. మరియు శ్రీనరసింహారావుగారి [మొన్నటి సత్యపాత్రధారియొక్క] ధనంజయ వాన్యాలు సందానోహాక్షి, నాయకేశ్వర మంత్ర ప్రయోగశక్తియై, నాయకి నాటేసింది, శృంగారశక్తి లాలికించుచు, నుభేత్రానుగూర్చి బహిష్కారాభ్యంతర సీమయందు కావలియుండగల సంతటి పోషణలో నుండెనట యతిశయోక్తి కాదు. కాలానుగుణ్య రసపుష్టి తగినంత భావశారాజము, భావోచ్చాటనా సామర్థ్యము ముగింపునకు కావలసిన (ప్రదర్శనాపోషణకు) మహా శ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారియండు తప్ప శ్రీపాత్రధారిలకు తక్కిన యాంధ్రకళావేత్తలయందు కన్పట్టవు.

బులుసు - రామజోగరావు.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము-వీలూరు

చిత్రసశీయు నాటకప్రదర్శనము

నిన్న సాయంకాలము యీసమాజమువారు రా య బు థియేటరులో చిత్రసశీయు నాటకమును చాలబాగుగా ప్రదర్శించిరి. నల, దమయంతి, భాహుక పాత్రధారులగు శ్రీయుతులు రామానుజాచారి, పండివరావు, శ్రీరామమూర్తి గార్లు మువ్వరను గూడ ప్రసంగసీయముగా నటించిరి. శ్రీరామమూర్తిగారు కొన్నికొన్ని రంగములందు కడతారపమును నిరుపమానముగా ప్రదర్శించి సభ్యులహృదయములకు ఎకపరమభావగలిగిరి. దేవ యదు పర్ణాదులున్నగు పాత్రలనుధరించిన శ్రీయుత కొచ్చర్ల కొలు రంగారావుగారును వీరనాయకపాత్రను ధరించినవారును గూడ హాస్యరసమును చక్కగా పోషించిరి. సుదేవపాత్రధారి సభ్యులప్రశంసకు పాత్రుడయ్యెను. తక్కిన పాత్రలను ధరించిన వారందరిగూడ నెట్టిలోపమును కలుగకుండ కడుబాగ్రతగా నటించి శ్లాఘనీయులైరి.

శ్రీరామాంజనేయము (శ్రీరామాయణము) ఈసమాజము వారు విక్టోరియా పురముగిరిమున యీనెల 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము ఎరవిక్రయనాటకమును 19వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము చంద్రురస్తునాటకమును 21 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సాయంకాలమురామ దాసు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఎరవిక్రయ నాటకమును వీరు వెనుక ఎచ్చినపు డత్యద్భుతముగా ప్రదర్శించిరి. ఆ నాటకమును ప్రదర్శించుటలో యీసమాజమువారికి మరెవ్వరనుసాటి రాజాలరు. వెనుక పుకషోత్తమరావు పాత్రను ధరించిన శ్రీయుత ఆరణి సత్యశారాయణగారే యీసారియును ఆపాత్రను ధరించెదరని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి పాఠశాలశ్రీరామాయణప్రదేశమున విఖ్యాత నటులలో నొకరు నగు శ్రీయుత దేవులపల్లి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు చంద్రురస్తులో చాణక్యపాత్రను రామదాసు లో రామదాసుపాత్రను ధరించెదరు. నరసింహారావుగారు భాహుక, రామదాసు, చాణక్య పాత్రలయందు చూపిన అగృత నైపుణ్యమును ప్రశంసించుచు శ్రీయుత భావరాజు వేంకట కృష్ణారావు (వి. పి. వి. ఎల్ - రాజమహేంద్రవరము) గారు వ్రాసిన సచిత్రమగు వ్యాసము 7-8-1928 ని నెల 18 వ తేదీ భారతి లో 808-806 పేజీలలో ప్రకటింపబడినది. ఆ వ్యాసపదవర్ణన నరసింహారావుగారు ధరించిన భాహుక, రామదాసు, చాణక్యచిత్రములు (పటములు) గూడ భారతిలో ప్రకటింపబడినది. ఆ వ్యాసమును చదివి ఆ చిత్రములను చూచినచో నరసింహారావుగారి సామర్థ్యము విదితము కాగలదు. నెల్లూరు వాస్తవ్యులను నుప్రసిద్ధ నటులునగు శ్రీయుత ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు రామదాసు నాటకమునందు కవీరు పాత్రను ధరించెదరుగాన చెన్నపురిలోని ఆంధ్రమహాశయాలందరును యీ మూడునాటకములకును ముఖ్యముగా నేతెంచి సభవారికి ప్రోత్సాహము నొసంగెదరుగాక యని కోరెదము.

శాననసభలో దక్షిణభూస్వాముల ప్రతినిధియెన్నిక

(ప్రభుత్వప్రకటన, 18-8-1928)

రామశాధపురం రాజాగారి మరణమునలన శాననసభలో భాగీషడియన్న స్థానమునకు దక్షిణభూస్వాముల సంఘమువారు వరియొక సభ్యుని అర్జీబరు 1 వ తేదీలోగా యెన్నుకోవలెనని గవర్నరుగారిచే ఇంచుమాలముగా కోరబడుచున్నది.

వెయెన్నికకు యీశివన వివరింపబడిన తేదీలు ప్రభుత్వముచే నిర్ణయింపబడినవి:- అభ్యర్థుల నామనెవనలు ఆగస్టు 25వ తేదీ (శనివారం) లోపున, నామనెవనల పరిశీలన ఆగస్టు 31 వ తేదీ (శుక్రవారం) యందును అభ్యర్థుల అంత్యపట్టిక యొక్క ప్రటనము సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ (శనివారం) యందును పోలింగు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీ (బుధవారం) యందును జరుగును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలకు గ్రాంటులు

(ప్రభుత్వప్రకటన, 18-7-1928)

మద్రాసు ప్రాథమిక విద్యా చట్టము (1920) యొక్క 42 (2) సెక్షనులోని నిబంధనలకు యీక్రిందినిబంధనను 9 వ నిబంధనగా ప్రభుత్వమువారు చేర్చుచున్నది:- ఏవిద్యార్థి నయినను ఒకవారికిగాని లేక సంఘమునకుగాని చెందియున్న కారణమున మాత్రమే చేర్చుకొనుటకు నిరాకరించు పాఠశాలలకు గ్రాంటులు తీసివేయబడును.

ప్రస్తుత స్థితి

భూకల్యాణము

ప్రస్తుత స్థితి నిరుత్సాహకరముగ నున్న దని చెప్ప వీలు లేదు. అసహాయోద్యమ ముచ్చెత్తి నొంది క్షీణించిన పిమ్మట, ప్రజలలో సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధిపట్ల విశ్వాసము చాలవరకు నశించింది. అప్పుడు గనుపించిన స్వరాజ్యసందర్శనము పిమ్మట నవ్యశక్తి మయ్యెను. చేరువున నున్న స్వరాజ్య మెచ్చటికో బోయినటుల గనుపించెను. ప్రజలలో ప్రబలిన అంతఃసఖ్యము దొలగిపోయెను. దేశక్షేమమును గమనింపక, తమ ప్రత్యేకప్రయోజనములనిమిత్తము వివిధసంఘములును పోరాడ సాగెను. వీరలపోరాటములను దీర్చుటకు, విదేశాధికారులెల్లకాలము నిలిచి యుండు వలయు నని వాదించుటకు వీలయ్యెను. అధికారవర్గబల మిందు వలన మరింత పెంపొందెను. శాసనసభలో జేరుటవలన, పక్షములసంఖ్య పెరుగుటయగాని, ఇతర లాభములు గలుగలేదు. కరస్పరప్రాతికూల్యము పెచ్చుపెరిగి, ఇయ్యది వెలుపలగూడ వ్యాపించెను. ఏకాగ్ర్యము చేయబోయినను, ఈ కక్ష లడ్డుపడుచుండెను. భారత శాసనసభలో కొంత జాతీయ దృష్టి ప్రబలినను, రాష్ట్ర శాసనసభలలో మంత్రి పదవుల ఆకర్షణము వివిధపక్షములను తారుమారు చేయసాగెను. పక్షముల కొక నిలుకడ లేకబోయెను. మంత్రిపదవులను స్వీకరించినవారి చుట్టును నొక పక్షము జేరుచుండెను. వీరును, సాంఘికపక్షము వారును, అధికారులును వారియగుచురులును గలసి ప్రజాప్రతినిధుల ముఖ్యతీర్మానములను త్రోసివేయుచుండిరి. బెంగాలు శాసనసభలో నయితము కట్టు దప్పిపోయెను. బ్రిటీషువారి అనుగ్రహము నమ్ముకొనుట దప్ప వేరుమార్గము లేదను భావము ప్రబలి ప్రజలలో నిరాశ జనించెను.

నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల ఉత్సాహము గనుపించలేదు. గాంధీమహాత్ముడును వారిశిష్యులతోటియు సలుపుచున్న ప్రయత్నములుదప్ప, ఇతరప్రయత్నములు కనుపించవలెయ్యెను. కాంగ్రెసు సంఘములు ఎన్నికలలో పాల్గొనుచుండినను, ఇతరపనులను చురుకుగ నిర్వహింప వలెయ్యెను. పలుతావులలో కాంగ్రెసుసంఘములు నిర్వీర్యములయ్యెను. కొన్ని చోట్ల నవ్యశక్తి మయ్యెను. గ్రామములలో వెనుకటి సంచలనము లేకున్నది. ఎంత నేపటికిని సాంఘిక విభేదములే యగ్రస్థానము వహించెను. ఇట్టిస్థితి నుండి బయల్పడుమార్గము గనుపించక దేశము నిరాశ జెందిన సందిగ్ధసమయమున, సైమనుకమిషను నియామకము ప్రజలలో నూతనోత్సాహమును గలుగజేసెను. దీనిని బహిష్కరించుటకు ప్రజలు సమకట్టిరి. ఇతరభేదములు వెనుకబట్టెను. రాజ

కీయసాంఘికపక్షము లీవిషయమున నేకమయ్యెను. కాని, ప్రజ లెంత మొరలిడినను, శాసనసభలలోని ప్రముఖులు నిలుకడగ నుండురను నమ్మకము తొలగుచున్నది. బెంగాలులోను, బొంబాయిలోను శాసనసభ్యులు జారిపోయిరి. చెన్నరాజధానిలో గూడ నిట్టిస్థితి సంభవించునని భయమగుచున్నది. అందుచే శాసనసభ్యులు స్వల్పకార్యములనయినను పట్టుదలతో నిర్వహింపగలరని రూఢిగ జెప్ప వీలు లేకున్నది. వీరు ఎప్పటి కెటుల ప్రవర్తింతురో తెలియకున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రజలు కేవల శాసనసభ్యులను నమ్ముకొని, యూరకుండుటకు సాధ్యపడునా? శాసనసభలవెలుపల నెటుల పాలు పడి అనుకూలఫలముల బడయ వీలగునో, బద్ధోల్లి చరిత్ర తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. జనసామాన్యపు అకుంతతవీక్షణులు, ధైర్యసైర్యములును వెల్లడియయినవి.

తిన్నగ నడుపు నాయకు లున్నచో, ప్రజలు తమ గమ్యస్థానమును జేరగలరని విదితమగుచున్నది. ప్రజలు వెనుకకుబోయిరని నిందింప నవసరము లేదు. వారు ఎప్పటికిని సంసిద్ధులుగనున్నారు. దేశ స్వేచ్ఛవంకకు వారి దృష్టి మరల్చి, స్వ శక్తి వైననే స్వరాజ్య మార్గమనిపించునని వారి యందు ప్రబోధము గలిగించుచో, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము పట్లను, గ్రామ పునర్నిర్మాణము పట్లను, స్వరాజ్య సంపాదన పట్లను, వారు శ్రద్ధ వహింపగలరు. అందుచే, ప్రస్తుతస్థితి నిరుత్సాహము కలిగించనక్కరలేదు. గ్రామ పునర్నిర్మాణము విషయమై ఇతర ప్రముఖులు గూడ ఆతురము జూపుచున్నను, కద్దరునిర్మాణమును దీనికి ఆధారముగ నైకొనకుండుటచే, తగిన యభివృద్ధి గనుపించకున్నది. జనసామాన్యహృదయము నాకర్షించుచున్నది. గ్రామ పరిశ్రమలకు మూలాధారమగు రాటమును మగ్గమును అభివృద్ధి జెందుకొలదియు తక్కినపరిశ్రమలు గూడ అభివృద్ధి జెందుట నిశ్చయము. అన్నిటికన్నను గాంధీమహాత్ముడుపదేశించిన అహింసాసాధనము నవలంబించుట, ముఖ్యవసరము. సత్యమును అహింసను అవలంబించుటవలన, విజయము ధృవమగుటయగాక, హిందూ దేశము ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకము గాగలదు. బద్ధోల్లిప్రజలు సత్యాగ్రహసాధనవలన బడసిన విజయము శాశ్వతఫలము నొనగుచున్నది. పాలకులును పాలితులును ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకు అవకాశమిచ్చినది. ఒకరినొకరు గ్రహించుట కింతకన్నను అనుకూలసాధన ముండబోదు.

అహింసపట్ల దృఢవిశ్వాస మున్నవారయినను, లేనివారయినను దీని నవలంబింపక తీరదని తెలుపుచున్నారు. హిందూ దేశమునందు మరియొకమార్గము సాధ్యపడదు. జర్మనీవంటి పాశ్చాత్యదేశమునగూడ సీమార్గము నవలంబించి, యుండిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమువా రీమార్గము నవలంబించునెడల, యుద్ధబహిష్కారము సులభసాధ్య మగును. ఆయుధవిసర్జనము జరిగినగాని, యుద్ధబహిష్కారము నెరవేరదని ప్రాజ్ఞులు తెలుపుచున్నారు. ఆయుధవిసర్జనముతోబాటు, హృదయ పరివర్తనము గూడ గలుగవలయును. ఇందు కనుకూలించు చిహ్నములు యూరపునందు గానరాకున్నవి. అంతర్జాతీయ

యుద్ధబహిష్కారవాదు లిదివరకు మహాత్ముగాంధీ గారి నాహ్వానించి, వారి సందేశమును వినగోరిరి. మహాత్ముడే తగిన సందేశము నిచ్చు నని వారు నమ్మియుండిరి. కాని మహాత్ముడు వీరి యాహ్వానము సంగీకరింపజాలకపోయెను. హిందూ దేశము నందు విజయము బడయకుండ, ప్రపంచమునకు హితబోధ నేయుటకు వీరు ఇష్టపడలేదు. గాంధీ మహాత్ముని అనుచరులగు బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు, ఆస్త్రియాలో జరిగిన శాంతిసభకు, హిందూదేశ ప్రతినిధిగ నేగియుండిరి. ఈ సమావేశమును దౌర్జన్య ప్రియులు బలవంతముగ విచ్చిన్నము గావించియుండిరి. రాబోవు సంవత్సరమున మహాత్ముడు యూరపుకు రాగలడని, రాజేంద్రప్రసాదుగారు సభలో జెప్పిరి. ధనికుల ఇంపీరియలిస్టులు నిలిచియుండునంతవరకు, యుద్ధము లంతరింపవని, బ్రాక్వేగా రా సభలో చెప్పియుండిరి. మొత్తముమీద, యూరపులో శాంతిప్రియులు బయలుదేరుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. వీరందరును మహాత్మునినాయకత్వమునకై పరితపించుచున్నారు.

కాని హిందూదేశలక్ష్యము సఫలమయినగాని, మహాత్ముడు ప్రపంచనాయకత్వమును వహింపబోడు. హిందూదేశము దౌర్జన్యరహితసాధనల ద్వారా, స్వరాజ్యమును సంపాదించగలుగుచో, లోకకళ్యాణమునకు తోడ్పడగలడు. ప్రపంచసమస్యలపరిష్కారమునకు త్రోవజూపగలడు. అందుచే ఈసమయమున నిదురింపక భారతీయులు సత్పథముదొక్కి, గమ్యస్థానము జేరుట, యవసరము. గాంధీమహాత్ముడు చూపినమార్గమే శ్రేష్ఠతరముగ గనుపట్టును. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు మరియొక ఫలప్రదమగు మార్గము నికొకరు చూపియుండలేదు. దేశము నావరించిన నిరాశ మరల తొలగుచున్నది. సాంఘికవిభేదతీవ్రత తగ్గుచున్నది. అంతఃసఖ్యవశ్యకత గుర్తింపబడుచున్నది. అస్పృశ్యత దొలగుచు, సమాత్మబుద్ధిని వ్యాపింపజేయుచున్నది. సాంఘికమతసంస్కరణాభిలాష ప్రబలుచున్నది. ప్రస్తుత విద్యావిధాన లోపములు బయల్పడుచున్నవి. మాతృభాషాభిమానము పెరుగుచున్నది. దేశీయసామాన్యభాష యగు హిందీ వ్యాప్తి యధికమగుచున్నది. స్వశక్తిపై విశ్వాసము క్రమక్రమముగ వ్యాపించుచున్నది. గ్రామమును బునాదిగనైకొని, స్వరాజ్యసాధనమును నిర్మింపవలయునను తలంపు బలపడుచున్నది. హిందూ దేశ పునర్నిర్మాణమునకు, ప్రస్తుత కార్యోత్సాహ మేమాత్రము సరిపోవదు. ప్రతికూలశక్తు లనేకములు వ్యాపించియున్నవి. ప్రతిబంధకము లనేకములు గలవు. బాహ్యశత్రువులకన్నను, ఆంతఃశత్రువులు పెక్కురుగలరు. హిందూదేశసమస్య సామాన్య మయినదిగాదు. క్లిష్టసమస్య లెన్నియో దీని యందు జేరియున్నవి. ఒకదాని పరిష్కారమునకై ప్రయత్నించునపుడు, మరియొక క్రొత్తసంకటము బయలుదేరుచుండును.

ఇంత యేల? హైందవసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మయినచో, ప్రపంచసమస్యగూడ పరిష్కారమగునని ఎంచువారు గలరు. అన్నిటికన్నను హిందూదేశము చివరకు స్వరాజ్యమును బడయునటుల భగవంతుడు నిర్దేశించుటలో, గొప్ప అర్థ

మున్నది. ఎన్ని యిబ్బందుల పాలయినను, ఎంత కాలము నుండియో పరాధీనదశయం దున్నను, భారతజాతి యొకను అంతరింపలేదు. జనసత్వముల నింకనుకోల్పోవలేదు. ధర్మపథమును పూర్తిగా విడువలేదు. స్వార్థరహితులగుమహాత్ము లింకను జనించుచునే యున్నారు. హిందూదేశము ప్రపంచమునకు బోధింపగల సందేశ మొకటి కల దని వెల్లడి యగుచున్నది. వివిధ జాతులకును, వివిధ మతములకును వివిధ నాగరికములకును హిందూదేశము కూడలి స్థానమై యొప్పుచున్నది. అయినను, హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదు. జగదీశ చంద్రబోసుగారు, ప్రకృతిశాస్త్రమును ఆధ్యాత్మికదృష్టితో పఠించి, ఇతర శాస్త్రజ్ఞుల దృష్టితో జూడక, చేతనాచేతన పదార్థములకు గల యంతరమును తొలగింపగలిగిరి. వృక్షములలోను, జంతువులలోను ఏకజీవపదార్థమే వ్యాపించి యున్నదని ప్రత్యక్ష ప్రమాణములద్వారా నిరూపించి, అంతయు బ్రహ్మపదార్థమే నను సత్వమును వెల్లడిజేసిరి. మహాకవి రవీంద్రుడు, మానవసౌభ్రాతృత్వమును పెంపుజేయుటకు తనగీతిక నుపయోగించి, వివిధదేశములను పరమేశ్వరునివంకకు మరల్చుచున్నాడు. గాంధీ మహాత్ముడు దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై పాటుపడుచు, లోకకల్యాణమేర్పడు మార్గమును నిరూపించుచున్నాడు. ఇట్టి మహనీయులు గల దేశమంతరించునా? అంతరింపదు. హిందూదేశమింకను పెక్కు గుణ పాతములను గ్రహించి, తనలోపములను సవరించికొని పవిత్రపంథమై, ఇతరులను పవిత్రపంథము జేయవలసియున్నది. ఇక్కార్యమునకు తోడ్పడువా రెల్లరును ధన్యులు.

హిందూమతము : అస్పృశ్యులు

అస్పృశ్యులనబడు నిమ్నజాతులకు హిందూమతముపై సభిమానము గలదు. హిందూదేవాలయముల కేగి, హిందూదైవములను పూజించుటకు వారు ఆతురము చూపుచున్నారు. ఉన్నతజాతుల వారు వీరి కట్టి యవకాశముల నొసగక దూరముగ తరిమివైచుటచే, ఇతరమతములవారు వీరిని హిందూసంఘమునుండి లాగివైచుట తటస్థించుచున్నది. వీరిలో పలువురు విధిలేక మహమ్మదీయు, క్రైస్తవాదిమతముల నవలంబించుచున్నారు. తగిన సౌకర్యముల నిచ్చుచో తిరిగి హిందూసంఘమున జేరుట కిచ్చగించుచున్నారు. ఉన్నతజాతులయశ్రద్ధవలన జనించిన ఫలమేమి? మహమ్మదీయుల సంఖ్యయు, క్రైస్తవుల సంఖ్యయు వృద్ధియగుచుండ, హిందువులసంఖ్య నానాటికి క్షీణించుచున్నదని, జనాభా లెక్కలు చెలుపుచున్నవి. నిమ్నజాతులను కలుపుకొనుటచేతనే, ఇతర సంఘముల సంఖ్యలు వృద్ధిగాంచుచున్నవి. ఇప్పటికయినను, అస్పృశ్యులను తొలగించి, పంచములకు హిందూసంఘము వందర్హస్థానమిచ్చుట యవసరముగాదా? ఆదిశంకరుడు చండాలునికి మొక్కి యుండెను. రామానుజుడు, మాలమాదిగలను వైష్ణవమతమున జేర్చికొని, వారి కర్హస్థాన మొసంగెను. పిమ్మటివారు, వీరి ఉదారమార్గముల ననుసరింప జాలక, ప్రాతమార్గములవంకకు మరలిరి.

కాని, అప్పడప్పుడు సంస్కర్త బుద్ధులించి, నిమ్నజాతులను బైకిదెచ్చుటకు బ్రతుక్కించుచుండిరిగాని, వీరి ప్రయత్నములు స్థిరఫలముల నొసగలేదు. నందనార్ చక్రతా కాలక్షేపములను చెప్పి పురిలో సామాన్యముగ విననివారుండరు. దీనికి సంబంధించిన నాటకములను తరుచుగ వీక్షించుచుండురు. కాని, ఇవియన్నియు వినోదములుగ పరిణమించుచున్నవి గాని, హృదయవరివర్తనమును గలిగించుటలేదు. బ్రిటీషు పరిపాలన మారంభమయిన పిమ్మట, ఆర్య, బ్రాహ్మ సామాజికులును, వివేకానందసంఘ థియసాఫికల్ సంఘములవారును, నిమ్నజాత్యుద్ధరణకై పాటుబడియుండిరి. కాని, వీరిల కృషివలన, కొలదిలాభముమాత్రమే గలిగెను. మిషనరీలు నిమ్నజాతులస్థితిని కొంతవరకు చక్కబరచినను, వారిని మతాంతరుల గావించుటచే హిందూసంఘమునకు తీరనినష్టము గలిగెను. అసహయోద్యమరూపమున స్వరాజ్యసంపాదనేచ్ఛ బయల్పడినపిమ్మటనే, దేశమందంతటను అస్పృశ్యులను తొలగింపవలయు నను నభిలాష సామాన్యముగ వ్యాపించెను. ఉన్నతజాతుల హృదయమునందు మార్పుగలుగజొచ్చెను. పూర్వార్చారక్రియలయభిప్రాయములుగూడ మారసాగెను. తిరువాన్కూరులో జరిగిన వైకం సత్యాగ్రహము, అస్పృశ్యులకు పల్లకుబోడ్డులపై దిగుట కధికారమిచ్చెను. ఇటీవల మధ్యరాష్ట్రములలో నొక దేవాలయము నందు దేవుని పూజించుటకు అస్పృశ్యుల కవకాశ మొసగబడెను. పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు, జమకాలాల్ బజాజ్ గారి కీర్షిపయమున లేఖ వ్రాయుచు, తమసంతృప్తిని గనుపఱచిరి. హిందూ శాస్త్రముల కిది యనుగుణముగ నున్న దని, వీరు సూచించిరి. సనాతనధర్మపరాయణులగు మాళవ్యాగారు, అస్పృశ్యుల విషయమున నింతటి విశాల భావము జూపుట, సమంజసమై యొప్పు చున్నది. హిందూమతావలంబనమునకు, అస్పృశ్యులను పాటించుట ముఖ్యముగాదు. మీదుమిక్కిలి ఉత్కృష్టమగు హిందూమతమున కిది తీరని కళంకము నాపాదించుచున్నది. “తత్వమసి” ఇత్యాది సత్యములను ప్రతిపాదించి ఎల్లరకును మోక్షసామ్రాజ్యమును జూపిన హిందూమతము, తదవలంబులలో కొందర పట్ల తిర్వగ్జంతువులపట్లకన్నను కటువుగ ప్రవర్తించవలయునని, ఎన్నడయినను ఆ దేశించునా? అటుల ఆ దేశించెడివాక్యము లెక్కడ నయిన నున్నచో, శ్రుతివాక్యముల కిది కేవల విరుద్ధము లగుటచే, వానిని నిరాకరించుట హిందువుల పరమధర్మము. శాస్త్రమర్యాదలను బాగుగ నెరిగిన పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారు రిందుచేతనే, అస్పృశ్యులను దేవాలయములలో పూజచేసికొన నిచ్చుట శాస్త్రముల కనుగుణముగనున్నదని చాటుట తటస్థించెను. అస్పృశ్యుల తర్వలో దొలగుసూచనలు గనుపించుచున్నవి. అట్టితరీ, స్వరాజ్యానందమును ఎల్లసంఘములవారును అనుభవించ వీలగు ననుటకు సందియములేదు.

ఇండియా : అంతర్జాతీయకౌన్సిలమానేషము

బ్రుసెల్సులో జరిగిన అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునందు, హిందూదేశ సమన్వయ ప్రాముఖ్యము బడసెను. సైమను కమిషనుకు తోడ్పడిన

బ్రిటీషు తేబరుపక్షమువారు తమ చర్యను సమర్థించుకొనుటకు చాల తంటాలుపడిరి గాని, వీరి గుట్టు బయల్పడెను. చర్య రహస్యముగ జరిగెను. స్వతంత్ర తేబరుపక్షమునకు జెడిస పేటను గారు, తమపక్షము ఇండియా కొనర్నిన ద్రోహము నంగీకరించిరి. హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయపు హక్కును ప్రతిపాదించిరి. కాని తేబరు సభ్యులగు సెల్ గారు పెక్కికల్ హేతువుల చెలిసి, అంతర్జాతీయ సమావేశమువారు చర్చింప వీలు లేదనిరి. జార్జి లాన్సుబరీగారు, తేబరు పక్షపు పూర్వవాద్ధానములకు తాము బద్ధులమై యుందుమని, చెప్పిరి. ఎటులయిన నేమి పేటను గారి తీర్మానము కొలది మార్పులతో నంగీకరింపబడెను. స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు భారతీయులకుగల హక్కును కార్మికసమావేశమువారు ప్రవపరుపకుండుట శోచనీయము. బ్రిటీషు తేబరుపక్షమువారు తమ సందిగ్ధచర్యలవలన, గౌరవమును పూర్తిగా గోల్పోయిరి. అంతర్జాతీయసభలలో గూడ వీరి లోపములు వెల్లడియగుటచే, తేబరుపక్షమువారి కనయినను తమ ప్రవర్తనమును చక్కబఱచుకొనుట క్రేయస్కరముగ నుండును. స్వయంనిర్ణయసూత్రము పట్ల పైకి అభిమానము గనుబఱచుచు, ఇండియల్లిస్టువలె ప్రవర్తించుటవలన, వీరు ఎవరికిని మేలొనర్పజాలరు.

అనంతపురము : రిసెటిల్ మొంటు

అనంతపురమండలములోని ఎత్తిభూముల కిది వరకు రిసెటిల్ మొంటు జరిగియుండెను. కళ్యాణదుర్గము, అనంతపురము, ధర్మవరం, పెనుకొండ, హిందూపురం, మడకశిర తాలూకాలు క్రొత్తపన్నులను భరింపవలసినవచ్చెను. : 379 గ్రామములపై క్రొత్త సెటిల్ మొంటురేట్లు విధింపబడెను. వీనివలన మొత్తముమీద 100 కి 17.34 వంతున పన్నులు పెరిగెను. కళ్యాణదుర్గము తాలూకాలో 20.22 వంతునను, పెనుకొండలో 16.19 వంతునను, ధర్మవరమునందు 20.35 వంతునను అనంతపురము నందు 19.01 వంతునను, హిందూపురము నందు 15.84 వంతునను, మడకశిరలో 15.69 వంతునను పన్నులలో ఎచ్చుదల ఏర్పడెను. అనంతపురమువంటి బీదమండలములలోని ప్రజల కీషన్నులెంత భారములో యూహింపవచ్చును.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ : సెలెక్టు కమిటీ

సైమను కమిషనుకు తోడ్పడుటకు సెలెక్టు కమిటీ నెన్నుకొని, బుద్ధిమంతులవలె మెలగవలయునని శాసనసభ్యులకు మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు గారు సలహాజెప్పిరి. శాసనసభవారు గవర్నరు గారిని సంతోషపెట్టుటకై నను తమ గౌరవమును కోల్పోవక, దేశక్షేమము నాలోచించి, సెలెక్టు కమిటీసూచనను నిరాకరించుట యవసరము. పూనా మ్యునిసిపలు సంఘమువారు సైమను కమిషనుకు స్వాగత మొసగుటకుగాని, ఇతరవిధముల తోడ్పడుటకుగాని నిరాకరించుట అనుకూల చిహ్నము.

బద్ధానులతో దొంగల పాల్పడిన మేయిలు తపాలా పన్ను
ములేకుండ ఉమాస్కాను చేరెను.

బెంగాలు టెనెన్సీ చట్టము సవరణ

భూస్వాముల ప్రతికూలత

ప్రభుత్వాధికారులకు తంతివార్తలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—కలకత్తాలో ఆగస్టు 12-న తేదీన జరిగిన భూస్వాముల సభాసభ్యులకు బాగుగా వహారా బాగారు బెంగాలు టెనెన్సీ సవరణ చట్టమునకు ప్రతికూలాభిప్రాయమును చెప్పుచు బ్రిటిష్ ప్రధానమంత్రిగారికి రామ్మోహన్ బాల్, లామడుబారి, స్టేటు సెక్రటరీ, బైస్ట్రాయి, బెంగాలుగవర్నరుగారికి తంతివార్తలను పంపి. ఈ సవరణ చట్టమునకు భూస్వాములకు రయతులకు గల తగవులు హెచ్చి కోర్టులకు తీసుకుపోవు నేగాని సమాధానము కుదురదు. ఈ చట్టము ఫలితముగ సాగుజేయు రయతులయం దెట్టి అభిమానము సాగుభూమి లేని ఋణదాతల మధ్య వర్తించుటకు బయలుదేరదు. వారి ప్రాబల్యము ధిక్కరమును. రాజ్యాంగవిధానము మార్పులనుగూర్చి యేర్పాటులు జరుగుచున్న ప్రస్తుతమునకును, యితివృత్త నిర్ణయించబడియున్న కొలు విధానముల మార్పు జేసినచో యంతకాలమువరకు రాజభక్తి పూరితములైయున్న తరగతి ప్రజల కసంతృప్తికలిగి చాల మత్సరవాటిలగలదనియు తంతివార్తయందు గూర్చించిరి. ఇవి కేవలము రాష్ట్రీయంతామగానరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికివిడచి పెట్టలేదు. 1708 సం॥ పెర్మనెంటు సెట్లమెంటు జరిగినప్పటినుండి నేటివరకు అనేకవిధముల జమీందారుల హక్కులకు భంగకరముగ యేర్పాటులే జరుగుచున్నవి. ఇప్పుడు కొందరు స్వార్థకరులు రాజకీయోద్దేశములతో మరింతవద్ద పెట్టవలంచి ఆందోళన జేయుచున్నారు. కాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కీ విషయము విడచి పెట్టినచో వారు వీరికి నులభ్యముగ వశపడకు అని తంతివార్తలగు. ప్రస్తుతము కాసనసభలో చర్చయందున్న చట్టము కొలుదాతలకు తమ హక్కులను యితరులకొసంగ వీలొసంగుచున్నది. అందువలన భూస్వాములకు నష్టము కలుగగలదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు కౌలుదారులకు

ప్రతికూలురుకారు

కలకత్తా, ఆగస్టు 15:—నేడు కాసనసభలో టెనెన్సీ చట్ట చర్చ సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షమువారిపై వచ్చిన నిందకు జె. ఎం. నేనుగుప్తగారు తీవ్రముగ ప్రతిఘటన తెలుపగలిగిరి.

సీరమకు శివు చెల్లించుట కంగీకరించిన రయతు ఆగ్రా మి సాగుజేయక యితరత్ర ఉపయోగించినచో వారిని తరిమి జేయుటకు భూస్వామికి అధికారమొసంగు నిబంధన యొకటి చట్టములో చేర్చబడెను. ఈ నిబంధన తీసివేయలేనని ఫజులలు హుగారు ప్రతిపాదించుచు ప్రజాసేవకులమని చెప్పుకొను సుండు స్వరాజ్యపక్షమువారు అన్ని విషయములందు జమీందారులకే తోడ్పడుచున్నారని, ప్రభుత్వమువారు జమీందారులను సభలో బహుత్వమున స్వరాజ్యపక్షమువారు కలసి "బింగదాను" లకు నష్టముకలిగించిరి. ఇక వేరొక తరగతి కౌలుదారులను పదిరి. ఈ రీతిగ ప్రవర్తించినచో కౌలుదారుల తరపున పాటుబడు మేము సభలోనుండి లేచిపోవలసి ఐదునని సర్ అబ్దుల్ హిసాబు రనిరి.

జె. ఎం. నేనుగుప్తగారు స్వరాజ్య పక్షమువారి చర్యలను సమర్థించుచు, తాము జమీందారులకు నష్టము లేకుండ, రయతులకు నష్టము కలుగకుండ జూచుచున్నామనిరి. తాము జమీందారులకే తోడ్పడుచున్నామనుట నిజమగుచో రయతుల కివరకు చేపారిన సాకర్యములు లభించుకొనెడివి. తమనిచ్చుట పాతము రుణపు చేయువరకు యీ ప్రకారము కాంగ్రెసుపక్షమువారు బలవరచెదరని జెప్పిరి. ఈ నిబంధనయందు కౌలుదారుల నష్టపెట్టి జమీందారులకు క్రొత్తహక్కు ఒసంగబడుచున్నదని ప్రభుత్వమువారి అంగీకరించినట్లున్నారు. ఈ సవరణసంతకముగూడ కాంగ్రెసు పార్టీవారు కౌలుదారులకు ప్రతికూలురని యన సాహసీంతురాయని ప్రశ్నించిరి.

ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారికితలగులగు సుందరని సర్ ప్రవోషు మిత్రగారు ప్రకటించిరి, రయతులను తొలగించు అధికారము జమీందారులకు లేకుండజేయు సవరణ అంగీకరించబడెను. సభ సాటికి ముగిసెను. (ప్ర. (25))

నైనును బహిష్కారము

పూనా మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించుట

పూనా, ఆగస్టు 15:—నైనును కమిషను వారికి సహకారము జేయరాదనియు సహకారత్ర మొసంగరాదనియు నేడు పూనా మునిసిపలసభయందు తీర్మానించబడినది. నల్లరు మనముడియ సభ్యులు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధిగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన సభ్యుడొకడు తీర్మానమునకు ప్రతిహేళనగా పట్టుజేసిరి. (ప్ర. (26))

శతక మంజురి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:—

నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అందు కో.,

566, రెసిడెన్సీ బాజ, హైదరాబాద్.

హిందూమహాసభ 27 తారీఖున కూడును

ధిల్లీ, 15:—ఆగస్టు నెహ్రూ సంఘమువారి నివేదికను ఆలోచించుటకు హిందూ మహాసభ అవసరమనేరము లక్ష్మణపురమున 27 వ తారీఖున కూడును. (ఆ. (26))

వాతావరణ సిద్ధి

1928 నలీ ఆగస్టు నెల 16-వ తేదీ గురువారము

Table with 5 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గోవాలోపూర్, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నీలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబన్, పాలంకోట, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మెర్కాత, కొడైకనాల్, నూనూక్. Rows contain numerical data for each location.

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.8" విశాఖపట్టణములో 0.1" వర్షించెను. మట్టు విస్తారముగనున్నది. పగటి తేడిమి 8 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కా:—కర్నూలు అనంతపురంలో చిన్నవర్షము కురిసెను. కర్నూలులో పగటితేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రితేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0.6" మద్రాసులో 0.4" వర్షించెను. మట్టు విస్తారముగనున్నది. కడపూరులో పగటితేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు రాత్రి తేడిమి ఎక్కువ.

వీ. పి. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రధానమంత్రి గౌరవము

హంపిశిధిలమును దర్శించుట

మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు గౌ॥ డా॥ నుబ్బరాయనగారు భార్యాపుత్రసమేతముగా 11-వ తేదీ రాత్రియందు హస్తేటకు చేరిరి. మరునాటి యాదవమున మోటారు బండిపై హంపిశిధిలములకు (విద్యానగర సామ్రాజ్యశిథిలములకు) దర్శించిరి. తిరిగి సాయంకాలమున హస్తేటకు మరలిరి. అచ్చట వివిధసంఘములచే సత్కరింపబడిన శివార్థశ్రముల నందఱుని వారికి తగు ప్రత్యుత్తరముల నొసగిరి. పిమ్మట తాలూకా ఆఫీసువద్ద కొందరికి సంవర్ధకముల నొసగిరి.

13-వ తేదీ యాదవమున మురైయకసారి హంపిశిధిలమున దర్శించిరి. మధ్యాహ్నమున మోటారుబండిపై హస్తేట విడిచి బళ్లారికిగిరి. అచ్చటి ప్రముఖులు కొందరిచే నొసగబడిన విందులో పాల్గొనిరి. సాయంకాలమున ప్రధానమంత్రిగారు భార్యాసమేతముగా బళ్లారివిడిచి మెయిలుబండివీడ మద్రాసున కేతెంచిరి.

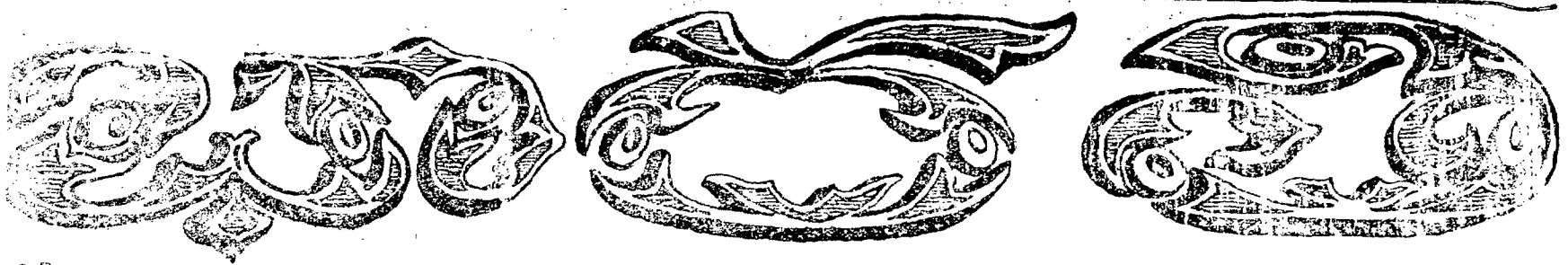
హస్తేట ప్రజాభిప్రాయము

హస్తేటలో నొక భూస్వామియగు శ్రీయత దొడ్డ నానుమంకరావుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—

ప్రధానమంత్రియగు డా॥ నుబ్బరాయనగారికి హస్తేట వద్ద జరిగిన సత్కారములు వారి గౌరవమునకు తగియుండలేదు. ఈ సత్కారములందు అధికారతరయు గాని వర్తకులుగాని పాల్గొనలేదు. శ్వాసవాదులందఱ గూడ చాల పట్టుదలతో మారముగనే యుండిరి. మునిసిపలు చైర్మనుగారును శ్రీయత గోపాలస్వామి ముదలియారుగారును బహిష్కరింపబడి వచ్చిన తమ యవచరణలను మాత్రమే మంత్రిగారిని రైలు స్టేషను వద్ద గలిసికొని హంపిశిధిలములకు వారివెంట నంటియుండిరి. కొందరు అధికారోద్యోగులును, మునిసిపలు సభ్యులును, హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును మాత్రమే మంత్రిగారికొసగబడిన విందునందు పాల్గొనిరి. కందుముడు స్వాగత తోరణములు మాత్రము మంత్రిగారి రాకను తెలియజేయుటకు అచ్చటచ్చట గట్టబడుట తప్ప ప్రజాప్రముఖులయందుగాని ప్రజాసామాన్య మందుగాని పెట్టి యుత్సాహముగూడ గాన్పించలేదు. మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరములలో మామూలు వాగ్దానములతప్ప యితరవిషయము లేవియునలేవు.

ఈసందర్భమున రెండు విషయములు ముఖ్యముగా గమనింపదగియున్నవి. (1) హస్తేట తాలూకా బోర్డు అసభ్యులగు డి. బి. టి. కోదండరామశాయుడు గారు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు గోపాలస్వామి ముదలియారుగారిచే నెంత ప్రోత్సహింపబడినను మంత్రిగారికి స్వాగతమొసగుటకు నిరాకరించిరి. (2) బహిష్కారసభ కధ్యక్షత వహించియుండి ప్రధానమంత్రిగారిని తీవ్రముగా నిరసించి పూర్వపుమంతులగు రంగబాధ. మదలియారు ఆరోగ్యస్థావి ముదలియారుగార్ల సేవలను గొనియాడి యుండిన రా॥ బి॥ సి. హెచ్. గౌడుగారు యీ సమయమున గోపాలస్వామి ముదలియారుగారి బెదిరింపులకు లొంగిపోయి ప్రధానమంత్రిగారిని హంపివరకు వెంటనంటి తమ గృహమువద్ద ఘోషమునకు వారి నాహ్వానించిరి.

అమ్మ రాజనం దివో, బాంబాయి - ముఖర్జీ

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచురింపబడును

ప్రతిచంద్రమాసమున మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సచిత్రముగఁ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు సంపాదెను.

శ్రావణమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

వేసవి—వడ్డది సుబ్బారాయడు గారు; గద్యకథానకములు—
 డి. ప. నరసింహము గారు; విస్మయము—పురిపండ్ల అప్పలస్వామి గారు;
 ఆంధ్రభాషావతారము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; ప్రతిబింబము—
 మద్దిపల్లె వేంకటరమణయ్య గారు; శ్రీమద్భగవద్గీతాభాష్యార్థ ప్రబోధిని—
 మారి నాగభూషణము గారు; ఆంధ్రక్షేత్రములు—పం. వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రి గారు;
 దారిద్ర్యమా—రాయసం శేషగిరిరావు గారు; గుడిపాటి వెంకటచలంగారి 'శశిరేఖ'—ఆరికపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు గారు;
 రేరాణి—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రి గారు; కాలభైరవుడు—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తి గారు;
 లీలా బాలుడు—కోటమర్తి నాగేశ్వరశర్మ గారు; 'దీర్ఘ సుమంగళీధవ'—కనువల్లి వరలక్ష్మమ్మగారు;
 కవిప్రబోధము—మంగిపూడి వేంకటశర్మ గారు; ప్రాచీనరాజధర్మము—మాచేమండ రామారావు గారు;
 ఆధిపత్యము—మిన్నికంటి గురునాథశర్మ గారు; ప్రార్థనాద్వయము—కప్పగల్లు సంజీవమూర్తి గారు;
 చెంచులు, కోయలు—ఆర్. సుబ్బారావు గారు; దేవదాసి—పెనుమర్తి వెంకటరత్నము గారు;
 మా గోపాలకృష్ణుడు—బసవరాజు అప్పారావు గారు; లక్కగేదె—నాళము కృష్ణారావు గారు;
 జన్మపరంపర—చింతా దీక్షితులు గారు; శ్రీ గద్వాలసంస్థానపు రెడ్డిరాజుల గురుభక్తి—ఆదిపూడి ప్రభాకరకవి గారు;
 రవీంద్రుడు—గరిగిపాటి రామమూర్తి గారు; బోధనాపద్ధతులు; మాధవా!—; తి. ప. నారాయణస్వామి గారు; పల్లవులు—యన్.

వేంకటరమణయ్య గారు; కుమారుడు—పురాణం సూర్యనారాయణ తిరుగు గారు;
 ధర్మసందేశము—వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివశర్మ ప్రసాద బహద్రు గారు;
 'అహదనకర' శాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ గారు;
 సెలపాట—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్య గారు; ఆంధ్ర నాటకరంగము—భావరాజు వెంకటకృష్ణారావు గారు;
 సాందర్య లహరి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు; 'జన్మశాసనము'—పీఠిక—వేపా రామేశం పంతులు గారు;
 పునర్విమర్శనములు—కొన్ని సంవేషములు—యన్. వెంకటరమణయ్యగారు;
 తెలుగు చేసిన సిలుగేమా!—నడకుదుటి వీరరాజుగారు;
 శ్రీ సూర్యరాయాంధ్రవిమర్శనము—గరిమెల్ల సోమన్నగారు;
 'సారంగధర' వ్యాఖ్యానము—తాపీ ధర్మారావుగారు;
 ఆత్మస్తుతి—మండ సూర్యప్రకాశరావుగారు; కల గూరగంప—భారతీయ మహిళామణులు—ప్రముఖములను ప్రజ్ఞోపయోగోద్యోగము లలో నున్నవారు;
 మన పాగానువ్యయము; అమరావతికోట రాజులు; ఆంధ్రమహాజను లను విన్నపము; గోవా వీరగల్లు; నిర్వాణ బుద్ధవిగ్రహము; స్త్రీచైతన్యనివారాలు; ఏలూర్ మాడో గారు—టాల్ స్టాయిగారి ముఖ్యస్నేహితుడు; ఛార్లీయా దేశపురాజు మరణముతో పాటు చేయబడిన నరబలులు; 18 వ శతాబ్దపు ఒక అపురూపము; బ్రిటిషువారికి భారతీయులు కావించిన యుద్ధములు; మృత్యుకాలమున తత్వము; ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారము—చెన్నపురి. ఆంధ్రభూదయము; కృష్ణావతారము—తుమ్మల నీతారామమూర్తి చౌదరిగారు;
 భారతీయ మహిళామండలి దిద్దుబాట్లు; భావస్ఫురణ—పిశిపాటి వెంకటరమణయ్యగారు;
 విమర్శ నలు; సాభిప్రాయవిశేషములు—

చిత్రములు

త్రివర్ణ చిత్రములు:—గజేంద్రమోక్షణము; లలితా రాగిణి.

సాధారణ చిత్రములు:—ప్రాచీన భారతీయచిత్రములు ౧౦; కోయలు, చెంచులు ౫; మంత్రితవైఖరి (పు. ౨౭౦); గోవా వీరగల్లు; దుర్గా విలాసము—బెజవాడ; ఊరకర్మ (పు. 3౨3); కీలుబొమ్మలు (పు. 3౨౫); ఆంధ్రకవుల భావనలు, వారి స్వస్థితి (పు. 3౨౯); ఇతర చిత్రములును. ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు'ప' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లభిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్చునట్లెరింగిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రిడింగు మేటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జీ చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెళ్లె నెంబరు 212, మద్రాసు.

మదరాసు వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటువారి ప్రకటనము
అరటిచెట్టుయొక్క కర్రోగము

కర్రోగము అనేక ప్రేరకు తగులును. అయితే ఈ రోగము అరటిచెట్టుకు అధికముగా చెరువుకలిగించుచున్నది. ఏలైనా ఈ ప్రేరకు అధికముగ గలది. అందుచేత ఏమాత్రము చెరువు కలిగిన అరటి గెలలకు ఉపద్రవము కలుగుచున్నది.

జైలు కాన్పుయొక్క బాధ్యతచిహ్నములు

ఈ తెలుగువారి కలకలము అత్యంత అపరాధములకు ప్రేరకు మారుచున్నది. ఆరాలు కష్టంగా వాటిపోయి అరటిచెట్టు (మొద్దు) దగ్గరగా కాడను కలిగివున్నది. ఆరాలు క్రొంద్ర ప్రేరకు ఎంతయును క్రమము అత్యంత ఈ బాధ్యత తగులును. ఇట్లుచేయు అపరాధములను ఎందరి చక్కగా నిలవబడకుండును. ఇట్లుచేయు ప్రేరకును. కడకులు చెట్టు క్రొత్త తీర్చుమొదలగా ఐదువేలవలకు చెట్టు పడిపోవును. చెట్టుపై ఈవ్యాధి తగులుటకు ముందే తేత అరటిగెలలకు తీసివేయవలెనని యెడల అంతటి తేత కాదు. ఇవివారి అభివృద్ధి చెందక ఎరుదుగా గడుగా అకాలమున పండును.

లోపలి బాధ్యత చిహ్నములు

అరటి గడ్డకు మొట్ట మొదట ఈ బాధ్యత అంతరించుచున్నది. గడ్డ ప్రభాగమునకు క్రిందుగా నుండు పీచుభాగము లో గడ్డకులోని పగులదీని చూడగ విచిత్రమైన పగులుచుక్కలు లేక కొంచెము ఎరువు రంగుగల చారలను కానబడును. ఈ రంగు చుక్కలు లేక చారలు తెలుగు తగిలిన పీచు భాగములు. గడ్డకు లోపల ఈ రంగు చుక్కలు తక్కువ తక్కువగా అయి కడకుటికి కొద్దిగా చుక్క కాన్పుయనును. బాధ్యత ముడిపెట్టుచు ఈ పీచు భాగములోని ఎర్రచుక్కలు ఎర్రటిగా మారును. అరటి బోజలో ఈ రంగు చుక్కలు బహు కొద్దిగా కనబడును. గడ్డకులో ప్రవేశించు భాగమున ఎరువు చుక్కలు నలుపు కలసిన ఎరువుగాను, ఆ కాడకులో లోపల ప్రవేశించునపుడు కొంచెము పగులుచుక్కలు కలిగి ఉండును.

రంగువారిని భాగమునుండి తీసుకొనిన భాగములలో తీగలు (పైప్) పీచు భాగములలోని ప్రవేశించి నీరు ఆహార పదార్థములు క్రొత్తనుండి, బోజము ఆరాలు పొంపెట్టు అలంకరించి చెట్టు వాడిపోవు ట్లు చేయును.

ఈబాధ్యత మిక్కిలి పోకరమైనది అది పూర్తిగా తగులునపుడు కనబడదు గాన ఈ బాధ్యత నివారణమునకుగాను ఏమి చేయి టకు వ్యతిరేక ఉండదుగాన బాధ్యతగల ప్రేరకు చెట్టును బహు శీఘ్రముగ కనగొని తెరికిపోరికియలయును. య. 1 కి అరటిచెట్టులో పంపకరమునకు సర పది అరటి గెలలములు. 700 లు కిమ్యును రాగలదు. ఈ ప్రేరకు భూమిమీద రెడు మాడు పంపకరము అందునగాను ఈ బాధ్యత బాధ్యత తగులు. టెట్ల వ్యవసాయదారులకు కలుగు నష్టము ఎక్కువగానందును. దానివలన వాడు చెడిపోవును.

ఈ రోజులో ఈ ప్రేర క్రింద (1925-26 సం॥ కాలమున నిలిచి ప్రేరకు యొక్క నిశ్చయము, య. 122,144 లు ఉన్నది. ఇది ఒకచోటకాక అనేకచోట్ల ప్రేరకు చేయబడుచున్నది. గవక ఆబాధ్యత అరటిచెట్టులో ప్రవేశించునపుడు ఆటంకపడుచు అత్యంత కష్టము.

మధురక పరిపాపము అరటి రోగము గ్రామమున ఈ బాధ్యత ప్రవేశించియు తెలియబడినది. ఇది ప్రేరకునందుండి నీరు పారుట్టి సాధారణమైన మాగాణి భూములు గల గ్రామము. నీరు పడిపోరికింకనట్టి అత్యంత భాగముమీద మిక్కిలి బంకమట్టి భూములు 1926-27 సం॥ వానకాలములో అరటిచెట్టు వాటబడి పగవేసినవలయు కాలమైనది. నుమారు 7 మాసముల క్రింద పోవారి గెల లోత అయినది. మొదటి పంటలో ఈబాధ్యత బహు మాత్ముగా కనిపించినది. రెండవ పంటలో పూర్తిగా కనబడినది. అలోటవారికి చాల నష్టము కలిగినది. దీప్రకృతి ప్రేరకు ఈ విషయము క్రిమికాప్రజ్ఞులకు ఇటీవల తెలియచేయగా వారు అరటిచెట్టు తినిభివేసి ఆబాధ్యతను నివారించి దానిని అలంకరించు పద్ధతలను గూర్చి సలహా ఇచ్చెను.

ఈ రోజు ఈ జమక ద్వీపములో పోర్టుగో అను ప్రాంతమునందు అరటిచెట్టు ప్రేరకు చెట్టు ఇతరప్రదేశములలో కనగొనబడినది. అరటిచెట్టు ప్రేరకువారు అక్రమముగా ఉపేక్ష చేసినవలయు ఆ తెలుగు అధిభ్రమక వ్యాపించి చెప్పనలగినది నష్టము గుంకచేసి తోటలు పూర్తిగా నశిముచేసినవి.

ఈ బాధ్యతయొక్క సిగ్గుతలు తెలివితేటలైన ఆయా ఫలములకు తగిన నివారణ పద్ధతులు కాప్రజ్ఞులు సహజమైనవి అలోటలు అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. మద్రాసు రాజధానిలో అరటిచెట్టు ప్రేరకువారు ప్రేరకునందున అదామును పొందకుండునని తెలుసుకొన్నాడు ఈ బాధ్యత కనగొనిన ప్రోడలో ఈ పరిస్థితి అభివృద్ధి తెలియచేసినవారు కోయం

బుత్తూలో, నివసించు క్రిమికాప్రజ్ఞునికి తెలిపి మీ పాలమును తినిభివేసి తగు ఫలములను ఏర్పాటు చేయవలెను.

ఎరువుగురించి విచారణ

ఎరువుల సమస్య, దానిని సమకూర్చుట అను శీర్షిక గల నె 90 ను 2 అక్షరాలు వివరముల కరపత్రమును వ్యవసాయ శాఖ వారు ఇటీవల ప్రచురించిరి. ఈ క్రొత్తకరపత్రము కరపత్రములలో ఇది మొదటిది. దీనిని ప్రేరకుల దొరవారు కొద్ది కాలము లోనే క్రమబద్ధముగా చదివినవలెను. పర్యవేక్షణమైనభావము ఇంతకు ముందు క్రమబద్ధముగా వానికన్న యెక్కువ ప్రేర కలిగించునట్టియు, అందరు చదవుకొనుటకు యుక్తముగా నుండునట్టియు కరపత్రములను క్రమరమచేయుటకు అభిలాష కలిగి ఉన్నాడు. ఇదివరకు అప్పుడప్పుడు పత్రికాలోన, ఇండియా అగ్రికల్చరల్ జూరల్ లోను కనబడిన విషయములను చదవుకొనుటకు పీఠగలిగిన సమస్యలయొక్క సాధారణమైన పంక్తులు ఈ కరపత్రములో ఉన్నవి. సాధారణమైన విషయము దీనిలో ఇమడ్చబడినది. బహుశా అనేక విషయముల యొక్కయు రయియు కొనుటకు పీఠగల ధరలు గలిగి ఉన్నవి. అంగపదార్థమునకు తోడుగాను ఎరువు వీరితే ఉపయోగించవలసినది, అనేక పరిస్థితులను బట్టి నిర్ణయించవలయును గనుక ఈ అంశమును గురించి తీర్మానము చేయటకు పూర్వము వ్యవసాయపు శాఖవారి సలహా పొందవలయును. ఈకరపత్రములో అంగపదార్థపు ఎరువు; కల్పితపు ఎరువులు ఈ రెండింటి గల సంబంధమును గురించియు; మొదటి ఎరువుయొక్క ప్రామాణ్యమును గురించియు, నొక్క చెప్పబడి యున్నది.

గొప్ప కట్టములలో నైట్ కాల్షి సీటికండ్రి రసాయనపు ఎరువును భూమికి ఉపయోగముగనట్లు చేయు పద్ధతులు (Activated Sludge) చక్క ఈ కరపత్రములో వ్రాయబడినది. ఇటుపంటి కైలి (Style) గల ప్రయోగము, జనులకు ఇవ్వముగ చేసి పారికి ఈ విషయములను ఇతరవ్యవసాయపు సమస్యలను స్థిరమైన ప్రేర కలుగునట్లు ప్రోత్సహించుచేయు నని తలచెదను.

వేరుశనగకాయలు పొట్టు బలుచుట

1927 సం॥ డిసెంబరు మాసములో చేసినవని సారాంశములో పొట్టుతీయటకు ముందు వేరుశనగకాయలు చెక్కు చేయుటవల్ల కలుగు ఉపద్రవములను గురించి చెప్పబడినది. ఇటుంటి మర్తములో ఇంకను నడిచిన, ఐరోపాఖండములోని మర్తము లోని వారియొక్క భాగిని పొట్టుకొనుటయే గాక, వ్యవసాయదారులకు నష్టము గలుగునట్లు అరేరు తగ్గునని ఈ విషయమునకు సంబంధము గలిగిన వారలకు అందరికి పోచ్చుక చేయబడినది. ఇట్లు వరుస చేయుటల్ల వేరుశనగ పప్పు పులియును, అందులోని చమరు మురిగి కంపుకొట్టును. ఆ చమరు కొరకే ఐరోపాలో వ్యవసాయ కొనుచున్నారు. గనుక యీ పప్పు ఆహారపదార్థములు చేయుటకు ఉపయోగపడక సబ్బు చేయుటకు మాత్రమే ఉపయోగపడుచున్నది. మద్రాసు పరిశ్రమ డిపార్టుమెంటు (Department of Industries) కి అక్షరాలు వెలగల నె 24 కు కరపత్రములో ఈ విషయములను గురించి ప్రచురించెను. మంచి యంత్రములను కనగొనుటచేతను, తడి పిన పప్పును కొనుగోలు చేయకుండుట చేతను, యెండి పప్పుకు యొక్క ధర యెక్కువచేతను ఈచెడుమాట్లను నివారించవచ్చును.

వరి

వరి ఉత్పత్తిసాధనములో చేసిన పనులయొక్క వివరము (Notes) చదివుటకు ఉత్సాహకరముగ ఉండును.

కోయంబటూరులోని 28 ట్టువరిమీదో ఎరువులను పరీక్షించుటకు బీజగ చల్లుబడినది. మొలములు బాగుగ నుండెను గాని, తేత మొక్కలకు పచ్చ కంబళిబూములు కట్టినవి. ఈ ప్రేరమీద అధికమైన మైన ప్యాంథిక్ గ్రీన్ నున్న పోరీ (Paris green and lime) కట్టినది. ఇది చీకట నశింపజేసినది. చీకటలను రహితముల కలుగు ఉపద్రవములనుండి మనముకాడ తప్పించు కొనబాలయని తెలిసికొనుట మొట్టమొదటిది మనము చెప్పవలసినదానిని గురించి సాత్త్వపీకరమును, సమ్యక్మును అగు అభిప్రాయమును ప్రభుత్వముతో అలంబించుట, రయితులకు సలహా నిచ్చిన నివారణపద్ధతులను మనసానములలోనే ఉపయోగించుట యిది రెండవది అని జయప్రసాదుగా నున్నది. ఆడుతుర్రలోని విత్తనములకు నింకను గిరాకిగానే యున్నది. కానలసిన విత్తనములను బీజముల ఉత్పత్తిసాధనము నుండి అవిదోర కునంతవరకు పొందవలసినదని తీర్మానించబడినది. రానురాను హెచ్చుఅగుచున్న గిరాకి అంకియ్యటగాను, బీజముల ఉత్పత్తిసాధనములపంఖ్య హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నించబడును. మన్నురుగడి తాలూకాలోని ములంగడి బీజముల ఉత్పత్తిసాధనము జయప్రసాదుగా నున్నది. అది యె 1 రకములో 20,480 పాసుల గింజలున్న యె 2 రకములో 22,498 పాసుల గింజలును రయితులకు అందించినది. అడుతుర్ర సానము 1,844 పాసుల అడుతుర్ర వరిబాటి గింజలను ఈమాసములో తంపిపెట్టెను.

మారుతేన నరేజిసానము నూతనముగ సాపింపబడినది గాన బాగుపరచిన నరేజిసానములను రయితులకు అంకియ్యటకు పీఠ తేయున్నది. అయితే సమ దాయముమీద ఏర్పరచిన తెల్ల బియ్యముగల గింజలకు రయితులవల్ల యిదివరకే యెక్కువ గింజ కలిగినది. 22,722 పాసుల గింజలు 1928 రయితులకు పంచిపెట్టబడినవి.

అన్నిటికంటె నవీనముగా సాపింపబడిన పట్టాంబీ అనుసానములో పరుగు బాధ్యతనుండి కాపాడుకొరకు నేర్పు పశువులకు అన్నిటికిని ఒకటూ ముందు బీకాలద్వార (Serum simultaneous method) ఉపయోగించిరి. మనకు ఇదిగవారును నుండువారిలో నొక నెలూదిరి భూకామ్యుడు తనకు ఉన్న 12 పశువులకును ఈవిధిని చేయించి లాభము పొందినట్లు ప్రయోగముల చాల తృప్తికరముగా ఉన్నది.

ప్రత్తి

కోయంబటూరులోని ప్రత్తి ఉత్పత్తిసాధనము చాల శ్రమ గలిగించు తెంఫరీసు (Pempferes) అను చీడకల్లి ప్రత్తికారకరయ్య చాలా నష్టము కలిగినది. ఆచెట్టులన్నియు తెరికివేసిరి. అందులో 100 కి 96 మొదలు 100 వరకు తెగులు తగిలెను. మొట్టమొత్త మొత్తముమీద ఆరవ దినవ చెప్పబోవు ఫలితములను ఇచ్చినది. ఈపంటలు ప్రత్తిసాగుబడి చేయు వారిల కొందరికి తమకు వచ్చిన ఫలితములతో పరిపోల్చి చూచుటకు ప్రేర కలిగించును. ఎ 1 కి వచ్చిన ఫలితము పాసులలో కనుపరచబడినది:—

	ఎర భూమి.	నల్ల భూమి.
	పాసు.	పాసు.
కంకున్ని	471	837
ఉత్తము	489	255
హెచ్చెయ్యము నె 54 కు	806	151
" నె 615 కు	417	224
" నె 1885 కు	892	205
" నె 2405 కు	451	237

ఈసరి యెరువునగా చేయుటకు గుంతలో ప్రత్తి కట్టి అంతయువేసి అంగపదార్థమును అభివృద్ధికొరకు అన్నభావికమును యెరువును చేయటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

ఉర్రగడ్డలు

ముందుగా ఫిబ్రవరి నెలలో కురిసిన వానలు ఉర్రగడ్డల ముందుగా కాటుకులకు ఉపయోగకరముగ పీలు కలిగెను. అవి బాగుగా మొలచినవి. కడదిన పంపకరముకన్న ఈ పంపకరము బలవలెను ముందు మేనెలలో మంచి వానలు కురిసినయెడల ప్రేర బాగుగ నుండును. అయితే నరుకుడు పురుగుల (Cut worms) వల్ల చాల నష్టము కలిగినది. కావధాన్యపు ప్రేరలు ప్రేర మార్పు పాలములలో చల్లుబడినవి. ఆపరేరుల బాగా పెరుగుచున్నవి 800 ములుగుల విత్తనపు ఉర్రగడ్డలు కత్తెరుకు తోదాబాటివారికి తంచి పెట్టుటకు ఇవ్వబడినవి.

రాయల కమిషను విచారణపద్ధతిలో మరింత సమస్యను అక్కరగా బాధించినది. ఈ సలహా ననుసరించనిచో ప్రేరకుకమిషనుకు కష్టము లేదని గొడుగు. ప్రేరకుకమిషను రెండవ పర్యాయము భారతదేశమున కేరచున్నాడు. ప్రేరకుకమిషను ప్రేరని మరింత మార్చుచో ఇదివరలో కొంత మార్పును గావించినది. దాని కనుగుణముగ అనుకూలముగ భారతీయులు కొందరున్నది. దేశములో పెక్కుచోట్ల పెక్కుమంది ప్రోధభావమును జూచెదరు. నిరారణగ జేసెదరు. రాయల కమిషనును నియమించు ప్రారంభమున బర్మెకామెడ్ ప్రభువు చూసిన ర జకీయ ఆజ్ఞానమును, దానివలన చెడుగును తొలగించుటకు స్యవత్తుసమావేశమువారి నీవేషక ప్రేరకు కమిషనుకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును వరల క్రొత్త యంతకాళిను నొనరుచున్నది. బ్రిటిషు కామన్వెల్టులో భారతదేశమునకు స్వరేపాలనను నేర్పరిచిన ఆహార్యము ననుసరించిన రెండుదేశములకు ప్రేరకుగనండును. ప్రస్తుత విశ్వలన్నియు పటాపంతులగును. భారతదేశమునకు మరింతయభివృద్ధి కల్పటకు కారణమగును అట్టి యాద్యేయము పెరవేడటకు తప్పించుకొనరాదు. భారతీయులుగూడ తమకర్తవ్యమును అవలంబించెను. అందుచే ప్రేరకుకమిషనువారు సర్వవత్తుసమావేశసంఘమును కలిసికొనవలెను. వారిని కలిసికొన్నచో క్రొత్తనుచనలను చచ్చించుట యేగాక, ప్రేరకుకమిషనువారి కార్యక్రమమును మరింత మార్పుటకుగూడ పీలగును. ఇండియా ప్రభుత్వకర్తలయందు ఎట్టి మార్పులనైన ఇకమందు జేయవలసియున్నపుడు భారతప్రతినిధులకు గూడ గ్రేటుబ్రిటను ప్రతినిధులతో సమానాధికార ముండవలె ననుచున్నాడు. ఈగోరికను ఈదేశములో కార్మికపక్షమువారు ప్రయోచించుచున్నాడు.

రీ గంటల యెదుట రీ గంటలవరకు బహిరంగపథ తిర్యాక చల్పింపబడును.

నైమన్ బహిష్కారము

శ్రీయుత రంగనాథ మొదలియారుగారి
యువనాస్రము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, 14--నిన్న సాయంత్రము గాంధీ యువనాస్రమునందు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు చంపూగారి లగ్యతత్వక్రింద గొప్పవధ జరిగినది. నైమన్ కమిషన్ బహిష్కారమునుగూర్చి శ్రీయుత ఆర్కాటు రంగ నాథమొదలియారుగారు గంభీరపద్యము మొసంగిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

ప్రపంచమున శ్రీ రంగనాథ మొదలియారుగారిని పరిచారి కెఱుకపరచుచు అగ్రతలవా రిటుల ముచ్చటించిరి.

రంగనాథమొదలియారుగారు ఇదివరకు స్వరాజ్య ఆంధ్రోనిమొనర్చిన కాలమునందు తమ ఉద్యోగము మానితేసి అసలినెంటువ్యూగారితో పనిచేసిరి. కానననీర్వాహకభూమి ప్రనే శించి పనిచేసిరి, కొన్నాళ్లక్రిందట మంత్రిపదవి స్వీకరించిరి. ఆ పదవియందుండియు నైమన్ బహిష్కారమునుగూర్చి కృషి పర్చిరి. ఎప్పుడు మంత్రిపదవి దాస్యమై భావించిలో అప్పుడే దానిని వదిలితేసిరి. వారిప్పుడు మనముగావించు ఉపదేశము మాత్రం ఆంధ్రోని ఆనందరణియము, ఎర్రనూనకాలమున నైమన్ కమిషన్ విషయమై వినుచున్నాము. 8.7 సంవత్సరములనుండి స్వరాజ్యసంపాదనకై మనము తీవ్రమైన ఆందోళన గావించుచుంటిమి. స్వరాజ్యమునచ్చుటకు బహిష్కార ఎవరో ఏమగుదు దొరలనంటి మనయొక్క అర్హతలను విచారించుచున్నాడు మనము గడచినసారి నైమన్ సప్తకమును బహిష్కరించితిమి ఇప్పుడు ఆశలనుకెట్టి ప్రభుత్వము కొందరిని వారితోపులకు మరల్చుకొన యత్నించుచున్నాడు. వందాబు, బుగాళములందు ప్రభుత్వమువారు సఫలమనోరథులై చాడు. మనవారి, కొందరు స్వరాజ్యమును చూచుకొని ధర్మమును త్యజించిచాడు. మన రాజధానియందు ఆట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అందరు ధర్మమును కట్టబడియుండలేదు. దేశో అతపడి దేశోద్యోగముచేయుగలవారు కొందరు గలరు గనుక నే విదేశీయు లిటు రాజ్యము చేయగలగుచున్నాడు. పరాధీనతయందున్న దేశముల కిట్టి యిబ్బందులుగలవు. మన మిప్పుడు గట్టిప్రయత్నము చేసినగాని ప్రయోజనములేదు. మన కానననీర్వాహకభూమియందుగల ప్రతినిధులను మనమొలరము ఏకమై వత్తడి కలిగింది నైమన్ కమిషన్ బహిష్కారమును సాగించవలెను.

పారశంత్రము మానవస్వభావమునకు విరుద్ధము. మనము స్వరాజ్యసంపాదనకై యత్నించుట ధర్మపూర్వము. దర్బారరణికై ముక్తతనీధులను మనము ప్రోత్సహించు చు వలెను. జాతిమతభేదములను పులకములను పాటింపక స్వరాజ్యసంపాదనయందు అందరు పాల్గొనవలయును నైమన్ కమిషన్ తో మనమేల సహకారము జరుపవలెనో విచారించుము. మనకు నడిగిన ఈకమిషన్ యేర్పాటు చేయబడలేదు. మన దేశీయులెవరు ఈకమిషన్ తో చెర్చబడలేదు మనలో యితమాత్రపు పదవికి అట్లులేరా? మన మెప్పుడు కమిషన్ లులో కూర్చుంటుంటున్నాము కామని ప్రభుత్వమువారు భావించిలో అప్పుడే మన మికమిషన్ తో సహకారము జరుపవలెను నిచ్చేయవలెను. ఈకమిషన్ లను మన కిసుమంత యోగు లాభము రావలెను. మనకు స్వరాజ్యము మనమే సంపాదించుకొనవలెను. మనకు ఆకస్మాత్సంతోషము రావలెను. అది ఎప్పుడగును మనము సహకారము చేయకూడదు మనము స్వరాజ్యము నెలుల సంపాదించవలయునో మహాత్ములవారు బోధించుచున్నారు బాగోలీలో మాపియున్నాడు. బాగోలీలో ప్రజలు గట్టిప్రయత్నము చేసిరి. ప్రజలు బలము వ్యక్తమయ్యెను. బాంబుల ప్రభుత్వమునకు దీనిని గ్రహించిరి. అందువలన వారిప్రతిష్ట అనేకరెట్లు వృద్ధియొందని చెప్పవచ్చును. వారు ప్రజల పులి పిలిచుచు నటుల ప్రవర్తించుట చే పరిత్యజింపవలెను ప్రభుత్వము యొక్క ప్రయత్న వనరుల కృత్రిమములకై మనము గట్టగనుండువలెను. బాంబుల కత్తెల స్వరాజ్యముగూర్చి కొందరుండరు. భిన్న భేదాలవారిని ఏకముచేయుటవలన వికృతభావము సాంఘికము నుగియదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో చేర్చిన సామ్రాజ్యమే వైభవము

గనుండుగలదు. భారతమాతయొక్క సామ్రాజ్యమే మన సామ్రాజ్యమని మనమందరము భావించవలయును. అంతియగాని స్వరాజ్యమునకై దేశమును దాస్యముపాలు చేయుకూడదు. ప్రజలందరు ఏకీభావముతో పనిచేయవలెను.

మంత్రిపదవి, రాంజీత్ కమిషన్లు కేవలము బూటకములని ధీమతం రంగనాథ మొదలియారుగారు గ్రహించి మంత్రిపదవి త్యజించి ఇప్పుడు నైమన్ బహిష్కారమును గూర్చి కృషిపర్చుచున్నాడు. వారు త్యాగమూర్తులు నిరవసరమైన దేశాభిమానులు వారి యోవనాస్రమును గ్రోలి దేశీయులు స్వరాజ్యసంపాదనకై ప్రయత్నించెదరు గాక.

శ్రీయుత కాశీనాథుని పంతులుగారు శ్రీయుత రంగనాథ మొదలియారుగారిని గూర్చి ప్రశంసావాక్యముల నుడిచిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత రంగనాథ మొదలియారుగారు రువస్వనించిరి. అధ్యక్షులున్న కాశీనాథుని గారున్న తమనుగూర్చి చెప్పిన ప్రశంసావాక్యములను ఆశీర్వాదన వాక్యములగు పరిగణించెద మురి. తమకీ కౌలది దేశసేవ చేయుచున్నా మునిరి. అది విధానము మునిరి. మునియు వారిటుల ముచ్చటించిరి. మనము అన్యథా అవినీత దాస్యమునకు దిగి నాము ఎన్ని వ్యత్యాసములున్నను మనకెల్లరకు గమ్యస్థాన మొక్కటే. అది స్వరాజ్య సంపాదన. గొప్ప కార్యమునకై అందరు కలిసి పనిచేయుట.

రంగనాథమొదలియారుగారు మంత్రిపదవిలో నుండగా బహిష్కారమునుగూర్చి మంత్రి నుబ్బరాయన్ గారి తోడను గవర్నరుగారితోడను జరిగిన సంభాషణనుగూర్చి పూసగుచ్చి నటుల వివరించిరి కానననీర్వాహకభూమి తీర్మానము దానిపై గవర్నరుగారి వివరిత అభిప్రాయము. చిట్టచివరకు తామును, ఆకాగ్యస్వామి మొదలియారుగారును రాజీనామాలు నిచ్చుటను విఫలముగ చేసిరి.

మంత్రిపదవిలోనుండియు ప్రజాసౌకర్యములను దేనిని కూడ చేయజాలకపోయిన విధమునుగూర్చి కూడ వివరించిరి. నైమన్ కమిషన్ కేవలము బూటకమునియు, దేశమునకేమియు లాభము రాదనియు నిరూపించిరి.

నైమన్ బహిష్కారము పూర్తిగ జరుగవలయు ననిరి. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుట మన చేతులయందున్న దనిరి. మన కీ కౌలది పాటుపడవలయు ననిరి. విదేశీస్తుబహిష్కారము స్వదేశీస్తు ప్రోత్సాహము జరగవలయు ననిరి. ఇది పరిష్కాసము మురి. ఎవరు దేశాభిమాను లో ఎవరు స్వలాభ పరులలో తేల్చువలసిన సమయమే సన్నచుయిన దనిరి. మనము సాధించజాలిన పనియే లేదనిరి. సత్యము నమ్మవలెనని మహాత్మాగాంధీగారు బోధించినదిని మనమొలరకు నడుచుకొనవలయు ననిరి. అట్టిదీక్షతో పనిచేయగలవారు వినుగురున్నచో దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవచ్చుననిరి.

పిమ్మట ఈదిగువ నుదహరించబడిన తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ సభవారి ఆమోదమును బడసినవి.

1. బాగోలీయందు అనియతపూర్వకముగను బాంబుల ప్రభుత్వముపెచ్చించిన పన్నును నిరాకరించి సత్యాగ్రహ సాధనమునకు ధర్మవిజయమును బడసిన బాగోలీప్రజలను రయితులను సర్దార వల్లభభాయి కటేలుగారిని వారి యనుచరులను ఈసభవారి రక్షించిండుచున్నాడు.

(ప్రతి గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు.

అల్ల కామనూన లక్ష్మశ్యాగారు.

2. ఆఖిలభారత జాతీయమహాసభయందు ప్రముఖులయిన ముఖము చెన్నరాష్ట్రీయ కాననసభయందు నిర్ణయించిన నైమన్ కమిషన్ ను బహిష్కరించుటయే కాననసభ్యులయొక్కయును ప్రజల యొక్కయును ధర్మమనియును సహకార మధర్మమనియును ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

(ప్రతి సూరి నరసింహశాస్త్రిగారు.

చెరుకువాడ నరసింహముగారు.

ఆంధ్ర హిందూస్థానీ సేవాదళం

బెజవాడ 14:--నిన్న ఉదయమున శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి అగ్రతలవా రిటుల ముచ్చటించెద మురి. బెజవాడ పట్టణమున శ్రీ దుర్గానివాస భవనమునందు సమావేశమైన ఆంధ్ర హిందూస్థానీ సేవాదళ సమావేశమునందు చేయబడిన తీర్మానము నిందుదహరించుచున్నాడను.

1. కేంద్ర శిక్షాభివృద్ధి సేవ్యము చేయుటకు శ్రీ పిల్లలమంత్రి ఆంజనేయులు పంతులుగారిని కోరడమైనది.

2 ఆంధ్ర హిందూస్థానీ సేవాదళమునకు సంవత్సరము నకు పోషక సభ్యుల రుసుము రు. 10/- సభ్యులరుసుము రు. 1/- ధీమతం రుసుము రు. 1/- లచొక్క వసూలు చేయుటకు తీర్మానించడమైనది

3 ప్రతి జిల్లాలోను హిందూస్థానీ సేవాదళ ఉపసంఘమును నెలకొల్పుటకు ఒక తీర్మానమును అగ్రతలవా రిటుల ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములో తీర్మానించవలయునని కోరడమైనది.

4 ప్రతి జిల్లాలోనుండు కాంగ్రెసు అభిమానులు యీ సంఘమునకు ప్రచారమునకు బయలుదేరి కార్యదర్శికి సర్వ విధముల తోడ్పడవలయునని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘములో ఒక తీర్మానమును తీర్మానించవలయును.

* * *

బాగోలి విజయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు

బెజవాడ, ఆగష్టు 14:--నిన్న సాయంత్రం గాంధీ యువనాస్రమునందు శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి అగ్రతలవా రిటుల ముచ్చటించెద మురి. బాగోలి విజయమును గూర్చి శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు ఉద్దేశపూరితమైనట్టియు, భావగర్భితమైనట్టియు ఉపన్యాసము నొసంగి యుండిరి. వారి యుపన్యాసమువలన సభ్యులు ఉత్సాహపూరితులై పోయిరి. ఆ ఉపన్యాసమును గ్రామస్థానులలో నిత్యము వినినను తనివివీరరు. ఉపన్యాసమును వ్యప్తముగ నిందు బొందుపరచుచున్నాను. బాగోలి పేరు తెలియనివారు లేరు బాగోలి పోరు ఎట్లా ఆంధ్రమయ్యెనని ఆచార గోపాలము అడుగుచున్నాడు. బాగోలి రంగరంగమున సత్యము నకు అసత్యమునకు, దౌర్జన్యమునకు, దౌర్జన్య రాహిత్యమునకు పోరాటము జరిగెను. ఎట్టకేలకు సత్యము, దౌర్జన్యరాహిత్యము నెల్లినది.

ఈదేశమున పన్నులను విధించే హక్కు ఎవరికి అనే సమస్య బయలుదేరినది. గడచిన 150 సం॥ముల నుండియు ఈ అధికారము తమదేని బ్రిటిషువారు తలచిరి. కత్తిమాసి ఈ దేశమును జయించి అనుభవించుచున్నా మనుకొనిరి. వారి అనుగ్రహమునంద యీరాజ్యతంత్ర మంతయు ఆధారపడియుండెనని భావించిరి. సికింద్ కోర్టులకుడా విమర్శా ఆధికారము నొసంగియుండలేదు 150 ఏండ్లనుండి చలాయించబడుచున్న ఆధికారాన్ని సర్దార్ వల్లభభాయి కటేలుగారు గాంధీ మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారం అడ్డుకలిగిసాడు. గాంధీ మహాత్ముడు కోరిన మరతులన్నియు తూచాడు కప్పకుండా అన్నిటిని గవర్న మెంటు అంగీకరించిసాడు. ఈ దేశమున రిని న్యూ జరిపాలలో గొప్పమాన్య వర్షడినది ఇట్టి జయమునకు కారణమేమి? దౌర్జన్య రాహిత్యము ప్రజలలో ఏమాత్రము దౌర్జన్యము బయలుదేరినను ఉద్యమమంతయు త్తణమాత్రమున ప్రభుత్వమువారు ఆడచియుండెడివారే. కాని వారికట్టి యవకాళము నీయకుండ బాగోలిప్రజలు ప్రవర్తించిసారు.

డాక్టరు సత్యపాల్ గారు బాగోలి వెళ్లి చూచిసారు. గడచిన 7 సంవత్సరములనుండి ఒక్క క్రిమినల్ కేసుకూడ లేదని వారు ప్రకటించిరి. దానివలన ప్రజలలో నెట్టి విశ్వాసముండెనో మనకు బోధపడుచున్నది.

బాగోలి చారానీ తాలూకాలో రెండును అంటియున్నవి. రెంటి పరిస్థితులు సమముగనున్నవి. చారానీవారు హెచ్చుపన్ను కామెడించిరి, బాగోలివారు ఎడితించిరి. ప్రభుత్వమువారు బాగోలితాలూకాప్రజలు ఇతరుల ప్రోత్సాహమున అక్రమాందోళన చేయుచున్నారని.

గాంధీమహాత్ము డిది సరికాదనెను. చారానీప్రజల పవిత్రులు కాలేదు. బాగోలిప్రజలు సత్యము సాధారణమై కొనిసాడు. పవిత్రులై సారు. వారు ప్రభుత్వమువారికి లొంగరనిరి. అందువలననే బాగోలి సేదు కార్యాచరణకు గడంగినదనిరి.

ప్రభుత్వము పశుబలము అధారపడినది. మారణాయం త్రముల మూతగై కొనెను. బాగోలిప్రజలు సత్యము, అహింసలను ప్రాపుగా గైకొనిరి. ఆరుమాసములు హోరాహోరి ఘోరా యుద్ధం జరిగెను దౌర్జన్యమునకై ప్రజలు పులికొల్పబడిరి. కాని వారిదిక్షను వారు వదలలేదు. పూర్వము అకాలీ సిక్కులకూడ ఇట్టి దీక్షనే బూనిరి. అహింసాత్రయము నవలించి అకాలీలు నిగ్విజయము నందిరి. సేదు బాగోలివారు సఫలమనోరథులైరి.

గాంధీమహాత్ముడు సత్యం, ధర్మసాత్రములపైనే దేశీయుల సాధారణమైన బోధించిసాడు. అహింసాధర్మమును

అనుసరింపును బోధించినాడు. ఈమాట నూతనములైన ఆధారపడినచో జయము చేకూరకతప్పదని అకాలీలు బాగ్దాద్ ప్రజలు నిరూపించినారు.

పెదనంపిపాడులో మనము ప్రారంభించినప్పుడు పాలముల పోవునని భవించితిమి. అట్టి భయము మనల బాధింపరాదు.

గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశము ఎట్టి బాధలకు వెనుదీయరాదు. బోధించువానియే పూర్తియైనతోడనే బైదలతలనులకులతో సహా పోలితిమి. అప్పుడెంతటి భయమును భయపడకుండా మహాత్మునియే చెప్పినట్లుగా. అటులనే మనము ఎట్టి యిబ్బందియు భవించకాలము.

మనము మహాత్ముని ఆనతిప్రకారము సమరమును సాగించినచో మనకు ప్రాణభయం లేదు. పాలము పోవుననే భయం లేదు. ఇది యిది భయం అసలే పోయె గదా! ఇకను ఉద్యోగాలు పోవుననే భయము కూడా పోయినది. ఇప్పుడే బాగ్దాద్లో కరిగినట్లయిన బడినది. ఎవరిపాలము వాటికి వచ్చినది. ఎవరి ఉద్యోగాలు వారలకు చేకూరినది. ఇందులను విచక్షణలేదు. మనము భయమును విడువకూడదు. సత్యమునే నమ్మవలెను. అహింసావ్రతమును సర్వత్ర అనుసరించవలెను.

సత్యము, భయము వైషమ్యాలు. భయమును భక్తిగలచ గలకత్తి ఎవరికిలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముకూడ లేదు గాంధీమహాత్ముడు వైషమ్యమును. ఆయన అనుచరులు జగజ్జగీయులు. గాంధీమహాత్ముడు జగజ్జగీ. మన మెల్లరము ఆయనకు దాసోపాముని నడుచుకొనిన చాలును. మనకు జయము సిద్ధియగును.

గాంధీమహాత్ముడు జయప్రభావము. ఆయన పట్టిన పట్టు వీడియుండలేదు. దక్షిణాఫ్రికా, చాంపరాన్, కెయిరా, బాగ్దాద్ లో నూడింది. జయము తప్ప మరితరములేదు. మనము పార్లమెంటుపై ఆధారపడ నవసరములేదు. సైమన్ ప్రకము నడపించి పనిలేదు. గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞను శిరసా వహించిన మనకు స్వరాజ్యము సిద్ధియగును.

బాగ్దాద్ లో మనము కీసెటిల్ మెంటును ఎదిరించలేదు. అటులే మనము జయమునందవలెను. మనము అందరము గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞల సన్నిధిని శిరసావహించి పడుచుకొనవలెను.

సముద్రముల మధ్య గాలిని సహితము చొరవీయుకుండ బాణాణులతో నివసించిన పరితృన్యరారాజు మృత్యువునుండి తప్పించుకొనలేకపోయెనని పురాణములు బోధించుచున్నవి. టిటానియాస్టీమరు సముద్రమధ్యమన పగిలిపోయినప్పుడు దానినుండి తప్పించుకొని మరయు. అనేక స్టీమరులు పగిలిపోయినను ప్రాణముతో భూమిపై గాలిపెట్టి వానికథ ప్రతికలతో చదివెయ్యవచ్చును. కాకట్టి మనము భగవంతునిపై భారముంచి మన విధానుకృత్యములను మనము నెరవేర్చి స్వరాజ్యమును సాధించవలయునని కోరుచున్నాను.

ఆంధ్రజనసంఘము-కల్యాణి

వైవిధ్యమును మీ ప్రతికయందు 7-8-28 తేదీన ప్రకటింపబడింది. దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కుటుంబానికి మేము 20 (ఇరవది రూపయలు) మాత్రమే వసూలు కాబడినదని ప్రాసరియింపింది. ప్రతికలో 2000 రెండువేల రూపయలు ప్రకటింపబడినవి. దయయించి దానిని 20 రూపాయలని చదువరులు చదువుకొన ప్రార్థింతురు.

వి. సుబ్బణాచారి,
కార్యదర్శిగా.

కృమిలాక్ష్మి

(చిత్రకథ)

గంధకర్త:- నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల-ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఇన్ స్ట్రూరు చేయు టెండులకు?

మన హిందూదేశంలోని ఇన్ స్ట్రూరుస్సు (టీచర్) కం పేసీలు భారతీయులకై నీ ఇన్ స్ట్రూరు చేయించవలెను గాని తదితర దేశీయులు అనగా ఏ తెల్లవాచేతనో ఏ జపాను ఏ జైనాచారీచేతనో చేయించుట కష్టము. యూరేటిగ విద్యార్థులచే చేయించిన కంపెనీలు లేవనియే చెప్పవచ్చును.

మన దేశములోనికి ఏ విద్యార్థులైనను తన యిష్టముచే చిన్నపుడువచ్చి తన యిష్టానుసారము యిక్కడ పరీక్షలు చేసుకొనుటకు వీలున్నది. యిట్టి వీలును కారణము మనదేశస్థరాజ్యము లేకపోవుటయే. యీ సమస్యాయొనగి అన్యదేశీయులు మన దేశములోని ప్రధానపట్టణములలో వారి కంపెనీల ఏజన్సీలను స్థాపించిరి.

అన్యదేశీయుల కంపెనీలలో ఏ భారతీయులైనను ఇన్ స్ట్రూరు చేయనని ఒట్టుపెట్టుకొన్నయెడల బిక్క గోజులోనే ఆ కంపెనీ ఏజన్సీలవారు మరల వారి నామానము సర్దుకొని వచ్చినదానికి జ్ఞప్తివలెను. భారతీయుల రీతిగ చేయనియెడల మన హిందూదేశములోని ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలకు ఆవి పోటీగ సలబుయేగాక మనదేశపు ధనమును ప్రీతియముల రూపముగ ప్రతివీటను కొట్టుకొని యాపాయలను పట్టుకొని పోవుచున్నది. యందలి లాభములను అన్యదేశీయులు పొందుచున్నారని భారతీయులు పొందుటలేదు. విదేశ ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలను విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించినట్లే బహిష్కరించుటకు స్వదేశీయులు తగిన ప్రచారమును శ్రద్ధయును బూనవలయును.

హిందూదేశములో ఎవర ఏ వ్యాపారమును చేసినను అట్టి వారంతా సంఘముగాకూడి కొన్ని నియమములను ఏర్పరచుకొని వాటి అభివృద్ధికి పాటుబడుట అగత్యము. యిట్టి సంఘములు విదేశములలో అనేకవిధముల వృద్ధిని బొందుచున్నవి. మనదేశముల నీరీతిగ సంఘముగా కూడుటయే దుర్లభముగనున్నది. యామాదిగ మనదేశములోనున్న ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలపై యీ నొక సంఘముగా ఏర్పడుటకు 1928 ఏప్రిలు 1 నెలలో బొంబాయిలో సమావేశమైరి. ఈ సమావేశ ఫలితములు వార్తాపత్రికలద్వారా తెలిసియేయుచుండును.

ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలలో మానవ జీవితములను (లైఫ్) అగ్నిభయములకుగాను (ఫైర్) ఓడల వ్యాపారమునకు (మార్క్) మోటారులకు భీమాకంపెనీలకు ఏర్పాటుచేసిరి. యీ మధ్యనే పశువులకు (కాటిల్) భీమాకంపెనీలను ఏర్పాటుచేసిరి. యివిగాక యింకను నెక్స్టరీకులకు వృద్ధిబరచుచున్నారు. ముఖ్యపట్టణములలో గాని పర్రకవ్యాపారమునకు అనుకూలముగ నున్న పట్టణములలోను ఫైర్, మార్క్, యిన్ స్ట్రూరు కంపెనీల సంగతి బాగా తెలియును. మానవజీవితాల భీమా సంగతి చాలవరకు అందరికి తెలియుచున్నది. కాని పల్లెటి గ్రామాదులలోనికి బాగా వ్యాపించలేదు. యిప్పుడే వ్యాపించుటకు ప్రారంభించబడినది.

ఇండియాలో నున్న హిందూదేశపు భీమాకంపెనీలలో 1926 నాం ఆఖరునకు అనగా గవర్న మెంటువారు ప్రమోచించు బ్లూముక్కు ప్రకారం 12 కొట్లు 58 లక్షల 3 వేల 740 రూపాయల నిలువయున్నది. యీసొమ్మును ఏలా వ్యవహరించి వ్యాపారం చేయుచున్నారంటే 7 కొట్లు 98 లక్షల 64 వేల 27 రూపాయలను అనగా నుమారు నూటికి రు 68 లను గవర్న మెంటువారి సెక్యూరిటీ బాండులను కొనుటతో వినియోగించిరి. ఒకకోటి 12 లక్షల 5 వేల 406 రూపాయలను అనగా నుమారు నూటికి రు 68 రూపాయలు యిన్ స్ట్రూరు చేయించుకొనిన పోలీస్ దాకరు వారు చెల్లించిన సొమ్ములమీద ఆస్తులవిచ్చిరి. యూరేటిగ నూటికి రు 68 లు వినియోగించిరి. మిగతాది కొన్ని కంపెనీలలో నాటాలు కొనుటయు, తపాలపై పెట్టుబట్టు, మ్యూనిసిపాలిటీవారక సెక్యూరిటీమీద ఆస్తులు, యివిగాక భూమి యిండ్లను తపాలాగా తీసికొని పెట్టుబట్టు పెట్టిరి. యూరేటి వ్యాపారంవల్ల యింకా జాతీయాభివృద్ధి కాజాలదు. యీసొమ్ములను ప్రైవేట్ గేగాక పర్రకవ్యాపారాభివృద్ధి కొరకున్న వ్యవసాయాభివృద్ధికొరకు ఎక్కువ వత్సరముల వాయిదామీద రైతులకు అప్పులను యిచ్చిన వ్యవసాయము పర్రక వ్యాపారము వృద్ధిబొందగలదు. యివి వృద్ధిబొందుటయే గాక కంపెనీ పెట్టుబడిపెట్టిన సొమ్ములకు వడ్డీలాభం బాగాకలిగి పు థ య త ర క మ గ వృద్ధి ని గాంచును. విదేశకంపెనీలలో యూరపు, అమెరికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియాలవారు యీ యిన్ స్ట్రూరుసొమ్మును ఎక్కువగా వ్యవసాయము పర్రకవ్యాపారములవారికి పెట్టుబడి పెట్టమందెదరు.

హిందూదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధి చాలాకాలపని యున్నది. యిన్ స్ట్రూరుస్సు సొమ్ములతో ఫారమును ఏర్పాటు

చేయవచ్చును. గ్రామములలో ఏయర్ధమునగులో భాగ్యవంతులందరి వారి యిష్టానుసారముచేసి యిచ్చి పెట్టుబడిచేస్తామను వయకక ఆస్తి తెచ్చుకొని వ్యవసాయము జేసేబంధిని నడుపుకొంటున్నాడు. అలాటిగా పెట్టుబడికి తెచ్చినందున ట్రేడింగు చేసుటాట్టి కష్టపడి సంపాదించి ధనములను ఏర్పాటుచేసి వడ్డీకేపోయి కష్టపరచుం లేదు. ఈ ఆనర్ధము తొలగించుటకు ప్రతిరాష్ట్రములోను భీమాకంపెనీలను ఏర్పాటుచేయవలెను. ప్రతి 20 వత్సరముల యిన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలను ఏర్పాటుచేయవలెను. అదిగాభివృద్ధినిసాగి ట్రేడింగు నూరి 50 వ వంతో 60 వ వంతో 20 లక్ష 30 వత్సరముల వారిలో తనభాతీయులైన అగ్ని యిచ్చుటకు సామర్థ్యావలంబును, రైతులలో భీమా అసన బాగా తెలియను. అందువల్ల రైతులను వీటినిసార్చి ప్రబోధముచేరవలె అగత్యము.

ఇన్ స్ట్రూరు కంపెనీలు దివాలాతీయినా లేదా అనవసరమొకప్రక్క. ఏజంట్లు దివాలాతీయిననే చెప్పవలెను. అది చాలవరకు నిజమే. కారణములంటే తనభాలమీద సెక్యూరిటీలమీద ఆస్తులున్నాడు. ఏటేట ప్రీతియములమీద సొమ్ములచ్చి చుండును. ఇది మరల ఆస్తులున్నాడు యూరేటిగ ఏటేట సొమ్ము పచ్చుటయు వడ్డీలు పచ్చుటయు జరుగచుండును. అందువల్ల దివాలాకు సామర్థ్యావలంబు. కాని కంపెనీలవారు అబాగ్ర ప్రగాను ఎక్కువ రుబారాగాను ఏటేట ప్రాప్తవాలనివార్త కొరకు చురుకుగా పనిచేయక పోవుటవల్లను దివాలాతీయవలసినాత్రం సామర్థ్యావలంబు కలదు.

ఇన్ స్ట్రూరుచేయుటనగా కొంతమంది మనుష్యులు కలసి ధరావతుతోకూడిన నొక కంట్రాక్టులోనికి దిగుటని ఆత్మము. ప్రతియేట యింత సొమ్ముయిస్తే ఇన్నివత్సరముల అనంతరం యింతమొత్తం ఏకంగా యిస్తాననే కంట్రాక్టు. ఈకంట్రాక్టులో పున మరణంసంభవిస్తే కంట్రాక్టుప్రకారం సొమ్ములంతా ముందువాడదాలు చెల్లించ నక్కరలేకుండా యిచ్చేవధితి. సమష్టిమీద యూరేటిగ సొమ్మును ఏటేటకూడెట్లుబో దానితో వడ్డీవ్యాపారం మున్నగునవిచేస్తూ లాభాలు సంపాదించువుండవలెను. ఆలాభాలతో కతీవత్వం పెరించుక యితరులకు సహాయపడవలెను తక్కువవడ్డీకేవలం. ఒకరికొకరు పరస్పర సహాయం చేసుకొని ఆర్థికంలో వృద్ధి బొందవలె అని దీని ఆంతరార్థ.

1706 సంవత్సరములో ఇంగ్లాండులో యీవ్యాపారమును సాగించిరి. దీనినిబట్టి క్రేజీల పాశ్చాత్యదేశములలో బాగా ఆభివృద్ధినిగాంచినది. తూర్పుదేశములలో నిపుడిప్పుడే ప్రారంభించబడినది.

ఇన్ స్ట్రూరుస్సుల తనమున్ను తనకుటుంబ అభివృద్ధికి సామర్థ్యావలంబును. బ్రతికియున్నంతకాలం సంపాదించి నట్లే వృద్ధాప్యంలోగాని మరణాంతరంగాని మామూలుగా బ్రతికియుండిగాని వయస్సులోనుండిగాని సంపాదించుటనేయున్నట్లేవుండును. మామూలుసంపాదనలో ఏకొక్కో దీనిక్రిందకట్టిన పైక వినిరించిన లాభం ఒక్కసారిగా కనబడును. యింతేగాక దేశాభివృద్ధికితోడ్పడి చేరినదలు వ్యవసాయాభివృద్ధికిలిగి పర్రక వ్యాపారం విరివిగా సాగి ఆర్థికంగా దేశమునకు లాభకారి.

ఇన్ స్ట్రూరు కంపెనీలను పోలీస్ వార్డుకు మధ్యగా ఏజంట్లుండురు. యీ ఏజంట్లవల్లనే అభివృద్ధియు కంపెనీ ప్రజలలో వ్యాపించుటకు ప్రచారము గలుగుచుండును. యీ ఏజంట్లు యీ వ్యాపారాభివృద్ధికి చేసినకృషికిగాను కమిషను రూపకంగా ఏకొక్కోగొప్ప ముట్టుచుండును. విదేశపు కంపెనీలను ఏజంట్లుగా పనిచేసిన అందుల్ల విదేశపుకంపెనీల ఏజంట్లు వెంటనే స్వదేశకంపెనీల ఏజంట్లుగా మారుటకు ప్రయత్నించకోరుచున్నారు. ఏర్పాటుచేయని అరాక్టర్ కంపెనీలను తప్పక ఏదన్న తీసుకొని పాటుబడుటకూడ అగత్యము గ్రహించుటకూడ!

శనివారపు సుబ్బారావు.

బుట్టరుసంఘపు విచారణ

సంస్థానాధీశులు ధనము ప్రోగుచేయుట బొంబాయి, అగ్స్టు 14-బుట్టరు విచారణసంఘమువారి ఎదుట సాక్షులుమొదలుగాను తరువాతమన ఇరెర శివరామయ్య జాకానెల శివరామయ్య పుగ శిక్కిలక్షులదూర్వములు కానలెనని మొ ఆగ్స్టు నెలాఖరులోపుగ నూరు 25 వత్సలు కావలయుననియో పాటియాలా మహారాజాగారు ఆర్డరు మహారాజాగారికి కలెక్టి వార్డుకు పంపినయియో ఈంతివార్త ప్రతిని సందానాధీశుల కం విరకు ఆర్డరుమహారాజాగారు మంజూరియో ఇండియను జేష. ఎం హెర్బాల్లుప్రతిక ప్రకటించుచున్నది. (క్రీ. ప్రెస్)

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పీ. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు రీరి రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు వాసులపై సౌకర్యకరవర్క అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వ్రాసినాము తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము			
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ హాతు	24-0-0
" ఆగమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసములకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తవి "	1-4-0	"	1-0-0
చందాలకొరతలు }			
చందాలకొరతలు }	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విశ్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమైన ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ హాతు	6-0-0
ఆగమాసపత్రికచందా	"	8-9-0	"	8-0-0
విడిపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

వీ. పీ. చార్జీలు వ్రాసిన ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి సౌరభకరవర్మ అండ్ కో.,
566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టే. 5.
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" 7, తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతీగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదహా యనేకభాషల బరిపత్రమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు రచనముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భావళియుగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతు లను నిందు కేర్పబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తిమహానామ (పద్యకావ్యము): బౌద్ధమత భక్త్యుగంధి కృతము 'త్రిలింగము' నందును. బౌద్ధ మతభక్త్యుగంధి కృతము లింగ. ఒక్కొక్క ప్రకరణమునందును. గానవాదకులు: శ్రీ శాంతి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీష్మము (అయిదవకముల నాటకము): నాట్యదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నను గారి ప్రబంధం అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (అసహ్య) ౧-౦-౦
- 9 బీర్లనిజానగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యమునకు ముగిసిన విద్యానగరము (హామిగిరిముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్రయు నిందు వర్ణితములై నవి. ౧-౮-౦

కావ్యాధిని సాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి సౌరభకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టే. 5.

రు 500 లు బహుమానములు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ., ఎల్.టి. గారు

రచించిన గ్రంథములు

పుస్తకగ్రంథకర్త. శాశ్వతములయిన గ్రంథములు

1 కురానుసరీపు-రు 4 లు, 2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు రు 2 లు, 3. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెలుగుపద్యములు రు 0-6-0 లు, 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము రు 0-12-0 లు, 5. సంస్కృత లోకోక్తులు రు 1-0-0 లు.

500 పెట్టుమాత్రము విగిరియున్నవి. పయి 5 గ్రంథములను పెట్టుగా కొనువారికి కొన్ని పదుపాదములు కల్పించినాము. వీటిలో 50 పెట్టు బహుమానము లక్కరలేని వారి కుంచినాము. వీరికి పెట్టు రు 6 లు మాత్రము, తక్కినవాటిలో 125 గ్రంథాలయములకు, 125 ప్రత్యేక వ్యక్తులకు పాల్పెట్టు కట్టి జేరేవరే ఉంచినాము. మొదటి 125 లో 25 లోను, రెండో 125 లో 25 లోను పదిరూపాయల నోట్లు ఉంచినాము. ఏపాల్పెట్టులో నోట్లు ఉన్నదో తెలియదు. శర్వరిచ్చవారి అభ్యుదయము. బహుమానము కావలసినవారికి దీని స్థానములేదు. రు 8-2-0 లు ఖరీదెక్కువలెను. అందరి కీని పాస్తేజీ ప్రత్యేకము. బహుమానము కావలసినదీ, అక్కరలేనదీ వ్రాయవలెను. ఇందునల్ల వచ్చేసనమును పెట్టి తెనుగులో ధర్మశాస్త్రములను ప్రకటించుము. ఈ గ్రంథములను తిరిగి అచ్చువేయదలచుకోలేదు. త్వరపడుడు. తరువాత మించినతరువాత నొచ్చుకొంటే లాభములేదు.

ప్రపంచ మత గ్రంథమాల

కార్యస్థానము,

రాజమహేంద్రవరము.

ఇంకను ఆలస్యమా

నెలలోనే సంస్కృతముతో మాట్లాడగోరువా తెలుగు లిపిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తకముల చదువుడు. వాని నెల రు 2-2-0

వి॥ దుర్గయ్యశర్మ

3404

పెద్దాపురము.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 3046) చార్లెజ్ శ్రీరాజ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రెజిస్ట్రార్

1204 2 ఆంధ్రకథనము నెల రు 1-8 రు 5-0-0

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు వేయబడి ౧.4. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, క్షయ, పీట్లను బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో పంక గాదును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము. 1126 ఆర్చరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

దక్షిణాప్రికా

7042

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి గ్రంథమాలలోని 36వ కుసుమము

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.

ఇది దక్షిణాప్రికా రచనాత్రయ భాగముల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరమగ్నైలి. 482 పుటలు. 22 ప్రకరణములు. 5 దేశపటములు. 6 బొమ్మలు. 6 అచ్చు బొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాలిగోలైండు. భాంతి హిందూపుస్తకాల ప్రకటింపబడినవి నెల రు. 2-6-0. మాత్రమే. విజ్ఞాన పరిశోధక చందాదారులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు మాత్రమే నెల రు 2-0-0). పాస్తేజీ ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే వున్నవి. పరిమితము.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు

బి. ఏ., బి. యల్. రెజిస్ట్రార్ అని వ్రాయుడు.